

Hizik'k'eela Timbbitiyaa

Geluwaa

Timbbitiyaa odiyaa Hizk'k'eeli Yerusaalame Kiristtoosa yeletaappe kase, ichcheshu s'eetanne hosppun tammanne usuppun laytsan laalettanaappe kasenne laaletteeddawaappe guyye, omooduwaan Baabloonon de'eedda. I timbbitiyaa odeeddawe Baabloonon omooduwaan de'iyaa asaassanne Yerusaalamen de'iyaa asaassa. Hizk'k'eela mas'aafaw oyddu kifiletuu de'iino.

1. S'oossaa pirdday asaa bolla yaanaw ma-teeddawaanne Yerusaalame oyk'k'ettiyaanne laalettiiyaa wodii gakkeeddawaa minisiide erissiyaa kiitaa.
2. S'oossay bare asaa uk'k'unneeddanne baletteedda dumma dumma kawutetsatuwaa muriyiyaawaa gidiyaawaa odiyaa k'aalatuwaa.
3. Yerusaalame kunddetsaappe simmina Israa'eeliyaa asaa mintsetsanaw imetteedda kiitaanne sintsappekka lo"o kaac'ay gakkanaw de'iyaaawaa odiyaa hidootaa k'aalaa.
4. Geeshsha Golliinne Israa'eeliyaa kawutetsay beni bare sa'aa simmanawaa Hizk'k'eeli misiliyaadan besseeddawaa. Hizk'k'eeli wolk'k'aama ammanuunne aassi k'oppiyaa wozanay de'iyaa asaa. Sintsappe timbbitiyaa I sas'aan be'eedda. Aa kiitaappe dariyaa baggay k'onc'c'e gideedda leemiso oosuwaan odetteedda.

Hizk'k'eeli Asay bare giddo asatetsan, bare wozanaaninne bare ayyaanan ooras's'anaw koshshiyaawaanne Asay ubbay bare nagaran nagaran ooshettanaw de'iyaa minisiide odeedda. Hewaanakka gujjiide, asaa de'uu ooras's'anaw de'iyaa hidootaa k'onc'c'isseedda. Hizk'k'eeli k'eesenne timbbitiyaa odiyaawaa gidiyaawaadan, Geeshsha Golliyaabaanne geeshshatetsaabaa dumma hanotaan s'eelliyaa asaa I gidiyaawaa besseedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Hizik'k'eeli Nabetetsaw S'eesettussaa 1:1—3:27
 Yersaalame Bolla S'oossaa Pirddaa 4:1—24:27
 Ayihuda Gidena Asaa Bolla S'oossaa Pirddaa 25:1—32:32
 S'oossay Bare Asaw Immo Hidootaa 33:1—37:28
 Googa Bolla Odeteedda Timbbitiyaa 38:1—39:29
 Yaanaw De'iyaa Geeshsha Golliyaanne Biittaa Sas'aa 40:1—48:35

Hizk'k'eeli Nabetetsaw S'eesettussaa (1:1—3:27)

¹ Hattamantsa laytsan,

Oyddentsiyaa aginaan, ichcheshentsiyaa gallassan, taani Kabaara Shaafaan omoodetti beed-dawanttu gidдон de'ishshin, salotuu dooyettina, S'oossaa sas'aa be'aad.

² Kaatii Yo'aakiini omoodettoodeppe ichcheshantsiyaa laytsan, he aginaappe ichcheshentsiyaa gallasaan,

3 Baabloone biittan Kabaara Shaafaa matan de'iyaa taakko, Buuza na'aa, k'eesiyaa Hizk'k'eelakko Med'inaa Godaa k'aalay yeedda; hewan Med'inaa Godaa kushii taana mooddedda.

4 Taani s'eelliyaa wode, gotii huup'issana yiyaawaa be'aad; wolk'k'aama poo'uu wolk'k'aama shaariyaa dooddi wotseedda; he shaariyaa gidduwaan walk'k'antsay pozhzhu gee. Walk'k'antsaw giddo wozanay p'ooliyaa naasiyaa malatee.

5 Hewaa gidдон oyddu pas'a med'etatu de'iino. Unttuntu asaa malatiino;

6 shin unttunttoo ittoo ittoo oyddu oyddu som"uunne oyddu oyddu k'efii de'ee.

7 Unttuntu gedii sitti geeddawaa; unttuntu gediya yachchay maraa gediya malanne k'uc'c'iide geeshshedda naasiyaa birataadan p'olee.

8 Unttuntu k'efiyaappe garssaana oyddu bagganakka asaa kushiya malatiyaa kushii de'ee. He oyddatookka deemuunne k'efii de'ee.

9 Unttuntu k'efii ittuu ittuwaa bochchee; unttuntu ubbaykka yaanne haanne simmennaan sitti giide sintsaw biino.

10 Unttunttoo ittoo ittoo sintsa baggana asaa som"ii de'ee; ushechcha baggana gaammuwaa som"ii de'ee; k'ay haddirssa baggana booraa som"ii de'ee; k'ay guyye baggana arggantsaa som"ii de'ee;

11 unttuntu som"ii hewaa malatee. Unttuntu k'efii bollaw mic'etti utteedda; unttuntu ittoo it-

too laa"u k'efii laa"u bagganakka hinkko med'etaa k'efiyaa bochchee; k'ay laa"u k'efii untunttu bollaa bollaa kammee.

¹² Untunttu ubbaykka sitti giide sintsaw beeddino; yaanne haanne simmennaan, S'oossaa Ayyaanay biyaasaa hak'anne biino.

¹³ Ha pas'a de'iyaa med'etatu giddon itti ees's'iyaa tamaa bonk'k'uwaa malatiyaawenne sintsawunne guyye k'aas's'iyaa, ees's'iyaa s'omppiyaa malatiyaawe de'ee; he tamay p'ooleenne Aa giddoppekka walk'k'antsay kesee.

¹⁴ Ha pas'a med'etatu walk'k'antsaadan, sintsawunne guyye elleelli simerettiino.

¹⁵ Ha oyddu med'etatuwaa taani s'eellishin, untunttu miyye bagga sa'aan de'iyaa yinggiretiyaawantta be'aad; itti itti med'etaa miyye bagga itti itti yinggiretiyaawe de'ee.

¹⁶ Ha yinggiretiyaawanttu al"o shuchchaadan p'ooliino; untunttu oydduukka med'aaninne malaan ittuu ittuwaa malatiino. Itti yinggiretsay laa"u yinggiretsaa gidiide med'etteedda; ittuu ittuwaa gidduwaana kantsi aad'd'owaa malatee.

¹⁷ Untunttu biyaa wode barenttu sintsa zaari wotseedda oyddu baggaappe ittuwaakko hak'awaa gidooppenne biino; ha med'etatu biyaa wode yinggiretiyaawe wora simmenna.

¹⁸ Wogganne yashshiyaa oyddu yinggiretsatu de'iino; he yinggiretsatuwaa gas'aa yuushshuwaa ubbaan s'eelliyaa ayifii kumeedda.

¹⁹ Ha med'etatu biyaa wode, untunttu miyyiyaan ha yinggiretsatu gonddoretiino; he

med'etatuu biittaappe pude denddiyaa wode, ha yinggiretsatuukka denddiino.

²⁰ De'uwaa Ayyaanay biyaa hak'anne ha yinggiretsatuukka denddiide biino; ayaw gooppe, ha de'uwaa ayyaanay yinggiretsatuwaa gidдон de'iyaa diraassa.

²¹ Ha med'etatuu biyaa wode, yinggiretsatuukka biino; med'etatuu ek'k'iyaa wode, yinggiretsatuukka ek'k'iino; k'ay med'etatuu biittaappe pude denddiyaa wode, yinggiretsatuu untuntunna ittippe denddiino. Ayaw gooppe, De'uwaa Ayyaanay yinggiretsatuwaa gidдон de'ee.

²² Ha pas'a med'etatuwaa huup'iyaaappe bolla baggana masttootiyaadan p'ooliide ayfiyaa c'addiyaa mic'eteedda saluwaa guufantsuwaa malatiyaabay de'ee.

²³ He guufantsuwaappe garssa baggana untunttu k'efii sitti giide, ittuwaawe ittuwaakko mic'etti utteedda; k'ay untunttu ubbawukka untunttu bollaa kammiyaa laa"u laa"u k'efii de'ee.

²⁴ Ha med'etatuu paalliyaa wode, untunttu k'efiyaa giiretsay haatsaa kuntsuwaa guntsaadan, k'ay Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa kooshshaadaaninne c'ora olanchchatuwaa c'abbuwaadan haniyaawaa sisaad. Untunttu paaluwaa aggiyaa wode, barenttu k'efiyaa shiishshi akkiino.

²⁵ Untunttu barenttu k'efiyaa shiishshi akkiide, he sa'aan ek'k'ide'ishshin, untunttu huup'iyaaappe bolla baggana de'iyaa he

guufantsuwaa malatiyaawaa bolla baggappe kooshshay yeedda.

²⁶ He guufantsuwaa malatiyaawaappe bolla baggana samppeeriyaa giyaa ink'k'uwaappe med'etteedda kawutetsaa araataa malatiyaawe de'ee; he kawutetsaa araataa malatiyaawaa bolla asaa malatiyaawe utteedda.

²⁷ Taani Aa be'iyaa wode, Aa s'eessaa malatiyaassaappe bolla baggay taman bonk'k'eedda naasiyaa birataadan p'oolee; k'ay s'eessaappe garssa baggay tamaa malatee; Aa yuushshuwaan p'ooliyaa poo'uu de'ee.

²⁸ Aa yuushshuwaan p'ooliyaa poo'uu iraa gallassi shaariyaan ek'k'eedda zuluwaa malatee.

Hawe Med'inaa Godaa bonchchuwaa k'onc'c'etsaa malatee. Hewaa be'eedda wode, biittan duge gufannaade, ittuu haasayiyaa kooshshaa sisaad.

2

¹ I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, denddaade ne gediyaan ek'k'a. New odana» yaageedda.

² I haasayeedda wode S'oossaa Ayyaanay ta giddo geliide, taana ta gediyaan esseedda. I taw odiyaawaakka sisaad.

³ Hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, taani neena Israa'eeliyaa asaakko, ta bolla makkaleedda makkalanchcha kawutetsaakko kiittay; untuntunne untuntu aawotuu hachchi gakkanawukka ta bolla makkaliidde de'iino.

⁴ Unttuntu wozana muumenne yeellay baynawantta gidiyaa diraw, taani neena untuntutukko kiittay. Baade, «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee» yaaga.

⁵ Unttuntu makkalanchcha asaa gidiyaa diraw, unttuntu sisinakka is's'inakka, nabii unttuntu giddon de'iyawaa unttuntu erana.

⁶ Neenoo asaa na'aw, unttunttookka unttuntu k'aalawukka yayyoppa! Konay de'yaanne aguntsay ne yuushshuwaan de'iyawaa gidoopekka, k'ay soggotuwaa gidduwaan neeni uttoopekka, yayyoppa. Unttuntu makkalanchcha asaa gidiyaa diraw, unttuntu k'aalaw yayyoppa; woy unttunttoo shabbirettoppa.

⁷ Unttuntu makkalanchcha asaa gidiyaa diraw, sisinakka is's'inakka, ta k'aalaa unttunttoo oda.

⁸ «Shin, asaa na'aw, taani new odiyaawaa sisa! He makkalanchchatuwaadan, neenikka makkalanchcha gidoppa; ne doonaa dooyaade, taani new immiyaawaa ma» yaageedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, taani s'eelliyaa wode, kushii taakko mic'eti utteeddawaa be'aad; he kushiyan s'aatsa mas'aafay de'ee.

¹⁰ I ta sintsan he s'aatsa mas'aafaa billeedda; he s'aatsa mas'aafan laa"u bagganakka yeekuu, kayyuunne seela waasuu s'aafetti utteedda.

3

¹ K'ay I taw hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, he ne sintsan de'iyawaa ma; ha s'aatsa

mas'aafaa ma. Baade, Israa'eeliyaa asaw oda» yaageedda.

² Taani hanggaad; taani maanaadan, s'aatsa mas'aafaa I taana barsseedda.

³ Taana, «Laa asaa na'aw, ha taani neena barssiyaa s'aatsa mas'aafaa ma; ne uluwaa an kuntsa» yaageedda. Taani miyaa wode, ta doonaan eessaadan mal"eedda.

⁴ Hewaappe simmiide, I taana hawaadan yaageedda; «Nenoo asaa na'aw, ha"i Israa'eeliyaa asaakko ba; ta k'aalaa untunttoo oda.

⁵ Neeni kiitetteeddawe Israa'eeliyaa asaassappe attina, doonay eretennanne k'aalay gelenna haasayay akeeketena asaakko gidenna.

⁶ K'ay taanikka neena untunttu k'aalay gelenna, untunttu haasayaykka eretenna untunttu k'aalaa neeni eranaw danddayenna daro asaakko kiittabeykke allaga biittaa k'aalaa dees'uwaa haasayiyaa daro asaakko kiittabeykke. Tumu taani neena hewanttukko kiittaadditantto, untunttu neeni giyaawaa sisana shin!

⁷ Israa'eeliyaa Asay taani odiyaawaa sisanaw koyenna diraw, untunttu neeni odiyaawaakka sissikkino. Ayaw gooppe, kumentsaa Israa'eeliyaa Asay morggii zoozanne yeellay baynnawantta gidiyaa diraw, ne odiyaawaa sissikkino.

⁸ Shin taani neenakka untunttuwaadan wozana minonne yeellay baynnawaa ootsana.

⁹ Taani neena yashshay baynna asaa ootsana; zaallaappekka aad'd'o mino kesana. Untunttu makkalanchcha asaa gidooppekka, untunttoo

yayyoppa; woy untuntntoo dagamoppa» yaageedda.

¹⁰ K'ay I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, taani new odiyaa k'aalaa ubbaa minisaade hayzzanne ne wozanaan wotsa.

¹¹ Ha"i dendda baade, omooduwaan de'iyaa ne asaw oda. Untuntntu sisina is's'inakka untuntntoo, «Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee» yaagaade oda» yaageedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, taana Ayyaanay pude dentseedda; «Med'inaa Godaa bonchchuu de'iyaasaappe denddiyaa wode» taappe guyyenna, wolk'k'aama kooshshaa sisaaddi.

¹³ K'ay pas'a med'etatu k'efii ittuu ittuwaanna shoc'ettiyaa kooshshay, untuntntu miyyiyaan de'iyaa yinggiriyaawaa kooshshaanna gakettiide, guuguntsaa kooshshaadan haniyaa kooshshaa sisaad.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Ayyaanay taana pude dentsiide, hara sa'aa afeeda. Yaatina, taani Med'inaa Godaa Wolk'k'ay taana mooddi de'ishshin, ta ayyaanan c'amettaaddenne yilotaadde baad.

¹⁵ Kebaara Shaafaa matan, Tel-Abiiban omood-etteeddawanttukko gakkad. Taani hewan daga-maade, untuntntunna laappun gallassaa gam"aad.

Hizk'k'eeli Wochchiyaa Asaa Gideedda

(33:1-9)

¹⁶ Laappunntsa gallassaa wurssetsan Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹⁷ «Neenoo asaa na'aw, taani neena Israa'eeliyaa asaw wochchiyaawaa ootsaad. Ta doonaappe

kesiyaa k'aalaa siseedda payduwaa ubbaan, unt-tunttukka naagettanaadan seera.

¹⁸ Taani nagaranchchaa, «Tumuwaa neeni hayk'k'ana» yaagiyaa wode, neeni baade Aa seerana d'ayooppe, Aa shemppuukka attana mala, I bare nagaraa ogiyaappe simmanaadan neeni Aa, «Neena ye"e!» gaana d'ayooppe, he nagaranchchay bare nagaran hayk'k'ana; shin Aa suutsaa taani neeppe c'igetana.

¹⁹ Shin neeni nagaranchchaa seerina, I bare nagaraappe woy bare iita ogiyaappe simmennaan is's'ooppe, I bare nagaran hayk'k'ana; shin neeni ne huup'iyaa ashshana.

²⁰ «K'ay s'illo Asay bare s'illotetsaappe guyye simmiide, iitaa ootsiyaa wode, taani Aa sintsan d'ubiyaa wotsina, I hayk'k'ana. I simmanaadan neeni Aa, «Neena ye"e!» gabeenna diraw, I bare nagaran hayk'k'ana; I kase ootseedda s'illo oosuu zaariide k'ofettenna; shin taani Aa suutsaakka neeppe c'igetana.

²¹ K'ay neeni s'illo Asay nagaraa ootsennaadan seerina, ikka nagaraappe barena naagooppe, tuma I pas'a de'ana. Ayaw gooppe, I neeni seereeddawaa siseedda; neenikka ne huup'iyaa ashshana» yaagiidde yeedda.

Hizk'k'eela S'oossay Duudisseedda

²² He sa'aan Med'inaa Godaa wolk'k'ay taana mooddeedda; k'ay I taana, «Dendda; zanggaaraa ba. New yaan odana» yaageedda.

²³ Taani denddaade, zanggaaraa baad. He sa'aan kase Kabaara Shaafaa matan taani be'eeddawaadan, hewan Med'inaa Godaa

bonchchuu ek'k'eeddawaa be'aad; taani ta som"uwaa biittaa gatsaade gufannaad.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Ayyaanay ta giddo geliide, taana ta gediyaan essiide, taana hawaadan yaageedda; «Ba; ne golle baade, ne bolla kariyaa gorddaade uttashsha.

²⁵ Neenoo asaa na'aw, neeni wodoruwaan k'ashettana; neeni asaakko kesanaw danddayakka.

²⁶ K'ay neeni duude gidanaadaaninne untunta seerennaadan, taani ne ins's'arssaa ne kookkiyaana gatsa oytsana. Ayaw gooppe, untuntu makkalanchcha asaa.

²⁷ Shin taani new odiyaa wode, taani ne doonaa dooyina, neenikka untunttoo, «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee» yaagana. Sisiyaa ooninne siso; sisennan is's'iyaa ooninne is's'o. Ayaw gooppe, untuntu makkalanchcha asaa.

4

Yerusaalame Bolla S'oossaa Pirddaa (4:1–24:27)

¹ «Neenoo asaa na'aw, urk'k'aappe med'd'eedda S'uubiyaa akkaade, ne sintsan wotsa; yaataade Yerusaalame katamaa misiliyaa Aa bolla med'd'a.

² Aa doodda; dirssaa ooninne kesi akkenaada diraa, katamaa gimbbiyaa yuushshuwaan biittaa doora; olanchchatuu ek'k'iyaasaa giigissa; gimbbiyaa laaliyaa olaa miishshaa yuushshuwaan giigisaa.

³ K'ay birataa bashiyaa akkaade, birataa go-daadan neepenne katamaappe gidduwaan essa. Ne som"uwaakka hank'k'uwaan aakko zaara.

He katamay doodettana; k'ay dooddeeddawekka neena. Hawe Israa'eeliyaa asaw mallaa gidanawaa.

⁴ «Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa asaw muruwaa mallaa gidana mala ne haddirssa miyyiyaan gisa. Neeni ne haddirssa miyyiyaan giseedda gallassatuwaa payduwaa keeshshaa Israa'eeliyaa asaa untunttu waan murettanentto besaasa.

⁵ K'ay neeni gisaade Israa'eelii wooti murettanentto bessanaadan 390 gallassaa new immaad. He itti itti gallassay untunttu muretiyaa itti itti laytsaana k'ara.

⁶ «He gallassaa ne wursseeddawaappe guyyiyaan, k'ay zaaraadde ne ushechcha miyyiyaan Yihudaa Asay wooti murettanentto bessanaw gisa; Itti itti gallassay itti itti laytsaa muruwaanna k'ara gidiyaa diraw, hewaadan untunttu ootseedda nagaraa muruwaa oytamu gallassaa neeni gisanaadan, taani new immaad.

⁷ Ne som"uwaa Yerusaalame dooddetsaakko hank'k'uwaan zaaraadde, ne kushiya dentsa manddaade, Yerusaalame bolla timbbitiyaa oda.

⁸ He dooddetsan neeni gam"iyaa gallassay wuranaw, itti miyyiyaappe hara miyyiyaw aad'd'a wod'd'ennaadan, taani neena wodoruwaan k'achhana.

⁹ «Ha"i neeni, zarggaanne banggaa, baa"eelaanne missiriyaa, maldduwaanne morgge mitsaa akkaade, katsaa wotsiyaa itti baatsan k'olaade, aappe new k'umaa katsaade; hewaa neeni miyyiyaan gisiyaa 390 gallassaa maana.

¹⁰ Hachchi hachchi neeni miyaa ukitsaa likka; ikka 230 giraamiyaa dees'iyaaawaa gido; hewaa Aa wodiyaan wodiyaan ma.

¹¹ K'ay neeni hachchi hachchi ushiyaa haat-saakka likka; ikka laa"u burc'c'ukko gido; hewaa Aa wodiyaan wodiyaan usha.

¹² He walakkeedda katsaa banggaa ukitsaa uukkiyaawaadan uukka; Asay s'eellishshin, asaa wora sheeshsha mela eetsaade uukka; yaataade ma.

¹³ Hewe Israa'eeliyaa Asay taani untuntta laaliyaa kawutetsatuwaa giddon de'iiddi, tuneedda k'umaa maanawoo malaataa» yaageedda Med'inaa Goday.

¹⁴ Yaatina, taani zaaraadde hawaadan yaagaad; «Hay! Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, hewe hanoppo! Taani taana tunissa erikke. Ta na'atetsaappe doommaade hachchi gakkanaw, bakkutaa woy bazzo do'ay puuziide wod'eeddawaa ma erikke; tuneedda ashuu ta doonaakko shiik'i erenna» yaagaad.

¹⁵ I zaariide, taana hawaadan yaageedda; «Daro lo"a, yaatooppe, asaa wora sheeshshaa melan uukkiyaawaa aggade, miizzaa oshaa kewiyaan ne ukitsaa uukkaasa» yaageedda.

¹⁶ I k'aykka hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, be'a; Yerusaalame katamaa katsi gelen-naadan, taani diggana hanay. Asay katsaa hirggi-idde, makkiide maana; k'ay haatsaakka yayyi-idde, likkiide ushana.

¹⁷ Hewoo untuntntoo de'iyaa katsayenne haatsay wurana; untunttu ittuu ittuwaa, «Poora!» giidde

s'eelana; untunttu barenttu nagaraa muruwaan
gil'k'ana.

5

Yerusaalame Bolla Yiyaa Bashshaa Malaataa

¹ «Nenoo asaa na'aw, k'ara mashshaa akkaade, ne huup'iyanne ne buuchchaa huup'iyaa giigisiyaawanttu milaac'c'iyaadan an meedda. Yaataade miizaanan likkaade, ne binnaanaa heezzu kessaade shaakka.

² Neeni dooddiyaa wodii wuriyaa wode, ne shaakkeedda binnaanaw itti kushiyaa Yerusaalame katamaa misiliyaw gidduwaan tamaan s'uugga. Laa"entso kushiyaa katamaa yuushshuwaan ubbaan mashshaan k'ans's'ereetsaa. Heezzentso kushiyaa k'ay c'arkkoo laala; ayaw gooppe, taani untuntta mashshaan yederssana.

³ K'ay hewaappe guutsa binnaanaa akkaade, ne mayuwaa s'eeran k'achcha.

⁴ He neeni k'achcheeddawaappe guutsaa akkaade, taman olaade s'uugga. Hewan doommeedda tamay Israa'eeliyaa asaa ubbaa gakkanawaa» yaageedda.

⁵ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hawe Yerusaalame katamaa; taani biit-tatuwaa izi yuushshuwaan wotsaade, kawutet-satuwaa ubbaw giddo gul"an izo wotsaad.

⁶ Shin iza bare iita oosuwaan, bare yuushshuwaan de'iyaa biittatuwaappenne kawutetsatuwaappe yaa iitaade, ta higgsiyanne ta wogaa naagennan is's'aaddu; tumukka

iza ta higgiyaw makkalaaddu; ta wogaakka kaallennaan is's'aaddu» yaagee.

⁷ Hewaa diraw, Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenttu hintte yuushshuwaa kawutetsaappe aatsiide metuwaa med'eeddita; ta azazuwaa kaallennaaninne ta wogaa naagennan is's'eeddita. Haray atto shin hinttenttu yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa wogaakka naagibeykkita» yaagee.

⁸ Hewaa diraw, Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, Yerusaalame, taani new morkke; hara kawutetsatuu ubbay be'ishina, ne bolla ta pirddaa ahana.

⁹ Neeni taani is's'iyaa eek'aa goynaa ubbaa oot-seedda diraw, taani hawaappe kase hanibeen-nawaa, k'ay hawaappe sintsawukka hanenna pirddaa ne bolla ahana.

¹⁰ Hewaappe denddeeddawaan, hintte gidдон aawotuu barenttu naanatuwaa maana; k'ay naanatuukka barenttu aawotuwaa maana. Taani hintte bolla pirddaa ahana; hintteppe atteedawanttakka oyddu c'arkkuwaa miizaanaa ubbaw laalana.

¹¹ «Hewaa diraw, taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Hintte hintte sheneyiyaa eek'atuwaaninne tuna oosotuwaan ta Geeshsha Golliyaa tunisseedda diraw, taanikka hinttena butsa d'ayissana. Hinttew k'arettikkenne hintteppe ittuwaanne ashshikke.

¹² Ne asaappe itti kushii katamaa gidдон iita harggiyaan woy koshan hayk'k'ana; laa"entso kushii katamaappe karenna olan wurana; k'ay heezzentso kushiya taani oyddu c'arkkuwaa mi-izaanaw ubbaw laalaade, untuntta mashshaan yederssana.

¹³ «Ta yiluu wurana; taani untunttu bolla hank'k'etteedda hank'k'uukka ek'k'ana; yaatooppe ta hank'k'uu dochchana. Taani untunttu bolla hank'k'etteedda hank'k'uwaa wurssiya wode, taani Med'inaa Goday k'anaatiyaan haasayeeddawaa untunttu erana.

¹⁴ «Hinttenttu yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa gidдонinne hintte mataana aad'd'iyaa ubbaa sintsan taani hinttena bazuwaanne k'iliic'iyawaa ootsana.

¹⁵ Taani hinttena ta hank'k'uwaan, ta yiluwaaninne k'aretay baynna seeran pirddiyaa wode, hintte hintte yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatoo k'iliic'oonne shek'aw, hinttena be'eedda asaw naagettiyaabaanne dagamiyaabaa gidana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad.

¹⁶ Taani hintte bolla wod'iyaaanne d'ayissiyaa koshaa wonddaafiyaa dukkiya wode, hinttena d'ayissanaw dukkana. Hinttew koshaa yaa yaa darissana; Yersaalame katamaa katsay gelen-naadan, taani diggana.

¹⁷ Taani koshaanne bazzo do'aa hintte bolla yed-dina, untunttu hintte naanatuwaa d'ayissana. Taani iita harggiyaa, suutsaa gussiyaawaanne olaa hintte bolla ahana. Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.

6

S'oossay Eek'aw Goyinniyaawaa Pirddeedda

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Neenoo asaa na'aw, Israa'eeliyaa zoozetuwaakko ne som"uwaa derek'k'aan zaaraadde, untunttu bolla timbbitiyaa oda.

³ Hawaadan yaaga, «Hinttenoo, Israa'eeliyaa zoozetoo, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Israa'eeliyaa zoozetonne keratoo, bubuhatonne zanggaaratoo hawaadan yaagee; Be'ite, taani, ta mashshaa hintte bolla yeddana; k'ay hintte eek'aa goyinniyaa sa'aakka d'ayissana.

⁴ Hintte yarshshiyaa sa'atuu kolettenna; k'ay hintte is'aanaa c'uwayiyaa miishshatuukka me"erettana. Taani hintte asaa hintte eek'atuwaa sintsan wod'ana.

⁵ Taani Israa'eeliyaa asaa anhaa untunttu eek'atuwaa sintsan gisisana; hintte mek'etsaakka hintte yarshshiyaa sa'atuwaa yuushshuwaan laalana.

⁶ Hintte de'iyaa saan ubbaan, hintte katamatuunne hintte goyinniyaa sa'atuu kolettenna. Hewaadankka hintte yarshshiyaa sa'atuu tunananne laalettana; hintte eek'atuu me'erettananne d'ayana; hintte is'aanaa c'uwayiyaa sa'atuukka me'eretti wod'd'ana; hintte ootseedda oosuu ubbay pitetti d'ayana.

⁷ Hintte Asay shukettiide, hintte gidдон kund-dana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana.

8 « ‹Taani hintteppe amareedawantta pas'a ashshana; mashshaappe atteeddawanttu biittaanne kawutetsaa gidдон laalettana.

9 Mashshaappe atteedawanttu yaan omooduwaan de'ana. Yaan de'iyaa wode, untunttu taana hassayana; k'ay woshumiyaa wozanaaninne barenttu ayfiyaan eek'aa goynnanaw guyye simmiyaawaan, untunttu ta wozana mentseeddawaa hassayana. Untunttu barenttu ootseedda iita oosuwaappenne untuntta yeellaiyaa hanotaappe denddeeddawaan, barena bare huup'iyaw shaataanna.

10 K'ay taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu erana. Taani untunttu bolla iitabaa ahana geeddawe c'oo mela baabisuwaa gidenna» yaagee.

11 Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday taana hawaadan yaagee; «Ne birad'd'iyaa hank'k'uwaan s'orssa! yiluwaan ne gediyanikka biittaa k'akka! K'ay hawaadan yaaga; ‹Israa'eeliyaa asaa sheneyiyaa oosoo aayye ana!› yaaga. Ayaw gooppe, untunttu olan, koshaaninne iita harggiyaan wurana.

12 Haakuwaan de'iyaaawe iita harggiyaan hayk'k'ana; matan de'iyaaawe olan hayk'k'ana; k'ay pas'a atteedawe koshan hayk'k'ana. Hewaadan ootsaade, taani ta hank'k'uwaa untunttu bolla wurssana.

13 Untunttu asaa anhay untunttu eek'atuwaa giduwaa ubbaan, untunttu yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaa ubbaan, d'ok'k'a zoozetuwaa bolanne deretuwaa kiikiyaa ubbaa bollan, irs's'a mitsaa garssaa ubbaan, daro bonc'c'ii de'iyaa et-

saa garssaa ubbaan, barenttu eek'atoo sawiyaa yarshshuwaa s'uuggeedda sa'aa ubbaan kund-deedda wode, untunttu taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana.

¹⁴ K'ay taani ta kushiyaa untunttu bolla mic'aade, untunttu de'iyaa biittaa ubbaa, gedissa bagga bazzuwaappe biide huup'issa bagga Ribila giyaa katamaa gakkanaw, mela ootsana. Taan Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana yaagee yaaga» yaagiidde yeedda.

7

Israa'eeliyaw Wurssetsay Gakkeeda

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Neenoo asaa na'aw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Israa'eeliyaa biittaw hawaadan yaagee; «Wurssetsaa be'ite! Ubbaa baggaana biittaa bollan wurssetsay gakkeedda.

³ Hekko, wurssetsay hintte bolla gakkeedda! Taani ta hank'k'uwaa hintte bolla yeddana. Taani hintte oosuwaadan, hintte bolla pirddana; hintte tuna hanotaadan, taani hinttena murana.

⁴ Taani hinttew k'arettikkenne hintteppe ittuwaanne ashshikke. Hintte iita oosuwaa dirawukka murana; hintte giduwaan de'iyaa is's'eteedda eek'aa goynnuwaakka k'onc'c'isana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee.

⁵ «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Bashshaa! Bashshaa bollan bashshay yee.

⁶ Wurssetsay gakkeedda! Wurssetsay gakkeedda! I hintte bollan denddeedda. Be'ite, I gakkeedda!

⁷ Ha biittan de'iyaaawanttoo, hintte pirdday gakkeedda; wodii gakkeedda; gallassay matatteedda! Hewe shabbirssaa gallassaappe attina, zooziyaa bollan nashshechchan ililiya gallassaa gidenna.

⁸ Ha"i matan taani ta hank'k'uwaaw hintte bolla gussana; ta yiluwaakka hintte bollan wurssana. Taani hintte oosuwaadan, hintte bolla pirddana; hintte tuna hanotaadan, hinttena murana.

⁹ Taani hinttew k'arettikkenne hintteppe ittuwaanne ashshikke. Hintte iita oosuwaaw dirawukka murana; hintte giduwaan de'iyaa eek'aa goynnuwaakka k'onc'c'isana. Yaatooppe hintte hinttena shoc'eeddawe taana Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana.

¹⁰ « Hekko gallassay! hawesh gakkeedda! Hintte bayetsay hintte penggiyaa gakkeedda! Hintte iitatetsay kuukumeedda; hintte otoruukka c'iisheedda.

¹¹ Makkalaa gaasuwaan iita oosuu dareedda; untuntuppe ittuunne attena; untunttu c'oratetsaappe, woy untunttu duretetsaappe, woy untunttu bonchchuwaappe ayinne attena.

¹² Wodii gakkeedda; gallassaykka matatteedda! Hank'k'uu asaa ubbaa bollaanna gidiyaa diraw, shammiyaawe nashettoppo; woy zal"iyaawekka kayyottoppo.

¹³ Untunttu laa"uu pas'a de'iyaa wodiyaan, zal"eeddawe bare zal"eeddawoo guyye simmenna. Iraa'eliyaa asaa ubbaa bolla odeteedda ha sas'ay laamettena; untunttu

nagaraappe denddeeddawaan untuntuppe ittuunne bare shemppuwaa ashshenna.

¹⁴ Ta hank'k'uu asaa ubbaa bolla de'iyaa diraw, untuntu olaw ulttuwaa punniide, ubbabaa gi-gissopppekka, ooninne olaw kesenna.

Israa'eeliyaa Asaa Nagaraa Gaasuwaan Yiyaa Muruwaa

¹⁵ « «Karennan olay, soonna iita harggiinne koshay de'ee. Katamaappe gas'an de'iyaa we olan hayk'k'ana; katamaa gidдон de'iyaa wanttu koshaaninne iita harggiyaan wurana.

¹⁶ Untuntuppe atteedawantu, dem-bba gadiyaappe yashshan bak'ateedda harap'p'etuwaadan barenttu nagaraa gaasuwaan deriyaa bollan olana.

¹⁷ Kushiya ubbay donc'c'ilana; gulbbatay ub-bay kolddina yashshan muushana.

¹⁸ Untuntu maak'aa mayyana; k'ay yashshan kokkorana. Untuntu ubbaa som'iikka yeellaa mayyana; untuntu ubbaa huup'iikka meedet-tana.

¹⁹ Untuntu barenttu biraa ogiyaan olana; untuntu work'k'aykka tunabaa gidanawaa. Ees's'iyaa Med'inaa Godaa hank'k'uwwaa gallassi, untuntu biraynne untuntu work'k'ay untunta ashshanaw danddayenna. Untunttoo d'ube gidiide, nagaran gelisseedda biraynne work'k'ay untuntu uluwaa kumiide, untunta koshaappe ashshenna.

²⁰ « «Untuntu barenttu lo"o alleek'k'uwan otoretteeddino; hewantta barenttu is's'eteedda tuna eek'anne yeellayiyaa misiliyaa med'd'anaw

go'etteeddino. Hewaa diraw, taani he lo'o alleek'k'uwaa untuntntoo tunabaa kessaad.

²¹ Taani untuntntu alleek'k'uwaa omooduwaa ootsaade, allagawunne biittaa ubbaan de'iyaa iitattoo aatsaade immina, untuntntu Aa tunabaa kessana.

²² He wode taani ta som"uwaa wora zaarana; k'ay ta bonchcho Geeshsha Golliyaa panggatuu geliide tunissana.

²³ « «Suure pirddaa d'ayussaan, biittay ub-bay suutsaan kumeedda dirawunne katamaykka makkala oosuwaan kumeedda diraw, sanssalataa giigissa.

²⁴ Unttunttu golletuwaa baressa ootsana mala, taani ubbaappe iita kawutetsaa ahana. Wolk'k'aamatuwaa otoruwaakka taani d'ayissana; unttunttu geeshsha sa'atuukka tunana.

²⁵ Dagamay yiyaa wode, unttunttu saruwaa koyana; shin demmikkino.

²⁶ Bashshay bashshaa bolla, k'ay iita oduu iita oduwaa bolla yaana. Unttunttu timbbitiyaa odiyaawaa, «Ne sas'aa oda» yaagana. K'eesetoo tamarissiyaa timirttii d'ayana; c'imatookka zoriyaawe d'ayana.

²⁷ Kaatii yeekkana; kaappuu hidootaa k'ans's'ana; he biittaa asaa kushii yashshan kokkorana. Taani untuntntoo untuntntu oosuwaadan ootsana; untuntntu pirddaadan, untuntntu bolla pirddana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untuntntu hewan erana» yaagee» yaagiidde yeedda.

Geeshsha Golliyaan Eek'aa Goynaa
(8:1–10:22)

¹ Nuuni omoodetteedda usuppuntsa laytsan, usuppuntsa aginaan, ichcheshantsa gallassan, taani ta son utti de'ishshin, Yihudaa c'imatuukka ta sintsan utti de'ishshin, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa wolk'k'ay taana mooddeedda.

² Taani tishshi udaade s'eelliyaa wode, asaa malatiyaawaa be'aad; aw s'eessaappe garssa bagga malatiyaa sa'ay tamaa malatee; k'ay s'eessaappe bolla bagga malatiyaa sa'ay p'ooliyaa naasiyaa birataa malatee.

³ I kushiyaa malatiyaawaa taakko yeddiide, ta huup'iyaa binnaanaa oyk'k'eedda. Ayyaanay taana sa'aappenne saluwaappe giddoo pude dentsiide, S'oossaa sas'aan taana Yerusaalame afeeda. Huup'issa baggana Geeshsha Golliyaa giddo dabaabaa geliyaa penggiyaanna gelissiide, S'oossaa k'anaatiyaa dentsetsiyaa eek'ay ek'k'eeddawaa besseedda.

⁴ Kase taani kabaara shaafaa matan sas'aan be'eeddawaadan, Israa'eeliyaa S'oossaa bonchchuwaa hewan be'aad.

⁵ Hewan I taw hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, huup'issa bagga s'eella» yaageedda. Taani s'eelliyaa wode, S'oossaa k'anaatiyaa dentsetsiyaa eek'aa misiliyaa sintsan de'iyaa yarshshiyaa sa'aa matan de'iyawaa be'aad.

⁶ K'aykka I taw hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, untuntu ootsiyaawaa be'ay? Taana ta Geeshsha Golliyaappe haassanaw Israa'eeliyaa Asay ootsiyaa wolk'k'aama is's'etiyaa eek'aa

goynnuwaabaa be'ay? Hewaappekka aad'd'iyya iitiyaa eek'aa s'oossatuwaa goynaa neeni biro be'ana» yaageedda.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, taana Geeshsha Goliyaa dabaabaa pengge aheedda; hekko taani s'eelliyaa wode, godan s'oo'ii de'iyaaawaa be'aad.

⁸ I taana, «Laa asaa na'aw, godaa bookka» yaageedda; taani bookkiyaa wode, itti penggii hewan de'iyaaawaa be'aad.

⁹ K'ay I taana, «Gela; untunttu hawaan ootsiyaa iitanne sheneyiyaa eek'aa s'oossatuwaa goynnuwaa be'a» yaageedda.

¹⁰ Taani giddo gelaade s'eelliyaa wode, godaa bollar yuuyyi aad'd'iide biittaana gooshettiyya med'etatu misilii, geeshsha gidenna do'atuwaa misilii ubbaynne Israa'eeliyaa asaa eek'atuwaa ubbaa misilii kumeeddawaa be'aad.

¹¹ Unttuntuppe sintsa baggana Israa'eeliyaa asaappe laappun tammu c'imatuu ek'k'eeddino; k'ay Shaafaanna na'aa Yazaaniikka untunttu gidдон ek'k'eedda. Ubbaykka is'aanaa c'uwayiyaawaa barenttu kushiyan oyk'k'eeddino; is'aanaa c'uwaykka tullu gee.

¹² K'ay I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, hawaa Israa'eeliyaa asaa c'imatuu ubbaykka d'uman barenttu eek'aa misiliyaa golliyaan untunttu ootsiyaawaa be'ay? Ayaw gooppe, untunttu, Med'inaa Goday nuuna be'enna; Med'inaa Goday ha biittaa aggeeda yaagiino» yaageedda.

¹³ K'aykka I taana, «Hewaappekka aad'd'iyya is's'eteedda ek'k'aa goynnuwaa neeni biro be'ana» yaageedda.

14 Hewaappe guyyiyaan, I taana Geeshsha Golliyaa huup'issa bagga penggiyaakko afina, hewan Tamuuzaa giyaa barenttu s'oossaw uttiide yeekkiyaa mac'c'a asatuwaa be'aad.

15 I taana, «Neenoo asaa na'aw, hawaa be'ay? Hewaappe aad'd'iyaa is's'eteedda ek'k'aa goynaa neeni biro be'ana» yaageedda.

16 Hewaappe guyyiyaan, I taana Med'inaa Godaa Golliyaa giddo dabaabaa afeeda; hewan Geeshsha Golliyaa penggen baranddaappenne yarshshiyaa saappe gidduwaan laatamanne ichcheshu attuma asaa gidiyaawaa be'aad. Unttuntu barenttu zokkiyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaakko, barenttu som"uwaa away doliyaa bagga zaariide, away doliyaa baggana awaaw goyinniino.

17 I taana hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, hawaa be'aaddi? Yihudaa asaw ha is's'eteedda ek'k'aa goynnuwaa hawaan ootsiyaawe ubbay laafabaa gideedee? Unttuntu biittaa makkala oosuwaan kuntsiide, zaari zaariide taana hank'k'etissanaw bessii? Be'a, unttuntu barenttu danddayeedda keenan taana iissiide c'ashiino.

18 Hewaa diraw, taani unttuntunna hank'k'uwaan gakkettana. Taani unttunttoo k'arettikkenne unttuntuppe ittuwaanne ashshikke. Unttuntu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, ta haytsaan waassinakka, taani unttunttoo sisikke» yaageedda.

9

Eek'aw Goyinniyaawantta Wod'eeddino

¹ Hewaappe guyyiyaan, d'ok'k'a kooshshaan, taani sisishshin, «Hawanttu, katamato muranaw kiitetteeddawanttu, ubbaykka barenttu wod'iyaa olaa miishshaa barenttu kushiyaan kushiyaan oyk'k'iide, haa yiino» yaageedda.

² Hewaappe, huup'issa s'eelliyaa k'ommo bagga penggiyaanna wod'iyaa olaa miishshaa oyk'k'iide, yiyaa usuppun asatuwaa be'aad. Unttuntunna ittippe liinuwaappe dadetteedda mayuwaa mayyiide, bare miyyiyaan s'aafiyaawaa korojjuwaan oyk'k'eedda itti bitanii de'ee. Unttuntu giddo geliide, nahaasiyaappe oosetteedda yarshshiyaa sa'aa matan ek'k'eeddino.

³ Israa'eeliyaa S'oossaa bonchchuu kase bare de'iyaa kiruubetuwaappe denddiide, Geeshsha Golliyaa penggiyaa gubaniyaakko biide ek'k'eedda. Hewan Med'inaa Goday layinuwaa mayyiide, bare miyyiyaan s'aafiyaawaa korujjuwaan oyk'k'eedda bitaniyaa s'eeseedda.

⁴ Aa hawaadan yaageedda; «Yerusaalame katamaa gidduwaa baade, yaan oosettiyaa is's'eteedda eek'aa goynnuwaa diraw, ooliiddinne kayyottiide de'iyaa asaa som"uwaan mallaa wotsa» yaageedda.

⁵ Taani sisishshin, I haratuwaakka hawaadan yaageedda; «Aa geeddo kaalliide, katamaa gidduwaa aad'd'iidde wod'ite! Ittuwaanne ashshop-pite; oossinne k'arettoppite.

⁶ C'imatuwaa, wodallatuwaanne wodorotuwaa, mac'c'a asatuwaanne naanatuwaa ubbaakka shukkite; shin som"uwaan malay de'iyaa asaa

oonanne bochchoppite. Wod'uwa ta Geeshsha Golliyaan doommite» yaageedda. Unttunta wod'uwa Geeshsha Golliya sintsaan ek'k'eedda c'imatuwaan doommeeddino.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, I unttunta hawaadan yaageedda; «Geeshsha Golliya tunissite; dabaabatuwaakka anhaan kuntsite; kesite» yaageedda. Unttuntu kesiide, katamaa gidon ubbaan wod'uwa doommeeddino.

⁸ Unttuntu wod'i de'ishshin, taani taarekka ataade, ta som'uwa biittaa gatsa gufannaade, ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade, «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, ha neeni Yersaalame bolla gussiyaa ne hank'k'uaan, Israa'eeliyaappe atteeda muliyaakka wurssaayye?» yaagaad.

⁹ I zaariide, taw hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyaanne Yihudaa nagaray loytsi dareedda; biittaa ubbay suutsan kumeedda; k'ay katamaa ubbaan suure pirdday baawa. Ayaw gooppe, «Asay, Med'inaa Goday ha biittaa aggeeda; Med'inaa Goday be'enna» yaagiino.

¹⁰ Hewaa diraw, taani untunttoo k'arettikkenne untuntuppe ittuwaanne ashshikke. Taani untunttoo untuntu ogiyaada ootsana» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, layinuwa mayyiide, bare miyyiyaan s'aafiyaawaa korojjuwaan oyk'k'eedda bitanii guyye simmiide, «Neeni taana azazeeddawaadan ootsaad» yaageedda.

10

S'oossaa Bonchchuu Geeshsha

Golliyaappe Shaakketteedda

¹ Taani s'eelliyaa wode samppeeriyaa giyaa ink'k'uwaappe oosetteedda kawutetsaa araataa malatiyaa kiruubetuwaa huup'iyaaappe bolla baggana de'iyaa mic'etteedda saluwaa guufantsuwaa malatiyaawaan de'iyawaa be'aad.

² Liinuwaa mayyeedda bitaniyaa Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Kiruubetuwaappe garssa baggana yinggiriyaawaan gidduwaana aad'a ba; hewaappe s'iis'untsaa bonk'k'uwaa ne kushiyan kop'p'eta akkaade, katamaa bolla laala» yaageedda.

Taani s'eellishshin, tamaa akkanaw geleedda.

³ Bitanii geliyaa wode, kiruubetuu Geeshsha Golliyaappe gedissa baggana ek'k'eeddino; giddo dabaabaakka shaarii kumeedda.

⁴ Med'inaa Godaa bonchchuu kiruubetuwaa bollappe denddiide, Geeshsha Golliyaa penggiyaa gubaniyaakko biide ek'k'eedda. Shaarii Geeshsha Golliyaa kumeedda; dabaabaykka Med'inaa Godaa bonchchuwaa p'ooletsan kumeedda.

⁵ Kiruubetuwaa k'efiyaa giiretsay Ubbaa Moooddiyaa S'oossay haasayoode sisetiyaa kooshshaadan, kare dabaaban sisettee.

⁶ Liinuwaa mayyeedda bitaniyaa Med'inaa Goday, «Kiruubetuwaa garssa bagga yinggiriyaawaa giddoppe tamaa akka» yaagiide azazina, I geliide itti yinggiretiyaawaa miyyiyaan ek'k'eedda.

⁷ Kiruubetuwaappe ittuu barenttu gidдон de'iyaa tamaakko bare kushiya yeddiide, aappe guutsaa akkiide, layinuwaa mayyeedda bitaniyaa kushiyan wotsina, ikka akkiide keseedda.

8 Kiruubetuwaa k'efiyaappe garssa baggana asaa kushiya malatiyaawe de'ee.

9 Taani s'eelliyaa wode, kiruubetuwaa miyye bagga oyddu yinggirotuu de'iino; itti kiruubiyaa miyyiyaan itti itti yinggirii de'iyawaa be'aad; he yinggiretsatuu ink'k'uwaadan p'ooliino.

10 Unttuntu oydduukka ittuu ittuwaa malatiino; itti irzzuu laa"u irzzuwaa gidiide med'ettedda; ittuu ittuwaa gidduwaana kantsi uttedda.

11 Kiruubetuu biyaa wode, oyddu baggawukka yaanne haanne simmennaan biino; itti yinggiretsay beedda geeduwaa yenkko yinggiretiyaawanttu yaanne haanne simmennaan oydduwaappe ittuwaa huup'ii simmo sa'aa sitti giide biino.

12 Unttuntu kumentsaa bollan, hewenne unttuntu zokkuwaan, unttuntu kushiyan, unttuntu k'efiyaaninne unttuntu oyddu yinggiretiyaawanttu ayifii kumeedda.

13 Taani sisishshin, yinggiretiyaawanttu elleelliyaa Yinggiretiyaawantta geetetti s'eesetteeddino.

14 Itti itti kiruubiyaw oyddu som"ii de'ee. Itti som"ii kiruubiyaa som"uwaa, laa"entsuu asaa som"uwaa, heezentsuu gaammuwaa som"uwaanne, oyddentsuu arggantsaa som"uwaa.

15 Hewaappe guyyiyaan, kiruubetuu pude dendeeddino. Hawanttu taani Kabaara Shaafaa matan be'eedda pas'a de'iyaa med'etatuwaa.

¹⁶ K'ay kiruubetuu biyaa wode, untunttu miyye baggan de'iyaa irzzotuukka buluuliino; k'ay kiruubetuu biittaappe pude denddanaw barenttu k'efiyaa mic'c'iyaa wodekka yinggiretiyaawanttu untunttu miyyiyaappe shaakkettikkino.

¹⁷ Untunttu ek'k'iyaa wode, yinggiretsatuukka ek'k'iino; k'ay untunttu biittaappe pude denddiyaa wode, untunttukka denddiino. Hewekka pas'a de'iyaa med'etatu ayyaanatuu untuntun de'iyaa diraassa.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa bonchchuu Geeshsha Golliyaa penggiyaappe denddiide, kiruubetuwaappe bolla baggan ek'k'eedda.

¹⁹ Taani s'eellishshin, kiruubetuu barenttu k'efiyaa mic'c'iide, yinggiretiyaawaannakka ittippe biittaappe pude denddeeddino. Untunttu Med'inaa Godaa Golliyaa away doliyaa baggan de'iyaa dirssaa penggiyaanna ek'k'eeddino; Israa'eeliyaa S'oossaa bonchchuukka untuntuppe bolla baggana de'ee.

²⁰ Hawanttu Kabaara Shaafaan taani Israa'eeliyaa S'oossaappe garssa baggana be'eedda pas'a med'etatuwaa; k'ay untunttu kiruubetuwaa gidiyaawaa taani eraad.

²¹ Untunttoo ubbawukka oyddu oyddu som"otuu, oyddu oyddu k'efetuu de'iino; untunttu k'efetuwaappe garssa baggana asaa kushetuwaa malatiyaawe de'ee.

²² Untunttu som"otuu Kabaara Shaafaa matan taani be'eedda som"otuwaa malatiino. Untunttu ubbaykka sitti giide, sintsaw biino.

11

Yerusaalame Bolla Gakkeeda Pirddaa

¹ Hewaappe guyyiyaan, Ayyaanay taana dentsiide, away doliyaa bagga s'eelliyaa Med'inaa Godaa Golliyaa dirssaa pengge afeeda. Hewan he penggiyaa geliyaasan laatamanne ichcheshu attuma Asay de'ee; untunttu gidдон asaa kaaletsiyaa Azuura na'aa Azaaniyaanne Banaaya na'aa Palaas'iyaa be'aad.

² Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, ha attuma asatuu ha kataman iita halchchuwaa halchchiyaawanttanne iita zoriyaa zoriyaawantta.

³ Untunttu hawaadan yaagiino; «Nuuni golliyaa zaaretsi kees's'ana wodii ha"a gidena. Ha katamay ashuwaa s'aaruwaa; k'ay nuuni asho» yaagiino.

⁴ Hewaa diraw, asaa na'aw, timbbitiyaa oda! Untunttu bolla timbbitiyaa oda!» yaageedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa Ayyaanay ta bolla wod'd'iide, taana hawaadan yaageedda; «Untuntta yaaga; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asaw, hintte hawaadan giita; taani hintte ayaa k'oppintto eray.

⁶ Ha kataman hintte daro asaa wod'iide, ogiyaa ubbaan anhaa kuntseeddita yaagee.

⁷ « «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte wod'iide hewan oleedda anhay ashuwaa; k'ay ha katamaykka ashuwaa doyyisiyaa s'aaruwaa; shin taani hinttena ha katamaappe yederssaade kessana.

⁸ Hintte olaw yayyeeddita; taani he hintte yayyeedda olaa hintte bolla ahana. Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

⁹ Taani hinttena ha katamaappe kessaade, alagatuwaa kushiyaan aatsa immana; taani hintte bolla pirddana.

¹⁰ Hintte olan wurana; taani hinttena hintte biittan pirddana. Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana.

¹¹ Ha katamay hinttew ashuwaa s'aaruwaa gidenna; hinttekka Aa gidдон ashuwaa gidikkita. Hintte bolla Israa'eeliyaa biittan pirddana.

¹² Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana. Ayaw gooppe, hintte ta azazuwaa kaalennaan is's'eeddita; ta wogaakka naagennan is's'iide, hintte yuushshuwaan de'iyaa kawutet-satuwaa wogaadan de'eeddita» yaagee» yaaga» yaageedda.

¹³ Taani timbbitiyaa odishin, Banaaya na'aa Palaas'ee hayk'k'eedda; taani duge gufannaade, ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade, hawaadan yaagaade waassaad; «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaappe atteedawantta ubbaanna wurssana hanayiyee?» yaagaad.

S'oossay Omooduwaan De'iyaaawanttoo Immeedda Hidootaa

¹⁴ Hewaappe guyiyaan Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹⁵ «Laa asaa na'aw, Yersaalamen de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ne ishatsuwaabaanne ne dabbotuwaabaa, omooduwaan de'iyaa Israa'eelatuwaabaa «Unttuntu Med'inaa

Godaappe haakkeeddino; ha biittaykka nuw laata gidiide imetteedda» yaagiide haasayiino.

¹⁶ «Hewaa diraw, neeni hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Unttunta haakko kawutetsatuwaa giddo yeddooppekka, k'ay biittatuwaan laaloopekka, beedda biittatuwaan guutsa wodiyaw taani untuntunna gidana» yaagee» yaaga.

¹⁷ «Hewaa diraw, neeni hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hinttena kawutetsatuwaappenne hintte laaletteedda biittatuwaappe shiishshana; k'ay Israa'eeliyaa biittaa taani zaaraadde hinttew immana» yaagee» yaaga.

¹⁸ «Unttuntu guyye simmiide yiide, sheneyiyaa misiliyaanne tuna eek'aa biittaappe d'ayissana.

¹⁹ Taanikka unttunttoo itti wozanaa immana; k'ay ooratsa ayaanaakka unttuntu giddon wot-sana. Unttuntuppe shuchchaa wozanaa dig-gaade, ashuwaa wozanaa unttunttoo immana.

²⁰ He wodiyaan unttuntu ta higgiiyaa kaallana; ta azazuwaakka naagana. Unttuntu ta asaa gi-dana; taanikka unttuntu S'oossaa gidana.

²¹ Shin he sheneyiyaa misiliyawunne tuna eek'aw goyinnanaw doseeddawantta gidoope, taani unttuntu oosuwaadan unttunttoo ootsana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagiidde yeedda.

*S'oossaa Bonchchuu Yerusaalameppe
Shaakketteedda*

²² Hewaappe guyyiyaan, untuntu miyyiyaan yingiretiyaawanttu de'iyaa kiruubetuu, barenttu k'efiyaa mic'c'eeddino; Israa'eeliyaa S'oossaa bonchchuukka untuntuppe bollaanna de'ee.

²³ Med'inaa Godaa bonchchuu katamaa gid-doppe denddiide, away doliyaa bagga deriyaa bolla ek'k'eedda.

²⁴ S'oossaa Ayyaanay taw immeedda sas'aan Ayyaanay taana biittaappe pude dentsiide, Baabloonon omoodetteeddawanttukko afeeda. Hewaappe guyyiyaan, sas'ay taappe shaakketteedda.

²⁵ Taanikka Med'inaa Goday taana besseed-dawaa ubbaa omoodduwaan de'iyaaawanttoo odaaddi.

12

Hizk'k'eeli Asay Omoodettiide Biyaawaa Malaataa Besseedda

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, neeni makkalanchcha asaa giddon de'aassa. Untuntu makkalanchcha asaa gidiyaa diraw, untunttoo ayifii de'ee, shin demmikkino; untunttoo haytsay de'ee, shin sissikkino.

³ Hewaa diraw, asaa na'aw, omooduwaan biyaa asaadan, neeni afanaw danddayiyaawaa ubbaa shiishsha k'achchaade, gallassi untuntu s'eellishshin kesaade, ne de'iyaaappe hara sa'aa

ba. Unttuntu makkalanchcha asaa gidooppenne, ooni erii, unttuntu akeekana.

⁴ Gallassi unttuntu s'eellishshin, omooduwaa biyaa asaadan, neeni k'achcheeddawaa kare kessa; k'ay omarssi unttuntu s'eellishshin, omooduwaa biyaa asaadan kesa.

⁵ Unttuntu s'eellishshin, ne golliyaa godaa mentsaade; he me'o sa'aanna mulutsaade kessa.

⁶ Neeni kesseedda miishshaa unttuntu s'eellishshin, ne hashiyaan tookkaade, lem"i lem"ishin kessa. Biittaa be'ennaadan, ne som"uwaa kamma. Ha neeni haniyaawe Israa'eeliyaa asaw malaataa gidanaadan, taani ootsaad» yaageedda.

⁷ Taanikka I taana azazeeddawaadan ootsaad. Omoodoo biyaa asaadan, gallassi taani k'achcheeddawaa kare kessaad. Omarssan k'ay ta golliyaa godaa ta kushiyan mentsaade kesaad; taani kesseedda miishshaa unttuntu s'eellishshin, ta hashiyaan tookkaade, lem"i lem"ishina baad.

⁸ Wonttetsa Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

⁹ «Laa asaa na'aw, he makkalanchcha zaratuu, Israa'eeliyaa asatuu neena, «Neeni ootsiyaawe ayee?» giide oochcheeddino gidikkinoo?

¹⁰ Neeni unttunta hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha timbbitii Yerusaalamen kaappuwaabaanne Israa'eeliyaa asaa kumentsabaa» yaaga» yaagee.

¹¹ Neeni unttunta, «Taani hinttew malaataa. Taani ootseeddawaadan, unttuntu bolla hanana; unttuntu omoodettiide, hara biittaa baana» yaaga.

¹² «Unttuntu gidдон de'iyaa kaappuu godaa lukki kesiide, bare miishshaa bare hashiyaan tookkiide, lem"i lem"ishina baana; I biittaa be'ennaadan, bare som"uwaa kammana.

¹³ Taani gitiyaa Aa sintsan yeggana ta p'iriyaankka oyk'k'ana. Taani Aa Baabloone katamaa ahana; shin I Kaladaawetuwaaw biittaa Baabloone katamaa be'ennaan hayk'k'ana.

¹⁴ Aa yuushshuwaan de'iyaa Aa maaddiyaawanttanne Aa olanchchatuwaa ubbaa taani ubbaa sa'aa piskki ootsana; taani unttunta mashshaan yederssana.

¹⁵ «Unttunttaa taani hara biittatuunne kawutet-satuwaa gidдо laaliyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiaawaa unttuntu erana.

¹⁶ Unttuntu barenttu biyaa kawutetsatuwaa gidдон barenttu tuna oosuwaa paas'ana mala, taani unttunttuppe amareedawantta olaappe, koshaappenne iita harggiyaappe kessi akkanaadan ootsana. He wode Taani Med'inaa Godaa gidiaawaa unttuntu hewan erana» yaagiidde yeedda.

Yashshaa Kokkoriyaa Timbbitiyaa Odiyaawaa Malaataa

¹⁷ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹⁸ «Laa asaa na'aw, ne ukitsaa dagaman ma; k'ay ne haatsaakka yashshaan kokkoraadde usha.

¹⁹ Biittan de'iyaa asaw hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Israa'eeliyaa biittan de'iyaa Yerusaalame asaabaa hawaadan yaagee; «Unttuntu barenttu ukitsaa hirggan maana;

barenttu haatsaakka shabbirssan ushana. Ayaw gooppe, yaan Asay ubbay genanchchanne makkalanchcha gideedda diraw, untunttu biittay ona gidanawaa.

²⁰ Ha'i Asay kumeedda katamatuu d'ayana; k'ay biittaykka ona gidanawaa. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

Asaa Leemisoo S'oossay Immeedda Zaaruwaa

²¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

²² «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa biittabaw, «Gallassay aad'd'eeda; sas'ay ubbaykka mela gideeda» yaagiidde hinttenttu leemisiyaawe I ayee?

²³ Hewaa diraw, untunttoo neeni, «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ha leemisuu laa"entso hassayettennaadan ootsana; untunttu zaaretsiide, hewaa Israa'eeliyaa biittan leemisikkino» yaagee» yaaga. K'ay untunttoo, «Gallassay matatteedda; sas'ay ubbaykka polettana hanee» yaaga.

²⁴ Hawaappe sintsaw Israa'eeliyaa asaa gidдон wordduwaa sas'ayenne murunuu ubbay de'enna.

²⁵ Taani Med'inaa Goday, odana koyowaa oday; hewekka gam"ennan polettana. Hinttenoo, makkalanchcha asatoo, taani odiyaaabaa ubbaa hintte laytsan taani polana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagiidde yeedda.

²⁶ K'aykka Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

²⁷ «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa Asay hawaadan yaagee; «I be'eedda sas'ay sintsanaw daro layt-saassa; k'ay I adussa wodiyaan hananawaa odee» yaagee.

²⁸ Hewaa diraw, neeni untunttoo hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani odiyaa k'aalay polettanaappe attina, ittuukka gam"enna. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

13

Worddo Timbbitiyaa Odiyaa Attuma Asatoo Odetteedda Timbbitiyaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaan ha"i timbbitiyaa odiyaawanttu bolla timbbitiyaa oda. Barenttu k'ofaappe denddiide, timbbitiyaa odiyaawantta hawaadan yaaga; «Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!

³ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Ayaanne be'ennaan c'oo barenttoo denddiyaa booza timbbitiyaa odiyaawanttoo aayye ana!

⁴ Israa'eeliyaa asaw, hintte timbbitiyaa odiyaawanttu koletteedda katamaa gidдон de'iyaa worakanatuwaa mala.

⁵ Med'inaa Godaa gallassi dirssay olan min ek'k'anaadan, Israa'eeliyaa Asay dirssaa gimbbiyaa zaari gimbbi minisanaw, gimbbii koletteeddasaa pude bibeykkino.

⁶ Unttuntu sas'ay wordduwaa, k'ay untuntu murunuukka wordduwaa. Untuntu Med'inaa Goday kiittennan, Med'inaa Goday hawaadan yaagee yaagiino. Yaatiide untuntu odeeddawaa S'oossay polana yaagiide naagiino.

⁷ Taani odennan de'ishiina, Med'inaa Goday hawaadan yaagee yaagiide odiyaa hintte wordduwaa sas'aanne wordduwaa murunuwaa be'ibeykkitee?» » yaagee.

⁸ Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte worddobaa haasayeedda dirawunne hintte be"eedda sas'ay worddo gido diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hinttew morkke.

⁹ Ta kushii, worddo sas'aa be'iide, wordduwaa muruniyaawanttu bolla pirddanaw denddeedda. Untuntu ta asaa zoriyaa gidon k'ofaa k'achchanaw gelikkino, woy Israa'eeliyaa Asay s'aafetteedda mazggobiyaan s'aafettikkino, woy untuntu Israa'eeliyaa biittaakka gelikkino. He wode Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana.

¹⁰ «Saruu bayinnan de'ishiina, untuntu ta asaa, «Sa'ay sara!» yaagiide wora kaaletseeddino. K'ay Asay shuchchaa c'oo keeliide dirina, untuntu booshunchchaa okkiino.

¹¹ Hewaa diraw, he booshunchchaa okkiyaawantta, «He hintte okkeedda gimbbii kunddana! Wolk'k'aama iray bukkana; k'ay taani S'oossay orddo shachchaa duge yeggana; iita gotiikka denddana» yaagiide odite.

¹² He gimbbii kunddeedda wode, Asay hinttena, hintte Aa okkeedda booshunchchay ane?» giide oochchennan agganee? yaagee.

¹³ Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta hank'k'uwaan iita gotiyaa yeddana; k'ay gimbbiyaa dirssaa kolanaw ta yiluwaan orddo shachchaanne wolk'k'aama iraa suulliyaa hank'k'uwaana kiittana.

¹⁴ Hintte booshunchchaa okkeedda gimbbiyaa taani mentseereetsana, biittan laalananne baa-suwaa mela ashshana. I kunddiyaa wode hintte Aa gidдон hayk'k'ana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana.

¹⁵ Hewaadan haniide, ta hank'k'uu gimbbiyaa bollanne gimbbiyaa booshunchchaa okkeedda asatuwaa bolla wod'd'ana. Taani hinttena, «Ha"i gimbbii baawa; gimbbiyaa booshunchchaa okkeeddawanttukka de'ikkino.

¹⁶ Israa'eeliyaan de'iyaa, Yerusaalamebaa timbbitiyaa odeeddawanttu, saruu bayinnan aw saruwaa sas'aa be'eeddawanttu, untunttu de'ikkino» yaagay. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee yaaga.

*Worddo Timbbitiyaa Odiyaa Mac'c'a
Asatoo Odetteedda Timbbitiyaa*

¹⁷ «Laa asaa na'aw, barenttu k'ofaappe dend-diide, timbbitiyaa odiyaa ne asaa mac'c'a asatuwaakko ha"i ne som"uwaa derek'k'aan zaara; untunttu bolla timbbitiyaa oda.

¹⁸ Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hara asaa bollan asaw wolk'k'ay de'anaadan, untunttu

kushiyan ubbaan murunuwaabaa sikkiide wotsiyaanne asaa ubbaw huup'p'iyaa shaashiyaa giigissiyaa mac'c'a asatoo, hinttew aayye ana! Hintte ta asaa shemppuwaa p'iriide hintte hintte shemppuwaa ashanitee?

¹⁹ Itti kop'p'iyaa bangga woy itti baso ukit-saa demmanaw, yeellayiyaawaa ootsiide, ta asaa sintsan taana kawushshisiita. Hewaa giyaawe hintte hayk'k'anaw bessenawantta wod'iide, atanaw bessenawantta ashshiita giyaawaa. Yaatiide ta asaw wordduwaa odiita; untunttukka hintte wordduwaa sisiino» yaagee.

²⁰ «Hewaa diraw, Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte hara asaa bol-lan asaw wolk'k'ay de'anaadan, hintte kushiyan wotseedda murunuwaa taani dentsana. Taani Aa hintte kushiyaappe duutsa olana; p'iriyaappe kessi akkiyaa kafuwaadan, taani untuntta hintte wolk'k'aappe ashsha akkana.

²¹ Taani hintte biittaa shaashiyaakka dafa akkaade, ta asaa med'inaw hintte kushiyaappe wotsa akkana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana.

²² Taani kayyoyyabeena s'illo asaa wozanaa hintte wordduwaan kayyoyiita; nagaranchchatuukka barenttu iita oosuwaappe simmiide, barenttu shemppuwaa ashshenaadan, hintte untuntta mintsetseeddita.

²³ Hewaa diraw, laa"entso worddo sas'aa be'ikkita; murunuwaabaakka ootsikkita. Taani ta asaa hintte kushiyaappe wotsa akkana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

14

S'oossay Eek'aw Goyinniyaawantta D'ayssana

¹ Israa'eeliyaa c'imatuwaappe ama-reedawanttu taakko yiide, ta sintsan utteeddino.

² Yaatina Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

³ «Laa asaa na'aw, ha asatuu barenttu wozanaan eek'aa esseeddino; k'ay untunttu nagaray untunttoo d'ubbiyaa shuchchaa mala gideedda. Yaatina, taani untunttu taana oochchanaadan ootsooyye?

⁴ Hewaa diraw, neeni untunttoo hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asaappe ooninne eek'aa bare wozanaan wotsooppe, Aa nagaray aw d'ubbiyaa shuchchaa mala gidooppe, k'ay timbbitiyaa odiyaawaakko I booppe, taani Med'inaa Goday ta huup'iyaan Aa eek'atuwaa c'oratetsaadan aw zaarana.

⁵ He eek'atuu ubbatuu Israa'eeliyaa asaa taappe wora zaareeddino; shin ha"i taani untunttoo immiyaa zaaruwaan untunttu wozanaa taakko zaarana» yaagee» yaaga.

⁶ «Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Nagaraa paas'ite! Hintte eek'aappe simmite! Hintte tuna oosuwaa ubbaappekka simmite!

⁷ « < «Israa'eeliyaa asaa gidina, woy Israa'eeliyaa biittan de'iyaa allaga asaa gidinakka, taappe shaakkettiide, bare wozanaan eek'aa wotsooppe, Aa nagaray aw d'ubbiyaa shuchchaa mala gidooppe, k'ay I ta zoriyaa oochchanaw timbbitiyaa

odiyaawaakko booppe, taani Med'inaa Goday ta huup'iyaan aw zaaruwaa immana.

⁸ Taani he uraanna ek'ettana; taani Aa leemisonne malaataa ootsana; taani Aa ta asaa giddoppe d'ayissana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana.

⁹ « < «Timbbitiyaa odiyaawe c'imettiide, timbbitiyaa odooppe, he timbbitiyaa odiyaawaa c'immeeddawe taana Med'inaa Godaa. Taani Aa bolla ta kushiyaa yeddaade, ta asaa giddoppe Aa d'ayissana.

¹⁰ Unttuntu laa"uukka barenttu nagaraa nagaraa muruwaa tookkana; timbbitiyaa odiyaawaa muruunne timbbitiyaa oochchiyaawaa muruukka itti mala gidanawaa.

¹¹ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asatuu taappe wora biikkino; barenttu nagaran ubbaan barentta tunissikkino. Unttuntu ta asaa gidana; taanikka unttuntu S'oossaa gidana. He wode taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

Noha, Daaneelanne Iyyooba

¹² Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹³ «Laa asaa na'aw, itti biittaa Asay nagaraa ootsiide, taw ammanetennan is'sooppe, taani ta kushiyaa yeddaade, unttunttoo k'umaa d'ayissaade, koshaa ahana; he biittaa asaanne mehiyaa wod'ana.

¹⁴ Haray atto ha heezzu asatuu, Nohe, Daaneel-inne Iyyoobi he biittan de'inttokka, unttuntu barenttu s'illotetsan barenttu shemppuwaa s'alala

ashshana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁵ «Woy taani untunttu biittaa bollan bazzuwaa do'atuwaa yeddina, he do'atuu an de'iyaa asaa d'ayssina, he do'atuwaa gaasuwaan ooninne gid-duwaana aad'd'enaadan, he biittay ona gidooppe,

¹⁶ taani Ubbaa Mooddiyaa S'oossay ta de'uwaan c'aak'k'ay: Haray atto, ha heezzu asatuu he biittan de'inttokka, untunttu barenttu attumanne barenttu mac'c'a naanatuwaa ashshanaw dand-daykkino. Untunttu s'alalay attanawaa; shin biittay ona gidanawaa. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁷ «Woy taani he biittaa bollan mashshaa ahaade, Ha biittaana mashshay aad'd'o gaade, an asaanne mehiyaa wod'ooppe,

¹⁸ taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Ha heezzu asatuu he biittan de'inttokka, barenttu attumanne barenttu mac'c'a naanatuwaa ashshanaw danddaykkino. Untunttu s'alalay attanawaa. Taani S'oossay hawaa oday.

¹⁹ «Woy taani he biittaa bollan iita harggiyaa yeddaade, ta hank'k'uwaan Asay suutsaa gussana mala ootsooppe, an de'iyaa asaanne mehiyaa wod'ooppe,

²⁰ taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Haray atto, Nohe, Daaneel-inne Iyyoobi he biittan de'inttokka, untunttu barenttu s'illotetsan barenttu shemppuwaa s'alala ashshanaappe attina, barenttu attumanne barenttu mac'c'a naanatuwaakka ashshikkino. Taani

Ubbaa Mooddiyaa S'oossay hawaa oday» yaagiidde yeedda.

²¹ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani asaanne mehiyaa wod'anaw Yersaalame bolla ta oyddu iita murotuwaa, mashshaa, koshaa, bazzo do'anne iita harggiyaa yeddiyaa wode, I ay keeshshaa aad'd'o iitabaa gidanddeeshsha!

²² Gido shin attiide keseedda amareeda asatuu de'ana; attumanne mac'c'a naanatuwaakka yaappe kesana. Unttuntu hinttekko yiyaa wode, unttuntu hanotaanne unttuntu oosuwaa hintte be'iide, taani Yersaalame bolla aheedda bashshay ubbay bessiyaawaa gidiyaawaa akeekana.

²³ Hintte unttuntu hanotaanne unttuntu oosuwaa be'iide, taani unttuntu bolla c'oo pirddabeennawaa erana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa hawaa oday» yaagee.

15

Woynniyaa Turaa Leemisuwaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, woynniyaa anuu bazzuwaan de'iyaa hara mitsaappe ayaayaani keeki?

³ Go"ay de'iyaabaa ootsanaw Aa anuwaappe k'ans's'etti erii? Ayentto kak'k'iyaa koc'aa aappe kessa eray?

⁴ Aa oysetsuwaadan taman yeggina, ya baggayne ha baggay taman meetettina, gidduwaan atteeda s'iis'untsay ay maaddanee?

⁵ S'uugettennan de'iiddi, kase ayentto maaddibeennawe, tamay miina ees's'i kichchiide ayentto maaddenna.

⁶ «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Taani bazzo mitsaa gid-don de'iyaa woyniyaa anuwaa tamaw oysetso oot-saade immeeddawaadan, Yerusaalamen de'iyaa asaakka hewaadan ootsana.

⁷ Taani ta som"uwaa untunttu bollan zaarana. Untunttu itti tamaappe kesooppekka, hara tamay untuntta maana. Taani ta som"uwaa untunttu bolla zaariyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hinttenttu erana.

⁸ Untunttu taanan ammanettennan aggeeda di-raw, taani untunttu biittaa ona kesana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday› yaagee» yaagiidde yeedda.

16

Ammanettena Yerusaalamo

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, Yerusaalamo I tuna ooso-tuwaa erissa.

³ Hawaadan yaaga; ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Yerusaalamo hawaadan yaagee; «Ne mayzzayne ne sheeshshay Kanaane biittaana; ne aawuu Amore biittaa asaa; ne aataakka Hiite biittaa asaa.

⁴ Ne yeletay gallassi ne gul"ay k'ans's'ettibeenna; woy neena geeshshanaw haatsaan meec'ettabaakka; woy mas'iniyaan gorppettaade c'ark'k'iyaan s'aas'ettabaakka.

⁵ Ha geetetteeddawanttuppe ittuwaanne oot-sanaw new kayyotteeddawe baawa. Neeni yeletteedda gallassi kad'etteedda diraw, dembban olettaaddappe attina, new ooninne k'arettibeenna.

⁶ « < «Hewaana taani kantsaade, neeni ne suutsaa giddon murk'k'uk'k'aade zohettishina be'aad; neeni ne suutsaa giddon gisa de'ishiina, Pas'a de'a yaagaad.

⁷ Taani neena shoyk'an de'iyaa katsaadan dichchaad. Neeni dic'c'a aduk'k'aade, gamma g akkaadda. Ne d'antsay utteedda; ne binnaanaykka dic'c'eedda; shin neeni s'iira kallo attada.

⁸ « < «Laa"entsuwaa taani hewaana aad'aadde, neena s'eelliyaa wode, neeni wodoro g akkaade borsseedda asaa gidaadda. Yaatina, ta mayuwaa ne bolla yeggaade, ne kalluwaa kammaad. Taani new c'aak'k'aade neenana c'aak'uwaa c'aak'k'etina, neeni taanno gidaadda. Taani Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

⁹ « < «Taani ne bollay suutsan bayeeddawaa haatsaan meec'c'a geeshshaade, zayitiyaan okkaad.

¹⁰ Taani neena s'ibabiyaa k'amishiyaa mayzzaad; k'ay lo'o galbbaappe oosetteedda c'aammaakka wosissaad; k'ay layinuwaa shaashiyaakka neena goozisaad; k'ay al'o kutaakka k'umayissaad.

¹¹ Neena ta alleek'k'uwan alleek'k'aad; ne kushiyan sagaayuwaa wotsaad; ne k'ood'iyankka k'ood'iyaa aleek'k'uwaa wotsaad.

¹² K'ay ne siid'iyaaan gutichchaa, ne haytsankka gutichchaa, ne huup'iyankka lo'o kallachchaa wotsaad.

13 Neeni work'k'aaninne biran alleek'k'ettaadda; ne mayuu ubbay pas'a layinuwaa, al'o kutaanne alleek'k'o k'amishiyaa. Ne miyaa k'umay bertte d'iiliyaa, eessaanne zayitiyaa. Neeni loytsa darii puulanchcha gidaade, kaatato kesanaw denddaadda.

14 Neeni puulanchcha gidiyaa diraw, kawutet-satuwaan erettaadda. Ayaw gooppe, taani new immeedda bonchchuu neena hawaadan polo oot-seedda. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

15 « < «Shin neeni ne puulan ammanettaada; haratuwaan eretteeddawaappe denddeed-dawaan sharmus'a gidaadda; ogiyaanna aad'd'iyaa ubbaw neena aatsa immaadda.

16 Ne mayuwaappe amareedawaa akkaade, goyniyaa sa'aa med'aade alleek'k'issaada; yaataade yaan sharmus'aadda. Hewaa mala hanotay hawaappe kase hanibeenna; hawaappe sintsanawukka hananaw bessena.

17 New immeedda work'k'aappenne biraappe oosetteedda lo'o alleek'k'uwaa, attuma misiletuwaa ootsaade med'd'aadda; yaataade untuntunna sharmus'aadda.

18 Taani immeedda alleek'k'o mayuwaa he misiletuwaa mayzzaadda. K'ay ta zayitiyaanne ta is'aanaa untunttoo shiishshaadda.

19 K'ay taani new immeedda k'umaa, bertte d'iiliyaa, zayitiyaanne eessaa untunttu sintsan sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsaade shiishshaadda. Hawekka haneedda. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

20 « < «K'aykka, neeni taw yeleeedda attuma naanatuwaanne mac'c'a naanatuwaa afaade,

eek'atuu maana mala k'umaa ootsaade yarshshaadda. Neeni sharmus'a keseeddawe new guus's'eeddee?

²¹ Neeni ta naanatuwaa shukkaade, eek'aw taman yarshshaadda.

²² Neeni tunatetsaaninne ne sharmus'an ubbaan de'aadde, kase ne yalagatetsaa laytsaa, s'iira kallo ne suutsan murk'k'uk'k'aade, zohetteedda wodiya dogaa.

²³ « < «Aayye ana! New aayye ana! Taani Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. Ha ne iitatetsaa ubbaa bolla k'ay,

²⁴ dabaabaa ubbaan d'ok'k'a sa'aa gimbbaade eek'aw goyinniyaa sa'atuwaa new giigissaadda.

²⁵ Oge doonaan ubbaan sharmus'iyaa sa'atuwaa kees's'aadda, ne puulaa tunissaadda; ogiyaanna kantsiyaa ubbaw ne asatetsaa aatsa immaade, sharmus'uwaa darissaadda.

²⁶ Neeni amo s'alalan kumeedda, ne shooro Gibs'etuwaana sharmus'aadda; ne sharmus'uwaa daruwankka taana hank'k'etsaadda.

²⁷ Hewaa diraw, taani ta kushiyaa ne bolla yeddaad; neena gakkiiyaa ne shaakuwaakka guutsaad. Taani neena ne pokko hanotan yeellatiyaa, koyowaa ootsanaadan ne morkkatuwaa Piliss's'eema mac'c'a asatuwaa sheniyaw aatsaade immaad.

²⁸ Neeni alenna asaa gidiyaa diraw, Asoore biittaa asaanakka sharmus'aadda. He ubbankka hawe taw gidana gabaakka.

²⁹ Hewaappe k'ay, zal"iyaan ak'eeda Baabloonetuwaanakka sharmus'iyawaa darssaadda; hewankka gidanawaa gabaakka.

³⁰ « < «Neeni ha yeellay bayinna sharmus'atiidan haniyaana, ne ayiba laafa asee! Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

³¹ Neeni ogiyaa doonaan sharmus'iyaa sa'atuwaa new kees's'aadanne dabaabaa ubbaan eek'aw goyinniyaa sa'atuwaa giigissaadda. Shin hara sharmus'atuwaadan, sharmus'atuu akkiyaa miishshaakka akkabaakka.

³² « < «Hane ha sharmus'a mac'c'a mishiratee, neeni ne asinaa c'imaade, allagatuwaana gisaadda!

³³ Attuma Asay sharmus'atoo miishshaa c'iggee; shin neeni neenana gisiyaawanttoo imotaa immaasaa; untunttu ubbaa saappe neekko yaanaadan, magans's'aa untunttoo immaasa.

³⁴ Hewan ne sharmus'atetsay hara mac'c'a asatuwaappe duma; neenana sharmus'anaw neena kaalliyaawe ittuunne baawa. Haray new c'iggenan, yaa c'iggaade sharmus'iyaawan, haratuwaappe neeni duma» yaagee.

S'oossay Yerusaalame Bolla Pirddana

³⁵ « < Hewaa diraw, hanee sharmus'atee, Med'inaa Godaa k'aalaa sisa!

³⁶ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni ne sharmus'atetsaa amuwaan ne laggetsatoo ne bollaa k'aaredda diraw, ne tuna eek'atuwaa ubbaa dirawunne ne naanatuwaa suutsaa neeni untunttoo gusseedda diraw,

³⁷ neeni untunttun nashettedda ne lagget-satuwaa ubbaa, neeni siik'iyaawanttanne neeni is's'iyaawantta taani new morkke ootsaade shishshana. Taani untuntta ne bolla ubba saanna

shiishshaade, untunttu sintsan neena muls's'u ootsaade k'aarana; untunttu ne kalluwaa be'ana.

³⁸ Taani sharmus'eedda mac'c'a asatuwaa bollanne suutsaa gussedda mac'c'a asatuwaa bolla pirddiyaawaadan, ne bolla pirddana; taani ta hank'k'uwaaninne ta mishuwaan ne bolla hayk'k'uwaa ahana.

³⁹ Taani neena ne laggetsatoo aatsa immana; untunttu ne sharmus'iyaa sa'atuwaanne eek'aw goyinniyaa sa'atuwaa koli d'ayissana. Untunttu ne mayuwaa muls's'u ootsi k'aariide, ne lo'o alleek'k'uwaakka wotsi akkiide, neena kallo s'iira ashshana.

⁴⁰ Untunttu neena shuchchaan c'addi wod'iyanne barenttu mashshaan k'ans's'ereetsiyaa guytte asaa ne bolla untunttu ahana.

⁴¹ Untunttu ne golliiyaa s'uuggiide, daro mac'c'a asaa sintsan ne bolla pirddana. Taani ne sharmus'atetsaa agissana; neenikka ne laggetsatoo laa"entso yaa miishshaa c'iggakka.

⁴² Hewaadan ootsina, taani ne bolla hank'k'etteedda hank'k'uu zarbbana; taani ne hanotan mishetteedda mishuukka hewan aad'd'ana. Taani hewan woppu gaade, laa"entso hank'k'ettikke.

⁴³ « < «Neeni ne yalagatetsaa laytsaa dogaa, ha iita oosuwaa ubbaan taana hank'k'etsaadda. Hewaa diraw, tumuwaappe ne ootseeddawaa ubbaa taani ne bollan zaarana. Neeni ne tuna oosotuwa ubbaa bolla sharmus'atetsaa ayaw gujjaadii? Taani Ubbaa Mooddiya Med'inaa Goday hawaa oday.

Naattakka Aatidaan

44 « < «Hane Yerusaalame, Asay ne bolla, Naat-takka aatti mala giide leemisuwaa odana.

45 Tumu neeni bare asinaanne bare naanatuwaa sheneteedda ne aatti mala; k'ay barenttu asinaa asinaanne barenttu naanatuwaa naanatuwaa sheneteedda ne michchetuwaa mala. Ne aata Hiite biittaa asaa; ne aawuu k'ay Amooore biittaa asaa.

46 Ne bayira michchata bare mac'c'a naanatuwaanna neeppe huup'issa baggana de'iyaa Samaariyaa; k'ay neeppe teefa michchata bare mac'c'a naanatuwaanna neeppe gedissa baggana de'iyaa Sodoomo.

47 Neeni untuntu ogiyaa kaalleeddawenne untuntu tuna oosotuwaa ootseeddawe neena alibeenna. Shin neeni guutsa wodiyaan ootseedda oosuu untuntuwaappe iitaa daree.

48 « < «Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Neeninne ne mac'c'a naanatu ootseeddawaadan, ne michchata Sodoomaanne I mac'c'a naanatu ootsibeykkino.

49 Ne michchata Sodooma ootseedda nagaray hawaa: aane I mac'c'a naanatu otoranchcha, kalleeddawanttanne ishaluwaan de'iyaa wantta gidooppenne, untuntu naak'eteeddawanttanne hiyyeesaa maaddibeykkino.

50 Untuntu otoranchcha gidiide, ta sintsan tuna oosotuwaa ootseeddino. Hewaa diraw, hintte be'eeddawaadan, taani untuntu d'ayissaad.

51 « < «Samaaratta neeni ootseedda nagaraw baggaakka ootsabeykku; neeni untuntuwaappe aad'd'eeda tuna oosotuwaa ootsaadda. Yaataade

he ne ootseedda tuna oosotuwaaw ubbaa gaasuwaan, ne michchetuu s'illuwaa malatanaadan ootsaadda.

⁵² Neeni ne michchetuwaa suure asaa kesseedda diraw, kawushshaa mayya. Ayaw gooppe, ne nagaray untuntuwaappe aad'd'i iitina, hewan untuntu neeppe s'illo malateeddino. Hewaa diraw, yeellataade, kawushshaa mayya.

⁵³ « < «Gidooppenne, Sodoomonne I mac'c'a naanatuwaa, k'ay Samaariyaanne I mac'c'a naanatuwaa taani zaaraadde ishalissiyaa wode, neenakka ishalissana.

⁵⁴ Nebaan neeni loytsa yeellatana; neeni kawusheeddawaan, ne michchetuu neeppe keekiyaawaa eriide minetana.

⁵⁵ Ne michchetuu, Sodooma bare mac'c'a naanatuwaanna, k'ay Samaarattakka bare mac'c'a naanatuwaanna barenttu kase ishaloo simmana; neenikka ne mac'c'a naanatuwaanna hintte kase ishaloo simmana.

⁵⁶ Ne iitatetsay k'onc'c'anaappe kase, ne otoruwaa wode, neeni haray atto, ne michchati Sodoomi bolla k'iliic'abeykkii?

⁵⁷ Gidooppenne, ha"i neeni Eedooma mac'c'a naanatuunne Aa shoora ubbay, k'ay Piliss's'eema mac'c'a naanatuunne ne yuushshuwaan de'iyaa, neena is's'iyaa ubbay k'id'iyaaaba kesaadda.

⁵⁸ Ne sharmus'atetsaaninne ne tuna oosotuwaaw gaasuwaan murettana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

⁵⁹ « <Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neni k'aalaa c'aak'uwaa kad'o dirawunne hidootaa k'aalaa koleedda

diraw, neeni ootseedda oosuwaadan, taani new ootsana.

⁶⁰ Gidooppenne, Taani ne yalagatetsaa wodiyaan neenana c'aak'k'eteedda k'aalaa c'aak'uwaa hassayana; k'ay med'inaa c'aak'uwaakka neenana c'aak'k'etanawaa.

⁶¹ Hewaappe guyyiyaan, taani ne bayiranne ne teefa michchetuwaa neekko ahiyaa wode, neeni ne hemetaa hassayaade yeellatana. Taani untuntta new mac'c'a naanatuwaa ootsaade immana; shin hewe taani neenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaadan gidenna.

⁶² Hewoo taani ta c'aak'uwaa neenana wotsana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa neeni hewan erana.

⁶³ Taani neeni ootseedda nagaraa ubbaa atto yaagiyaa wode, neeni ne ootseeddawaa hasayaade, yeellaw ne doonaa oyk'k'ana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

17

Laa"u Arggantsatuwaanne Woynniyaa Turaa Leemisuwaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa asaa k'an"ishiyaa k'an"isha; untunttoo leemisuwaan oda.

³ Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Duma duma malaana de'iyaa baalletuunne wolk'k'aama wolk'k'aama k'efetuu de'iyaa itti arggantsay de'ee. He arggantsay Liibaanoosa yiide zigaa s'eeraa oyk'k'eedda.

⁴ He zigaa lic'uwaa mentseedda; he mentseedda lic'uwaa akkiide, zal"ii dariyaa biittaa, zal"anchchatuwaa katamaa afeeda.

⁵ « < «I Israa'eeliyaa biittaaappe zeretsaa afiide, tu'e biittan, daro haatsay de'iyasaa matan tokkeedda.

⁶ Pude aac'eedda turay darii aduk'k'enan daasheedda. Aa daashshay arggantsaakko simmiide daasheedda; shin Aa s'ap'uu biittaa giddo geleedda. He turay maraa yeleedda; haytsaakka kesseedda.

⁷ « < «Hewaadanka, c'ora k'efetuunne wolk'k'aama wolk'k'aama baalletuu de'iyaa hara itti arggantsay de'ee. Haatsaa demmana giide, he turay bare toketteedda saappe he arggantsay de'iyasaakko, bare s'ap'uwaanne bare daashshaa yeddeedda.

⁸ Shin koyro arggantsay toketteeddawe aac'anaw, ayifanawunne loytsi lo"o woyniyaa gidanaw danddayaasan, tu'e biittan, daro haatsay de'iyasaana» yaagee» yaaga.

⁹ «Unttunttoo neeni hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He turay dic'c'anee? Koyiro Aa tokkeedda arggantsay Aa shoddennee? Aa ayifetuwaa k'ok'k'ofiide, Aa irs's'a haytsatuwaa melissennee? Aa he sa'aappe s'ap'uwaanna pude shoddanaw wolk'k'aama wolk'k'aa, woy daro asaa koshshenna.

¹⁰ Aa shoddiide, hara sa'aan tokkintto, I dic'c'anee? Away doliyaa bagga bazzo c'arkkuu shoc'ina, bare toketteeddasan ubbaanna melennee?» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

Leemisuwaa Biletsaa

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹² «Ha makkalanchcha asaw hawaadan yaaga; «He leemisuwaa biletsay ayentto erikkitee? Hewe ayee gooppe, Baabloone kaatii Yerusaalame yiide, untunttu kaatiyaanne untunttu kaappotuwaa omoodiide, Baabloone afeeda.

¹³ K'ay kaatiyaa golliyaa asaappekka ittuwaa akkiide, aanana ittippe c'aak'k'iide c'aak'k'eteedda; yaatiide asaa gidдон ereteeddawantta omoodiide afeeda.

¹⁴ Hewaa ootseeddawe untunttu kawutetsay wolk'k'aa d'ayiide, laa"entso denddennaan, barenttu c'aak'uwaa s'alala naagiide de'anaadaana.

¹⁵ Shin Yihudaa kaatii makkali dendiide, paratuwaanne daro olanchchatuwaa yeddanaadan, Gibs'e kiitteedda. Aw hewe hananddeeshsha? Hawaa malabaa ootseeddawe I barew kessi akkanddee? K'ay c'aak'uwaa aad'd'iidde, I barew kessi akkanddee?

¹⁶ « «Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Barena kaateyedda kaatiyaanna mayetteedda k'aalaa dirawunne c'aak'uwaa kad'eedda diraw, he kaatiyaa biittan, Baabloonon I hayk'k'ana.

¹⁷ Baabloone olanchchatuu daro asaa wod'anaw gimbbiyaa matan biittaa diddik'iide giigissooppenne dirooppekka, Gibs'e kaatii bare olanchchatuwaanne bare daro asaana yiinakka, ayinne maaddenna.

18 I c'aak'uwaa kad'eedda; c'aak'uwaa mentseedda. I bare kushiyaakka immiide, bare geeddawaa polibeenna. Hewaa diraw, aw kessi akkiyaa sa'ay baawa.

19 « Hewaa diraw, taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay; I kad'eedda ta c'aak'uwaanne I mentseedda ta c'aak'uwaa taani Aa huup'iyaa bolla zaaraadde ahana.

20 Taani ta p'iriyaa Aa bolla yeggana, I ta p'iriyaan oyk'k'ettana. I taw ammanettennan is'seedda diraw, taani Aa Baabloone afaade, hewan Aa bolla pirdana.

21 Dooretteedda Aa olanchchatuu ubbay mashshaan hayk'k'ana; pas'a atteedawanttu duma duma sa'aa laalettana. He wode hawaa haasayeeddawe taana Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte erana.

22 « Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta huup'iyaw adussa zigaa s'eeraa lic'uwaappe s'unk'k'a akkaade, d'ok'k'anne adussa deriyaa huup'iyaan tokkana.

23 Taani Aa Israa'eeliyaa deriyaa huup'iyaan tokkana; hewan maraa yeliide, ayifiyaakka ay-ifananne lo'o zigaa gidanawaa. Kafo zarii ubbay an kees's'ana; untunttu Aa k'ankkaa kuwan shemppana.

24 D'ok'k'a mitsaa zik'k'i ootsiyaawe, zik'k'a mitsaa d'ok'k'u ootsiyaawe, irs's'a mitsaa melis-siyaawenne mela mitsaakka aac'issiyaawe, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa bazzo mitsaa ubbay erana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad; taani odeeddawaa taanikka ootsana» yaagee» yaaga»

yaagiidde yeedda.

18

S'oossay Asaa Aa Oosuwaadan Oosuwaadan Pirddee

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Israa'eeliyaa biittaabaa hintte, «Aawotuu gam"e woyniyaa miina, naanatuwaa achchay zil"eedda» giide hintte leemisiyaawe ayee?

³ Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Hawaappe sintsaw hintte Israa'eeliyaa biittan ha leemisuwaa leemisikkita.

⁴ Asaa ubbaa shemppuu tawaa; aawuwaa shemppuukka na'aa shemppuukka tawaa. Nagaraa ootsiyaa shemppuu I barew hayk'k'ana.

⁵ «Itti Asay s'illo gidoope, tumu pirddaanne suuretetsaa ootsoope,

⁶ I deriyaa bolla de'iyaa eek'aw goyinniyaa sa'atuwaan maana d'ayooppe, I Israa'eeliyaa asaa eek'aw goyinnana d'ayooppe, bare shooruwaa mac'c'a asaa tunissana d'ayooppe, k'ay piilay yeedda mac'c'aasaanna gisana d'ayooppe,

⁷ oonanne uk'k'unnana d'ayooppe, ac'oo oyk'k'eeddawaa guyye zaaroorpe, itti uraanne bonk'k'ana d'ayooppe, barew de'iyawaappe koshatedda asaa mizoorpe, kallotteeddawaa mayzoorpe,

⁸ I wod'iyaa akkanaw dichchaw tal"ana d'ayooppe, bare kushiyaa balaappe shiishshi akkooppe, asaa giddon tumuwaa pirdoorpe,

⁹ ta higgiiyan hemettooppe, ta wogaakka amanetiide naagoope, yaatoope, I s'illo asaa, I tumu pas'a de'ana. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁰ «Ha bitaniyaw shemppuwaa wod'iyaa, woy hawaappe kaaliide de'iyaa wanttuppe hak'awaa gidinakka ootsiyaa itti iita na'ay de'ooppe,

¹¹ bare aawuu ootsibeennawaa ubbabaa ootsee. I deriyaa bolla de'iyaa eek'aw goyinniyaa sa'atuwaan mee; I bare shooruwaa mac'c'a asaa tunissee;

¹² I hiyyeesaanne man'k'uwaa uk'k'unnee; I asaabaa bonk'k'ee; ac'oo oyk'k'eeddawaa zaarena; eek'awukka goyinnee; tunabaakka ootsee;

¹³ I dichchaw tal'iide, wod'iyaa akkee. Hewaa mala Asay pas'a de'anee? Tuytti, I pas'a de'enna! I hewaa mala tunabaa ootseedda diraw, I tuma hayk'k'ana; Aa suutsaa ac'uukka Aa bollaanna gidanawaa.

¹⁴ «Ha iita bitaniyaw na'ay de'ooppe he na'ay bare aawuu ootsiyaa ha nagaraa ubbaa be'iide, I hewaa malabaa ootsana d'ayooppe,

¹⁵ I deriyaa bolla eek'aw goyinniyaa sa'atuwaan maana d'ayooppe, Israa'eeliyaa asaa eek'aw goyinnana d'ayooppe, I bare shooruwaa mac'c'a asaa tunissana d'ayooppe,

¹⁶ I oonanne uk'k'unnana d'ayooppe, ac'oo oyk'k'eeddawaa guyye zaaroorpe, I asaawaa bonk'k'ana d'ayooppe, barew de'iyawaappe koshateeddawantta mizoorpe, kallotteeddawanttakka mayzoorpe,

17 I balaappe kushiya shiishshi akkooppe, wod'iyaa akkanaw dichchaw tal"ana d'ayooppe, I ta higgiiyaa naagooppe, ta wogankka hamet-tooppe, yaatoope, I pas'a de'anappe attina, bare aawuwaa nagaran hayk'k'enna.

18 Shin Aa aawuu asaa maataa bonchchibeenna diraw, bare ishatsuwaakka wolk'k'an bonk'k'eedda dirawunne bare asaa gidдон iitaa ootseedda diraw, bare nagaran hayk'k'ana.

19 «Shin hintte, «Na'ay bare aawuwaa nagaran ayaw muretennee yaagiita. Na'ay tumu pirdaanne suuretetsaa ootsiide, ta higgiiyaa minisiide naagooppe, I tumu pas'a de'ana.

20 Nagaraa ootsiyaa shemppuu I barew hayk'k'ana. Na'ay aawuwaa nagaran murettena; hewaadankka, aawuu na'aa nagaran murettana. S'illo asaa s'illotetsay he aawuwaassa gidanawaa; iita asaa iitatetsaykka he aawuwaassa gidanawaa.

21 « «Shin nagaranchchay bare ootseedda nagaraa ubbaappe simmiide, ta azazuwaa naagooppenne tumu pirdaanne suuretetsaa ootsooppe, I tumu pas'a de'anaappe attina hayk'k'enna.

22 I ootseedda nagaraappe ittuunne k'ofettenna. Bare ootseedda s'illo oosuwa diraw, I pas'a de'ana.

23 Nagaranchchay bare ogiyaappe simmiide, pas'a de'iyaaawan nashettayippe attina, taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Aa hayk'k'uwaan nashetikke.

24 « «Shin s'illo Asay bare s'illotetsaappe guyye simmiide, nagaranchcha Asay ootsiyaa

nagaraanne tuna oosuwaa ootsooppe, I pas'a de'anee? Tuytti, I ootseedda s'illo oosuwaappe ittuunne k'ofettenna; I ammanettennan is's'eedda dirawunne I ootseedda nagaraa ubbaa diraw, I hayk'k'ana.

²⁵ « Shin hintte, S'oossaa ogii suure gidenna yaagiita. Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, ha"i sisite! Suure gidennawe ta ogee? suure giden-nawe hintte ogiyaa gidennee?

²⁶ S'illo Asay bare s'illotetsaappe guyye sim-miide, nagaraa ootsiyaa wode, bare nagaraan hayk'k'ee. I bare ootseedda nagaraa diraw de'uwaan de'enna.

²⁷ Shin iita Asay bare iitatetsaappe guyye sim-miide, tumu pirddaanne suuretetsaa ootsiyaa wode, I bare shemppuwaa ashshana.

²⁸ I bare ootseedda nagaraa ubbaa akeekiide simmeedda diraw, I tumu pas'a de'anaappe attina hayk'k'enna.

²⁹ Shin Israa'eeliyaa asatuu, S'oossaa ogii suure gidenna yaageeddino. Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, suure gidennawe ta ogee? suure giden-nawe hintte ogiyaa gidennee?

³⁰ «Hewaa diraw, hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hinttena ubbaakka hintte ogiyaadan ogiyaadan pirddana. Nagaray hintte d'ayoo gaaso gidennaadan paas'ite; hintte bayzzuwaa ubbaappekka simmite. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

³¹ Hintte naak'k'eedda naak'uwwaa ubbaa hintteppe haasiide, ooratsa wozanaanne ooratsa ayaanaa akkite. Hinttenoo Israa'eeliyaa asatoo, ayaw hayk'k'iitee?

³² Taani itti asaa hayk'k'uwaaninne nashetikke.
Hewaa diraw, hintte nagaraa paas'i simmiide,
pas'a de'ite! Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa
Goday hawaa oday» yaageedda.

19

Israa'eeliyaa Daannatuwaa Zilaassaa

¹ S'oossay Hizk'k'eela, «Israa'eeliyaa kaappattoo
hawaadan yaagaade zilaala;

² «Hintte aata gaammotuwwaa gidдон,
iza ayiba gaammatii!

Yalaga gaammotuwwaa gidдон gisaade,
bare maratuwwaa dichchaaddu.

³ Iza bare maratuwaappe ittuwwaa dichchina,
wodalla gaammuwwaa kesseedda.

I shankkaa tamaariide, asaa meedda.

⁴ Kawutetsatuu ubbay aabaa sisiide,
ollaana geliide oyk'k'eteedda.

Unttuntu Aa maaggan goochchiide,
Gibs'e biittaa afeeddino.

⁵ «Aa aata naagowe polettennaan is's'ina,
hidootay d'ayeeddawaa be'aade,
bare maratuwaappe laa"entsuwwaa
dichchaade,
wodalla gaammuwwaa kessaaddu.

⁶ I wodalla gaammuwwaa gidiide,
hara gaammotuwwaa gidдон,
yaanne haanne simeretteedda.

I shankkaa tamaariide, asaa meedda.

⁷ I unttuntu wolk'k'aama geessuwwaa mentsereet-
siide,
katamaakka bayzzeedda.

Biittaynne biittan de'iyaa Asay ubbay,
Aa gudetsan shabbiretteedda.

⁸ Yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuu ubbay,
Aa oyk'k'anaw p'iriyaa yeggeeddino.

Barenttu gitiyaakka mic'c'eeddino;
barenttu ollaan Aa oyk'k'eeddino.

⁹ Unttuntu barenttu maaggaan Aa goochchiide,
kootsaadan giigeedda guutsa golliyaan yeggi-
ide,

Baabloone kaatiyaakko afeedino.

Laa"entso Aa gudetsay Israa'eeliyaa dere-
tuwaan sisettennaadan,
unttuntu Aa k'asho golliyaa gelisseeddino.

¹⁰ « Ne aata haatsaa doonaan,
toketteedda woyniyaa turaa mala.

Daro haatsay de'iyaa diraw,
he woyniyaa turay ayifiyaa dars's'as's'i ut-
teedda;
k'ay daro daashana de'ee.

¹¹ Aa maratuwaappe minniyaawe,
mooddiyaawanttu s'am"aa gideedda.

Aa maray wolk'k'aama maratuwaappe
aduk'k'iide,
bollah aad'd'eeda.

Bare maratuwaa c'oratetsaaninne
d'ok'k'atetsan bollaanna beetteedda.

¹² Shin he turay hank'k'uwaan shodettiide,
biittan oletteedda.

Away doliyaa c'arkkuu Aa ayifiyaa melissina
k'ok'ofetteedda;

Aa mino tashii melina, tamay meedda.

¹³ Ha"i k'ay I haatsi bayinna,
mela biittan toketteedda.

14 Tamay Aa maratuwaappe ittuwaa oyk'k'iide,
Aa ayifiyaanakka dippi ootsiide meedda.
Yaatina, kawutetsaa s'am"aa gidiyaa,
ay mino maraykka Aa bollan attibeenaa.
«
«Hawe yeekuwaaw zilaassaa; hawaa zilaas-
saadan go'ettanaw bessee» yaaga» yaageedda.

20

Makkalanchcha Israa'eeliyaa

1 Nuuni omoodetteedda laappuntsa laytsan,
ichcheshantsa aginaan, tammantsa gallassan,
Israa'eeliyaa c'imatuwaappe amareedawanttu
Med'inaa Godaa oochchanaw yiide, ta sintsan
utteeddino.

2 Yaatina, Med'inaa Godaa k'aalay taakko
hawaadan yaagiidde yeedda;

3 «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa c'imatoo
hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa
Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte
yeeddawe taana oochchanaassee? Taani
Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan
c'aak'k'ay: Taani hinttenan ooshettikke» yaagee»
yaaga.

4 «Unttuntu bolla pirddiitee? Laa asaa na'aw,
tumu unttuntu bolla pirddiitee? Hewaa
gidoope, unttuntu mayzza aawotuwaaw tuna
oosuwaaw unttuntta erissa.

5 Unttunttoo hawaadan yaaga; «Ubbaa
Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee;
«Taani Israa'eeliyaa dooreedda wode ta kushiyaaw
dentsaade c'aak'k'aad, Yaak'ooba zaretoo Gibs'en
de'ishiina, taanatetsaa erissaade, ta kushiyaakka

dentsaade c'aak'k'aadde, Taani Med'inaa Godaa hintte S'oossaa» gaade odaad.

⁶ Taani hinttena Gibbs'eppe kessaade, hinttew dooreedda biittaa, maatsaynne eessay goggiyaa biittaa, biittaa ubbaappe aad'd'eeda lo"o biittaa ahana gaade c'aak'k'aad.

⁷ K'ay taani untuntta; «Hintteppe ittuu ittuu bare siik'iyaa tuna eek'atuwaa diggo; Gibbs'e eek'atuwaan tunoppite. Taani Med'inaa Godaa hintte S'oossaa» yaagaad.

⁸ « «Shin untunttu taw makkaliide, ta odiyaawaa sisennan is's'eeddino. Untunttu barenttu amotteedda tuna eek'atuwaa dig-gibeykkino; Gibbs'e eek'awukka goyinniyaawaa aggibeykkino. Hewaa diraw, untunttu Gibbs'en de'ishiina, ta hank'k'uwaa untunttu bolla gussanaw, ta yiluwaakka untunttu bolla wurssanaw k'oppaad.

⁹ Shin untunttu de'iyaa kawutetsatuwaa giddoninne Israa'eeliyaa asaa Gibbs'eppe kessiyaawaan, taani taanatetsaa erisseedda asaa sintsan ta suntsay tunennaadan ootsaad.

¹⁰ Hewaa diraw, taani untuntta Gibbs'eppe kessaade, mela biittaa ahaad.

¹¹ Azazettiyaa ubbaw de'uwaa immiyaa ta wogaa taani untunttoo immaad; ta higgiiyaakka untunttu tamarissaad.

¹² K'ay untuntta geeshshiyaawe taana Med'inaa Godaa gidiaawaa untunttu erana mala, taani ta Sambbataa taappenne untuntuppe gidduwaan mallaa ootsaade immaad.

¹³ « «Shin Israa'eeliyaa Asay ha mela biittaaanka ta bollan makkaleeddino. Azazetteedda ubbaw de'uwaa immiyaa ta wogaadan hamettibeykkino; ta higgiiyaakka mentseeddino; ta Sambbataakka daro tunisseeddino. Yaatina, taani mela biittaaan ta hank'k'uwaa untunttu bolla gussaade, untuntta wurssanaw k'oppaad.

¹⁴ Shin taani untuntta Gibbs'eppe kesiyaawoo be'eedda kawutetsatuwaa sintsan ta suntsay tunennaadan, untuntta d'ayissabeykke.

¹⁵ K'ay untunttoo immeedda biittaa, maatsayne eessay goggiyaa biittaa, biittaa ubbaappe lo"iyaa biittaa untuntta gelissennaadan mela biittan de'ishshin c'aak'k'aad.

¹⁶ Ayaw gooppe, untunttu eek'aw goyinniide, ta higgiiyaa is's'eedda diraassa, ta wogaadan hamettibeenna diraassanne ta Sambbataakka tunisseedda diraassa.

¹⁷ Gidooppenne, taani untunttoo k'aretteedda diraw, mela biittan untuntta wurssa d'ayissabeykke.

¹⁸ « «Untunttu mela biittan de'ishiina, taani untunttu naanatuwaa hawaadan yaagaad; «Hintte aawotuwaa wogaadan hamettoppate; untunttu higgiiyaakka naagoppate; woy untunttu eek'atuwaan tunoppate.

¹⁹ Taani Med'inaa Godaa hintte S'oossaa. Ta wogaadan hamettite; ta higgiiyaakka naagite.

²⁰ Taappenne hintteppe gidduwaan mallaa gidana malanne taani Med'inaa Godaa hintte S'oossaa gidiyaawaa hintte erana mala, Sambbataa hara gallasaappe dummayite» yaagaad.

²¹ « Shin he naanatuukka ta bollan makkaleeddino; azazettiyaa asaa ubbaw de'uwaa immiyaa ta wogaadan hamettibeykkino; ta higgiaakka untuntu naagibeykkino; ta Sambbataakka tunisseeddino. Yaatina, taani mela biittaan ta hank'k'uwaa untuntu bolla gussanaw, ta yiluwaakka untuntu bolla wurssanaw koyaad.

²² Shin taani ta kushiyaa shiishsha akkaad. Taani untunta Gibbs'eppe kessiyaawaa be'eedda kawutetsatuwaa sintsan ta sunsay tunennaadan, untunta d'ayissabeykke.

²³ K'ay untunta hara kawutetsatoonne hara biittatoo laalanaw mela biittaan c'aak'k'aad.

²⁴ Ayaw gooppe, untuntu ta wogaw azazettenan is'seeddino; ta higgiaakka mentseeddino; ta Sambbataa tunisseeddinonne barenttu aawotuwwa eek'aa amotteeddino.

²⁵ Hewaadankka, k'ay untunttoo lo'o gidenna wogatuwaanne de'uwwa immenna higgetuwwa immaad.

²⁶ Untuntu barenttu yarshshuwaan tunanaadan, barenttu bayira naanatuwwa yarshshanaadan, taani untunta yedda bessaad. Taani hewaa ootseeddawe untunta dagantsanaassanne taani Med'inaa Godaa gidiaawaa untunta erissanaassa yaagee yaaga.

²⁷ «Hewaa diraw, asaa na'aw, Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; hintte aawotuukka taanan ammanettennan is's'iide, he yewotuwaan taana boreeddino.

28 Unttunttoo immanaw ta kushiya denta c'aak'k'eedda biittaa untuntta ahedda wode, Unttunttukka d'ok'k'a deriyaa ubbaanne irs's'a mitsaa ubbaa be'eeddino. Unttunttun ubbaan barenttu yarshshuwaa yarshsheeddino. Barenttu c'uwayiyaa is'aanaaninne barenttu gussiyaa ushshaa yarshshuwaan taana hank'k'etseeddino.

29 Yaatina, taani untuntta, Hawe hintte biyaa d'ok'k'a sa'ay ayee? yaagaade oochchaad. Hachchi gakkanaw he sa'ay Baama geetettee; hewaa guusaykka goyinniyaa d'ok'k'a sa'aa guusaa » yaagee yaaga.

30 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa S'oossay hawaadan yaagee; <Hintte mayzza aawotuu ootseedda nagaraa ubbaa ootsiide, ayaw hinttena tunissiitee? Unttuntu tuna eek'aa goynanaw amottiide ayaw kaaliitee?

31 Hachchikka hewaa mala imuwaa shiishshiyaa wodenne hintte attuma naanatuwaa taman s'uuggiide yarshshiyaa wode, hintte eek'an ubbaan hinttena tunissiita. Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hinttenan ooshettoo? Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Taani hinttenan ooshettikke.

32 Hintte, «Nuuni mitsawunne shuchchaw goyinniyaa hara kawutetsatuwaa malanne S'oossaa amanena asaa mala gidana» yaagiide k'oppiita. Shin hintte k'ofay ubbakka hanenna.

S'oossay Mureenne Maaree

33 « <Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Taani ta mino k'esiyaan,

ta muranaw dentseedda kushiyaaninne ta gusseedda hank'k'uwaan hintte bolla kaatetana.

³⁴ Kawutetsatuwaa giddoppe taani hinttena kessana; hintte laaletteedda biittaa ubbaappe ta mino k'esiyaan, ta mic'eteedda kushiyaaninne ta gusseedda hank'k'uwaan taani hinttena shishshana.

³⁵ Taani hinttena kawutetsatuwaa mela biittaa giyaa bazzuwaa ahana; hinttena ta sintsan esaade, hintte bolla pirddana.

³⁶ Gibbs'e biittaa bazzuwaan hintte mayzza aawotuwaa bolla pirddeeddawaadan, hewaadanka hintte bolla pirddana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

³⁷ Taani hinttena ta kawutetsaa s'am"aa garsaan wotsana; ta c'aak'uwaa hintte naaganaadan, taani hinttena ootsana.

³⁸ Makkalanchchatuwaanne na-garanchchatuwaa taani hintte giddoppe diggana; ha"i untunttu de'iyaa imatsatetsaa biittaappe taani untuntta kessana; shin untunttu Israa'eeliyaa biittaa gelennaadan diggana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana yaagee.

³⁹ «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte ha"i taani odiyaawaa sisennan is'sooppe, biide ubbaykka hintte eek'aw goyinnite. Shin hewaappe guyyiyaan, hintte imuwaaninne hintte eek'an ta geeshsha suntsaa tunissikkita.

⁴⁰ Ta geeshsha deriyaan, d'ok'k'u geedda Israa'eeliyaa deriyaa bollan hintte Israa'eeliyaa

Asay kumentsay taw, Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Godaw he biittan goyinnana. Taanikka hinttena mokka akkana; hintte yarshshuwaa, hintte dooreteedda imuwaanne hintte geeshsha imuwaa taani hintteppe koyay.

⁴¹ Hintte laaletteedda kawutetsatuwaa giddoppe taani hinttena ahiyaa wodenne hara biittatuwaappe taani hinttena shiishshiyaa wode, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa akkiyaawaadan, taani hinttena akkana. Kawutetsatuu s'eellishshin, taani hintte gidдон geeshsha gidiyaawaa erissana.

⁴² Taani kase hintte mayzza aawaatoo immana gaade c'aak'k'eedda Israa'eeliyaa biittaa hinttena zaaraadde aheedda wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte erana.

⁴³ Hintte hintte iita hametaanne hintte tuna oosuwaa hintte he sa'aan hassayana; hintte ootseedda iita oosuwaa ubbaa hintte shenetana.

⁴⁴ Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hintte iita hametaadaaninne hintte tuna oosuwaadan gidennaan, ta suntsaa diraw taani ootsiyaa wode, taani S'oossaa gidiyaawaa hintte erana. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

Gedissa bagga Tamaa Pirddaa

⁴⁵ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

⁴⁶ «Laa asaa na'aw, gedissa bagga simmaade s'eella; gedissa baggaw oda; gedissa wora bolla timbbitiyaa oda.

⁴⁷ Gedissa woraw hawaadan yaaga; Med'inaa Godaa k'aalaa sisa! Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa

Goday hawaadan yaagee; «Taani ne gidдон tаmаа оуtsаnа; he tamay ne irs's'a mitsaakka ne mela mitsaakka ubbaа maana. He ees's'iyaa tamay to'enna; gedissappe biide, huup'issa gакkanaw de'iyaa asaa som"uwaа ubbaа he lac'uu labbana.

⁴⁸ Taani Med'inaа Goday оуtseedda tаmаа gidiyaaawaа Asay ubbay be'ana. He tamay to'enna yaagee» yaagiidde yeedda.

⁴⁹ Taani zaaraadde, «Ha"i Ubbaа Moooddiyaa Med'inaа Godaw, hawaa ta odanaw taana aza-zoppa. Unttuntu taana, «I ubbatoo leemisuwaa odeе gidенnee?» yaagiide haasayiino» yaagaad.

21

Med'inaа Godaa Mashshaa

¹ Med'inaа Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, ne som"uwaа Yerusaalamekko zaaraadde, Asay goyinniyaa sa'atuwaa bolla k'aalaa oda; Israa'eeliyaa biittaa bollan timbbitiyaa oda.

³ Hawaadan yaaga; Med'inaа Goday hawaadan yaagee; «Taani new morkke. Taani ta mashshaa shookuwaappe shoddaade, s'illo asaanne iita asaa ubbaа ne giduwaappe wurssana.

⁴ S'illuwaanne nagaranchchaa ubbaа d'ayssanaw huup'issappe gedissa gакkanaw de'iyaa asaa ubbaа bolla ta mashshaa shodana.

⁵ Hewan taani Med'inaа Goday ta mashshaa Aa shookuwaappe shoddeeddawaanne guyye zaarennawaa Asay ubbay erana» yaagee» yaaga.

⁶ Hewaa diraw, «Asaa na'aw, Asay ubbay s'eellishshin, ne wozanay me"ina oola, c'amo un"an oola.

⁷ Unttuntu neena, «Ayaw oolay?» giide oochchiyaa wode, hawaadan yaaga; «Sintsanna yiyaa iita odoo oolay. Wozani ubbay yashshan muushana; kushiyaa ubbay arggaac'ana; untuntu goobatetsay ubbay untuntuppe kichchana; gulbbatay ubbaykka kokkorana. He wodii gakkeedda! I elle polettana! Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaaga» yaagiidde yeedda.

⁸ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

⁹ «Laa asaa na'aw, hawaadan yaagaade timbbitiyaa oda; S'oossay hawaadan yaagee; «Mashshaa! leefetteeddanne k'uc'etteedda mashshaa!

¹⁰ Shukkanaw leefetteedda. Walk'k'antsaadan p'olk'k'u gaanaw k'uc'etteedda. Ta Asay imetteedda seeraanne muruwaa ubbaa is'seedda diraw, hawaappe guyyiyaan, ooninne nashettena.

¹¹ Go'ettanaw mashshay k'uc'etteedda; leefettiiddenne k'uc'ettiide, shukkiyaawoo imetteedda.

¹² « «Laa asaa na'aw, yeekkanne zilaala! Ayaw gooppe, he mashshay giigetteeddawe ta asaa bollaananne Israa'eeliyaa kaappotuwaa ubbaa bollaanna. Kaappatuukka ta asaana ittippe mashshaan hayk'k'ana. Hewaa diraw, ne tiraa bak'k'a.

¹³ Taani ta asaa paac'c'ana; untuntu nagaraa paas'ennan is's'ooppe, ha metuu ubbay untuntu bolla gakkanawaa. Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday yaagee yaaga.

14 « Ha'ikka asaa na'aw, timbbitiyaa oda; ne kushiyaakka bak'k'a. He wode mashshay laa'u heezzu zaariide shoc'ana; hewekka yuushshuwaa ubbaanna yuuyyiide, dagantsiyaa, wod'iyaanne shukkiyaa mashshaa.

15 Hewe untuntu wozanay muushanaadaninne untuntuppe darotuu d'ubettanaadan ootsana. Aayye ana! Mashshay ubbay geliyaa gimbbiyaa penggetuwaan walk'k'antsaadan p'olk'k'u gee; shookuwaappe shodetiide shukkanaw k'uc'etteedda.

16 Neenoo, k'ara mashshaw, ushechhawunne haddirssaw, ne simmeedda bagga ubbaa busakka.

17 Taanikka k'ay ta kushiya bak'k'ana; ta hank'k'uukka dochchana.» Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagiidde yeedda.

Baabloone Kaatiyaa Mashshaa

18 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

19 «Laa asaa na'aw, Baabloone kaatiyaa mashshay yiyaa laa'u ogetuwaan mallaa wotsa. Laa'u ogetuukka itti biittaappe denddiino. Laa'u ogetuu gakketiyyaa dantsuwaan katamaakko afiyaa sa'aan malla gidiyaa tuussaa essa.

20 Itti ogiyyaan de'iyaa mallay Raaba giyyaa Amoonatuwaa katamaa biyaasaa mallee; hinkkuu k'ay Yihudaan gimbbetteedda Yersaalame katamaa biyaasaa mallee.

21 Baabloone kaatii ogetuu gakketiyyaa dantsuwaan, mallaa tuussatuwaa matan ek'k'ee. I hak'a ogiyya baanentto eranaw, wonddaafiyaa mashshatuwaa saamaa yeggana;

bare eek'atuwaanna zorettana; mehiyaa marac'c'iyaakka s'eelana.

²² Dirssaa gimbbetuwaa penggiyaa laaliyaa durumaa ahana mala, wod'anaw azazuwaa aat-sana mala, c'ee'uwaa c'ee'ettana mala, dirssaa gimbbetuwaa penggiyaa laaliyaa durumatuwaa katamaa penggiyaan essana malanne biittaa keelaana mala, gimbbiyaana gatsiide miis'aa giigis-sana mala, yersaalame saamay Aa ushechcha kushiyaan wod'eedda.

²³ Yersaalame Asay Baabloone kaatiyaanna c'aak'k'eteedda diraw, hawe barenttu bolla gakkee giide k'oppibeykkino. Shin Baabloone kaatii untuntta untunttu nagaraa hassayissiide, omoodo afana.

²⁴ «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte nagaray k'onc'c'eedda; hintte bayzzanchcha asaa gidiyaawaa Asay ubbay eree; hintte oosuu hintte nagaranchcha gidiyaawaa bessee. Hewaa diraw, hintte bayzzuu hassayettana; hintte akka hintte morkkiyaw aad'd'iide imettana» yaagee.

²⁵ «Neenoo iitanne tuna gideedda Israa'eeliyaa kaappoo, ne wurssetsa pirddaa gallassay gakeedda.

²⁶ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ne huup'iyappe kallachchaa dentsa; ne huup'iyaan s'aas'eeddawaakka k'aara. Hawaappe sintsanaw kasewaadan hananawe baawa; zik'k'i geeddawe d'ok'k'u gaana; d'ok'k'u geeddawekka zik'k'i gaana.

²⁷ Bashshaa! Bashshaa! Taani ha katamaa bayzzana! Pirddiyaa maatay de'iyawe yaana

gakkanaw, ha katamay laa"entso kees'ettenna. I yiyaa wode taani aw aatsaade immana» yaagee.

²⁸ «Laa asaa na'aw, hawaadan yaagaade timbbitiyaa oda; «Israa'eeliyaa boriyaa Amoonatoo Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Mashshaa! mashshay wod'anaw shookuwaappe shodetteedda; wurssanawunne walk'k'antsaadan p'olk'k'u gaanaw k'uc'etteedda.

²⁹ Hintte be'iyaa sas'ay wordduwaa; hintte odiyaa timbbitiikka wordduwaa. Hintte iitanne tuna asaa; hintte wurssetsa pirddaa gallassay gakeedda. Hintte k'ood'iyaan mashshay wod'd'ana hanee.

³⁰ Mashshaa shookuwaan zaarite. Hintte med'etteedda sa'aan, hintte yeletteedda biittan taani hintte bolla pirddana.

³¹ Ta hank'k'uwaa hintte bolla gussana; ta hank'k'uwaa tamay hintte bolla ees'si kesana. Hinttena bayzziyaawan looheedda, mek'etsi bayinna asatoo aatsa immana.

³² Hintte tamaw eetsiyaa mitsaa gidana; hintte suutsay hintte biittan gukkana; hintte laa"entso hassayettikkita. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

22

Yerusaalame Nagaraa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, suutsaa gussiyaawanttu kumeedda katamaa bolla pirddanaw giigaadii? Yaatooppe, I ootseedda tuna oosuwaa ubbaa aw oda.

³ Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni daro asaa suutsaa gusseedda dirawunne eek'aw goyinniyaawan neena tunisseedda diraw, ne wodii yeedda.

⁴ Neeni gusseedda suutsan bayzzanchcha gi-daadda; ne med'd'eedda eek'ankka tunaadda. Yaatina, ne pirddaa gallassay matatteedda; ne wurssetsaa laytsaykka gakkeedda. Hewaa diraw, taani neena kawutetsatoo kad'iyaaawaanne hara biittatookka k'iliic'iyaaawaa kessana.

⁵ Neenoo, suntsi bayeeddanne shabbiretteedda katamatiw, mataaninne haakuwaan de'iyaaawanttu neena k'iliic'ana.

⁶ « «Ne gidдон de'iyaa Israa'eeliyaa kaappatuu ubbatuu suutsaa gussanaw barenttu wolk'k'aa ay keeshshaa go'ettinto be'a.

⁷ Ne gidдон de'iyaaawanttu barenttu aawuwaanne barenttu aato bonchchikkino; untunttu betetuwaakka uk'k'unneeddino; am"etuwaanne aawuu aata bayinna naanatuwaa naak'k'iino.

⁸ Untunttu ta geeshsha yewotuwaa kad'iinonne ta Sambbataakka tunissiino.

⁹ Ne gidдон de'iyaaawanttuppe ittuu ittuu haratuwaa wod'isanaw wordduwaa odiino; haratuu deriyaa bolla de'iyaa eek'aw goyinniyyaa

sa'atuwaan miino; k'ay haratuu ubbabaan tuniyaawanttu ne gidon de'ino.

¹⁰ Ne giddon de'iyaawanttuppe ittuu ittuu bare aawuwaa machchattinna gisiino; haratuu k'ay pilay yeedda mac'c'a mishiratina wolk'k'an gakkettiino.

¹¹ Ne giddon de'iyaawanttuppe ittuu ittuu bare shooruwaa machchattinna gisiino; bare na'aa machchattinna gisiino; bare aawuwaa naatti, bare michchatina wolk'k'an gisiino.

¹² Ne giddon de'iyaawanttuppe ittuu ittuu miishshaa akkiide, shemppuwaa wod'iino; haratuu barenttu miishshaa dichchaw immiinonne, barenttu shooruwaa miishshaa yashissiide akkiino. K'ay hintte taana ubbakka dogeeddita. Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹³ «[<] «Ne giddon de'iyaa Asay bessena miishshaa akkiyaa dirawunne shemppuwaa wod'iyaa diraw, taani hank'k'uwaan ta kushiya bak'k'ana.

¹⁴ Taani neena muriyaa gallassi ne goobatetsay neenana de'anee? Woy ne kushii mino gidanee? Taani Med'inaa Goday hawaa odaad; taani odeed-dawaa taanikka ootsana.

¹⁵ Taani ne asaa kawutetsatuwaa giddoninne hara biittatuwaa giddon laalana; ne tunatetsaakka taani ne bollappe d'ayissana.

¹⁶ Hara kawutetsatuwaa sintsan neeni kawushshana; shin he wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa neeni erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

S'oossaa Tamay Geeshshee

17 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

18 «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa Asay ayinne patsenna birataa shi'aa mala; untunttu ubbaykka biraa muushisiide geeshshiyaa wode, shi'aa gidiide attiyaa nahaasiyaa, k'ork'k'oruwaa, birataanne irssaasiyaa mala.

19 Hewaa diraw, Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte ubbaykka birataa shi'aa mala gideedda diraw, taani hinttena ubbaakka Yerusaalame giddo shiishshana.

20 Asay biraa, naasiyaa, birataa, irssaasiyaanne k'ork'k'oruwaa tamaa c'ooc'iyaakko shiishshiide womppiinaan punniide muushissiyaawaadan, taani ta hank'k'uwaaninne ta yiluwaan hinttena shiishshaade, katamaa gidдон muushisanna.

21 Taani hinttena shiishshaade, ta hank'k'uwaa tamaa hintte bolla womppiinaa punnina, hintte hewan muushana.

22 Biray c'ooc'iyaan muushiyaawaadan, hintte Yerusaalamen muushana. He wode taani Med'inaa Goday ta hank'k'uwaa hintte bolla gusseeddawaa hintte erana» yaagee» yaagiidde yeedda.

Israa'eeliyaa Asaa Kaaletsiyaawanttu Nagaraa

23 Med'inaa Godaa k'aalay taakko zaariidekka hawaadan yaagiidde yeedda;

24 «Laa asaa na'aw, untunttu biittay tuneedda diraw, ta hank'k'uwaan iray bukkennaadan diggaade, taani Israa'eeliyaa asaa muruwaa doom-mowaa untunttoo oda.

25 Untunttu kaappatuu bare wod'eeddawaa gudiidde mentsereetsiyaa gaammuwaa mala;

unttuntu asaa wod'iino; al'o miishshaa gidina, hara duretaa gidina, ubbaa barenttoo akkiino; unttuntu he biittaa daro mac'c'a asaa am'e kesseeddino.

²⁶ K'eesetuu ta higgiiyaa mentseeddino; ta geeshshabaakka tunisseeddino. Geeshshaanne tuna shaakkikkino; k'ay tunaappenne tuna gidenawaappe gidduwaan de'iyaa dummatetsaa tamarissikkino; ta Sambbataw gatiyaa im-mibeykkino. Hewaappe denddeeddawaan, taani Israa'eeliyaa asaa gidдон bonchchettabeykke.

²⁷ Aa gidдон de'iyaa kaappatuu barenttu wod'eeddawaa duuseretsiyaa okorotuwaa mala; unttuntu barenttoo bessenna duretetsaa demanaw shemppuwaa wod'iino.

²⁸ Yersaalame kataman timbbitiyaa odiyaawanttu godaa booshunchchaa okkiyaa asaadan, wordduwaa sas'aa be'iyawaaninne wordduwaa timbbitiyaa odiyaawan, unttuntu nagaraa gentsiino. Med'inaa Goday odennan de'ishiina, «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee» yaagiino.

²⁹ He biittaa asatuu bonk'k'iino; zaraafino; hiyyeesatuwaanne metootanchchatuwaa uk'k'unniino; unttuntu betetuwaakka un'etsiide suure pirddaa geelayiino.

³⁰ «Taani biittaa d'ayissennaadan, dirssaa gimbiyaa kees's'iyaa, koletteedda dirssaa penggiyaa baggana ek'k'iide naagiyaa itti asaa koyaad; shin oonanne demmabeykke.

³¹ Hewaa diraw, ta hank'k'uwaa unttuntu bolla gussana; taani ta hank'k'uwaa taman unttunta

d'ayissana; taani untunttu ootseedda oosuwaa untunttu bolla zaarana. Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagiidde yeedda.

23

*Laa"u Sharmus'iyaa Michchetuwaa
Leemisuwaa*

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, itti aattippe yeletteedda laa"u mac'c'a asatuu de'iino.

³ Untunttu Gibs'en de'iiddi, barenttu yalagatetsaappekka doommiide, sharmus'a gideeddino. He biittan untunttu d'antsan attuma Asay kaa'eedda; untunttu wodorotetsaykka ake-teedda.

⁴ Untunttuppe bayirati suntsay Ohoolo* k'ay I michchati teefati suntsay Ohoolibo† Untunttu laa"uwaakka taani akkina, taw attumanne mac'c'a naanatuwaa yeleeddino. Ohoola Samaaratto; Ohooliba k'ay Yerusaalamo.

⁵ «Ohoola taw machchato gidaade de'aadekka sharmus'aaddu; iza bare laggetsati Asoore wotaadaratuwaa amuwaan s'uugettaade kaalaaddu.

⁶ Untunttu saluwaa malatiyaa mayuwaa mayy-eedda olanchchatuwaa, biittaa moooddiyaawantanne olaa gadaawatuwaa; untunttu ubbaykka malssassaa, yalaga attuma asatuwaanne paraa toggiyaa paraa asatuwaa.

* **23:4 Ohoolo:** Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «I geeshsha golliiyaa» giyaawaa. † **23:4 Ohoolibo:** Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Ta geeshsha gollii izina» giyaawaa.

7 Iza barena sharmus'a ootsaade, ubbaappe lo"iyaa Asoore attuma asatoo immaaddu. I sharmus'atetsay Asoore biittaa eek'atoo goyinnaade, tunanaadan izo ootseedda.

8 Aa Gibbs'en doommeedda sharmus'atetsaa ha"ikka agga beyikku; I yalagatetsaappe doommiide, attuma asatuu I d'antsaa kaa'iinonne iinanna sharmus'iino.

9 «Hewaa diraw, iza minisaade amuwaan siik'iyaa Asoore biittaa laggetsatoo taani izo aatsaade immaad.

10 Unttuntu izo k'aariide kalloyeeddino; izi attumanne mac'c'a naanatuwaa omooddi oyk'k'eeddino; izokka mashshaan wod'eeddino. Barena gakkeedda pirddaa gaasuwaan, mac'c'a asatuwaa gidдон k'iliic'iyaawaa gidaaddu.

11 «I michchata Ohooliba hawaa be'aaddu; iza bare amuwaaninne bare sharmus'an bare michchatippe tunaa daraaddu.

12 Akka k'ay Asoore biittaa mooddiyaawantta, olaa gadaawatuwaa, lo"o mayuwaa mayyeedda olanchchatuwaanne paraa toggiyaa paraa asatuwaa, ubbatuukka amoyiyaa, yalaga asatuwaa minisaade siik'aaddu.

13 Akka barena tunisseeddawaa be'aaddu; untuntu laa"uukka itti ogiyaa biino.

14 «Iza bare sharmus'atetsaa yaa darissaaddu; iza attuma asatuwaa misilii godaa bollan wooc'etti med'eteeddawaa, zo'o k'alamiyaan oketti utteeddawaa be'aaddu.

15 Unttuntu barenttu s'eessan zinnaariyaa danc'c'eeddawanntanne barenttu huup'iyanka lo"iyaa c'ark'k'iyaa s'aas'eeddawannta. Unttuntu

ubbaykka Kaladaawanatuwaa biittaappe yeedda Baabloone kaappotuwaa malatiino.

¹⁶ Iza untuntu misiletuwaa be'osaanakka daro amuwaa s'uugetaade, untunta s'eesanaw Baabloone biittaa asaa kiittaaddu.

¹⁷ Yaatina, Baabloonetuu iikko yiide, iinanna sharmus'iide, izo tunisseeddino. Tuneeddawaappe guyyiyaan, iza untunttakka shenetaade, wora simmaaddu.

¹⁸ Iza bare sharmus'atetsaa k'onc'c'iyaan ootseedda wodenne bare kalluwaa k'aara besseedda wode, taani I michchatippe wora simmeeddawaadan, iippekka shenetaade wora simmaad.

¹⁹ Shin iza Gibs'en sharmus'a gidaade de'iyaa, bare yalatetsaa wodiya hassayaade, bare sharmus'aa kasewaappe yaa darissaaddu.

²⁰ Untuntu attumatetsay hariyaawaa mala, untuntuppe kesiyaa zeretsaykka paraawaa mala gideedda bare laggetsatuwaa amuwaan kaalaaddu.

²¹ (Neenoo, Ohoolibee, ne yalatetsaa wode, attumawanttu ne d'antsan kaa'ishina, ne wodorotetsaakka akkishina, neeni poleedda sharmus'atetsaa zaaraadekka ha'i ootsanaw amottaasa.)

Med'inaa Goday Laa"u Michchetuwaa Bolla Pirddeedda

²² «Hewaa diraw, Ohoolibee, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ne laggetsatuwaa, he neeni shenetaade wora simmeeddawantta ne bolla dentsana; taani untunta ne bolla ubba saanna ahana.

23 Uttunttukka Baabloonetuwaanne Kaladaawetuwaa ubbaa, Pak'ooda, Shoo'anne K'o'aana attuma asatuwaa, Asooretuwaa ubbaa, amoyiyaa yalaga asatuwaa, biittaa mooddiyaawantta, olaa gadaawatuwaa, olanchchatuwaa, kaappatuwaanne paraa toggiyaa paraa asatuwaa.

24 Uttunttu olaa paraa gaaretuwaana, c'aanaa gaaretuwaananne daro olanchchatuwaanna huup'issa baggaappe hintte bolla yaana. Uttunttu wogga gondalliyaanne k'eeri gondalliyaa oyk'k'iide, birataa k'oobiyaa wotsiide, ne yuushshuwaan salppana. Taani neena untunttun pirddissana; untunttukka neena barenttu wogaadan pirddana.

25 Hank'k'uwaa ne bolla yeddana; untunttukka neenana hank'k'uwaa suuluwaan gakkettana. Uttunttu ne siid'iyaa ne haytsaa k'ans's'ana; neeppe atteedawanttukka mashshaan busakettana. Uttunttu ne attuma naanatuwaanne ne mac'c'a naanatuwaa oyk'k'ana; neeppe atteedawanttakka taman s'uuggana.

26 Uttunttu ne mayuwaa ubbaa neeppe k'aari akkana; ne alleek'k'o ubbaakka neeppe kessi akkana.

27 Hewaadan ootsaade, neeni Gibbs'eppe ahedda sharmus'atetsaa k'aak'k'aanne ne sharmus'atetsaa ubbaa taani neena agissana. Neeni laa"entso Gibbs'etuwaa eek'aa misiletuwaa d'ok'k'u gaade s'eellennaadan, woy untuntta hassayennaadan, taani neena ootsana yaagee.

28 «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Taani neena neeni

is's'iyaawanttoo, neeni shenetaade, untuntuppe wora simmeeddawanttoo aatsaade immana.

²⁹ Unttuntu neena is's'ananne neeni daabu-raade demmeeddawaa bonk'k'i diggiide, neena kallo s'iira ashshana. Ne sharmus'atetsaa pokkuu k'onc'c'anaadan ootsana. Ne ziitaynne ne sharmus'atetsaa amuu,

³⁰ hawaa ne bolla ahedda. Ayaw gooppe, neeni kawutetsatuwaanna sharmus'aadda; untuntu eek'atuwaan neena tunissaadda.

³¹ Ne michchata beedda ogiyaa neenikka baada. Hewaa diraw, neenakka taani I s'uu'aa ushshana» yaagee.

³² «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni ne michchati s'uu'aappe ushana; he s'uu'aykka wolk'k'aamanne c'in'a. I tigina, daruwaa akkiyaa diraw, ne bolla k'id'iyaanne miichchaa ahana.

³³ Neeni matsuwaa jollananne kayyotana. Hewe he ne michchati Samaariyaa s'uu'ay dagamaanne bayetsaa s'uu'aa.

³⁴ Ne Aa c'inggirssaade ushana; s'uu'aakka mentsana; mentseedda kon"ankka ne d'antsaa gaarana. Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

³⁵ «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni taana dogeedda dirawunne taw zokkiyaa zaaredda diraw, neeni ne amuwaanne ne sharmus'uwaa gatiyaa akkana» yaagee» yaagiidde yeedda.

³⁶ Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, Ohooli bollanne Ohoolibi bolla pirddiitee? Pirddooppe, untuntu ootseedda tuna oosuwa untunttoo oda.

³⁷ Unttuntu laa"uukka sharmus'eeddinonne shemppuwaa wod'eeddino. Unttuntu barenttu eek'aw goyinneeddino. Haray attina, unttuntu taw yeledda barenttu attuma naanatuwaakka barenttu eek'atoo k'uma ootsiide yarshsheeddino.

³⁸ Hewaappekka harabaa unttuntu ta bolla ootseeddino; unttuntu ta Geeshsha Golliyaa tunisseeddino; Eek'atoo yarshsheedda gallassi ta Sambbataakka shaareeddino.

³⁹ Unttuntu barenttu naanatuwaa eek'atoo yarshsheedda gallassi, he gallassi unttuntu ta Geeshsha Golliyaa geliide tunisseeddino. Unttuntu ta golliyaan ootseeddawe hawaa.

⁴⁰ «Hewaadankka k'ay, unttuntu haako saappe attuma asatuu yaanaadan, asaa kiitseeddino; unt-tunttukka yeeddino. Hintte laa"u michchetuu hintte bollaa meec'etteeddita; hintte ayifiyaakka k'alamiyaa okkeeddita; alleek'k'uwaakka wotseeddita.

⁴¹ S'arp'p'eezay sintsan de'iyaa lo"o arssaa bolla utteeddita; hintte he s'arp'p'eeza bollan ta is'aanaanne ta wogaraa zayitiyaa wotseeddita.

⁴² Hirggi bayinna asaa kooshshay hintte matan sisettee; matsotteeddawanttukka maaray bayinna asaana bazzuwaappe yeeddino. Hintte kushiyan sagaayetuwaa wotseeddino; k'ay lo"iyaa kallachchatuwaakka hintte huup'iyaan wotseeddino.

⁴³ «Taani ta wozanaan, «Hawanttu attuma asatuu ha bollay sharmus's'aan wuri kichcheedda mac'c'a asatuwaana de'uukka Aa gideeddawanttuna sharmus'ana giide haniino?» yaagaad.

⁴⁴ Attuma Asay sharmus'attinna sharmus'iaawaadan, untunttu untuntunna sharmus'eeddino. Ee, untunttu he sharmus'anaw k'aak'k'atiyaa Ohooliinanne Ohooliibina sharmus'eeddino.

⁴⁵ Untunttu sharmus's'a gidiyaa dirawunne shemppuwaa wod'iyaa diraw, s'illo asatuu sharmus'atuwaa bollanne shemppuwaa wod'iyaawanttu bolla pirddiyaa pirddaa untunttu bolla pirddiino» yaageedda.

⁴⁶ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Untunttu bolla daro asatuwaa dentsetsa akkaade ya. Untuntta shabbirissiyaanne untuntta bonk'k'iyaa asatoo aatsaade imma.

⁴⁷ Ha shabbiriyaa asatuu yiide, untuntta shuchchaan c'addinonne mashshaan busakkiño; untunttu untunttu attumanne mac'c'a naanatuwaa wod'ana; untunttu golliyaakka taman s'uuggino.

⁴⁸ Mac'c'a Asay ubbay hinttena k'ullennaadan duutsanaw, taani biittaa ubbaappe sharmus'atetsaa essana.

⁴⁹ Hintte laa"u michchetuu hintte sharmus'atetsaa muruwaanne eek'atoo hintte goyinneedda nagaraa gatiyaa akkana. He wode taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee.

24

Disttiyaa Leemisuwaa

¹ Nuuni omoodetteedda udduppuntsa laytsan, tammantsa aginaan, tammantsa gallassan,

Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, hawaa hachchi gallassaa mazggobiyaan s'aafa. Ayaw gooppe, Baabloone kaatii Yerusaalame dooddeeddawe hachcha.

³ Ha makkalanchcha asaw ha leemisuwaa oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Madaabiyaa disttiyaa taman wotsaade, haatsaa an tiga.

⁴ Yaataade gediyaanne anggoosuwaa malatiyaa lo"o ashuwaa ubbaa mus'aade, an yegga; lo"o mek'etsaakka k'ans's'ereetsaade, an kuntsa.

⁵ Hewoo neeni akkana dorssaayenne deeshshay wudiyaappe dooretteeddawaa gido. Mitsaa disttiyaappe garssaana maaraade, ashuwaakka mek'etsaakka ka"ana gakkanaw doyissa» yaagee» yaagaade oda.

⁶ «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Suutsaa gussiyaawanttu katamatiw aayye ana! Shi'iide ubbakka geeyennan is's'eedda madaabiyaa disttiyaa mala iza gidaaddu. I giddon de'iyaa mus'etteedda ashuwaa ubbaa saamaa yeggena kushiyaan gaketteeddawaa, ittuwaa ittuwaa kessaade akka.

⁷ « «Ayaw gooppe, he katamata wod'eedda asaa suutsay hanno gakkanaasikka iinan de'ee; suut-saa gussaade, baanan kammanaw biittan gussen-nan, ayayenne kammenna zaallaa bollan gussaaddu.

⁸ Haluwaa kesanaw, ta hank'k'uwaa dentset-sanaadan, I kametenna mala, iza gusseedda suut-saa taani zaallaa bollan wotsaad» yaagee.

⁹ «Hewaa diraw, Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Suutsaa gussiyaa kata-matiw aayye ana! Taanikka mitsaa loytsa guup-pana.

¹⁰ Hewaa diraw, daro mitsaa wotsa; tamaakka eetsa. Ashuwaa loytsaade doyissa; c'abbaakka mal"etsa; mek'etsay s'uugetto.

¹¹ I suulliide penttina, Aa bollan de'iyaa madaabiikka bonk'k'ina, Aa bollan de'iyaa k'itay seeranaadaaninne Aa bollan de'iyaa shi'ay s'uugetti d'ayanaadan, mela disttiyaa tamaa bonk'k'uwaa bolla wotsa.

¹² He daaburay ubbay c'oo mela gideedda; Aa bollan de'iyaa daro shi'ay haray atto, tamankka kichchibeenna.

¹³ Hanne Yerusaalame, neeni tuneeddawe ne iita oosuwaanna. Taani neena geeshshanaw daaburinakka, neeni ne tunatetsaappenne ne iita oosuwaappe geeyennan is's'eedda diraw, ne bollan ta hank'k'uu wurana gakkanaw, neeni laa"entso geeyakka.

¹⁴ Taani Med'inaa Goday hawaa odaad; hawe hanana. Taani guyye simmikke; k'arettikke; ta k'ofaa laammikke. Ne ogiyaadaaninne ne oosuwaadan, taani neena pirddana. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaagiidde yeedda.

Hizk'k'eela Machchata Hayk'k'aaddu

¹⁵ Med'inaa Godaa k'aalay k'aykka taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹⁶ «Laa asaa na'aw, neeni siik'iyaanne ne ay-ifiyaw lo"iyaa ne machchato taani itti kutsan

wod'a aggana. Hewan kayyottoppa, yeekkop-panne afos's'oppa.

¹⁷ Oola, shin ne ooliyaa Asay sisoppo; hayk'k'eeddawoo kayyottoppa. Neeni ne huup'iyaan s'aas'iyaawaa s'aas'a; ne gediyaanka c'aammaa wotsa. Ne doonaa kammoppa; shochchaakka mooppa» yaagiidde yeedda.

¹⁸ Wontta taani asaw odaad; he gallassi omarssi ta machchata hayk'k'aaddu. Wonttetsa gallassi wontta S'oossay taana azazeeddawaadan oot-saad.

¹⁹ Yaatina, Asay taana, «Ha neeni ootsiyaawoo biletsay ayentto nuw ayaw odikkii?» yaagiide oochcheedda.

²⁰ Taani untunttoo hawaadan yaagaade zaaraad; «Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

²¹ «Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaaga; Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; hintte c'ee'k'ettiyaa, hintte ayifiyaw lo"iyaanne hintte shemppuu amottiyaa ta Geeshsha Golliyyaa taani tunissana hanay. Hintte guyye ashsheeda hintte attuma naanatuunne hintte mac'c'a naanatu mashshaan wurana.

²² He wode taani ootseeddawaadan, hinttekka ootsana. Hintte doonaa kammikkita; shochchaakka miikkita.

²³ Hintte huup'iyaa s'aas'iita; hintte gediyaan c'aammaa wotsiita. Kayyottikkita woy yeekkikkita. Shin hintte hintte nagaraa gaasuwaan gil'k'ananne ittuu ittoo olana.

²⁴ He wodiyaan Hizk'k'eeli hinttew malaataa gidanawaa; ubbabaakka I ootseeddawaadan, hintte ootsana. Hawe haniyaa wode, taani Ubbaa

Mooddiiyaa Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte erana» yaagee» yaaga.

²⁵ S'oossay taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, taani untunttu nashshechchaanne bonchchuwaa, untunttu ayifiyaw lo"iyaabaanne untunttu wozanay amottiyaabaa, k'ay mino gideedda Geeshsha Golliyaa, untunttu attuma naanatuwaanne untunttu mac'c'a naanatuwaa untunttuppe wotsa akkana.

²⁶ He gallassi new woriyaa odanaw itti kessi akkiide atteeda Asay yaana.

²⁷ He gallassi ne doonay dooyettana; neenikka aanana haasayana; laa"entso duude kesakka. Hewaadan hanaade, neeni asaw malaataa gidanaassa. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana yaageedda yaagiidde yeedda» yaagaad.

Ayihuda Gidena Asaa Bolla Odeteedda Pirddaa

25

(25:1–32:32)

Amoonatuwaa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, ne som"uwaa Amoona bi-ittaakko zaaraadde, Amoonatuwaa bolla timbbitiyaa oda.

³ Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Godaa k'aalaa sisite. Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte ta

Geeshsha Gollii tuniyaa wode, Israa'eeliyaa biittay mela attiyaa wodenne Yihudaa Asay omoodoo biyaa wode, Hashshu! geedda diraw,

⁴ taani hinttena away doliyaa bagga biittaa asaw laata ootsaade immana. Yaatooppe untunttu hintte gidдон kambbiyaa kees's'ana; de'ana. Hintte maana teeraa untunttu maana; hintte maatsaakka untunttu ushana.

⁵ Taani Raaba katamaa gaalotuu heemettiiyaa sa'aa kessana; Amoonatuwaa gadiyaakka dorssaa wudii allas's'iya sa'aa ootsana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee.

⁶ «Ayaw gooppe, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte Israa'eeliyaa bashshaan kushiya bak'k'eedda diraw, guppeedda dirawunne nashettiide k'iliic'eedda diraw,

⁷ taani hintte bolla ta kushiya yeddaad. Hinttena kawutetsatoo omooduwaa ootsaade immana. Taani hinttena asaa giddoppe shoddana; kawutetsatuwaa giddoppekka d'ayissana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee.

Moo'aaba Biittaa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa

⁸ «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Moo'aabinne Se'iiri, be'ite, Yihuday hara kawutetsatuwaa mala yaageedda diraw,

⁹ taani Moo'aaba biittaa bollan gelaade; woraajjaade Aa zawaa naagiyaa, Beeti-

Yashimoota, Ba'aali-Ma'oonanne K'iriyaatayima geetettiyaa, eretteedda katamatuwaa d'ayissana.

¹⁰ Hawaappe sintsanaw Amoonatuwaanakka gujjaade, untuntu kawutetsatuwaa gidдон has-sayettennaadan, taani untuntu away doliyaa bagga biittaappe yeedda asatoo duretaadan aat-saade immana.

¹¹ Taani Moo'aaba pirddana. He wode Taani Med'inaa Godaa gidyaawaa untuntu hewan erana» yaagee.

Eedooma Biittaa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa

¹² « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Eedoomatuu Yihudaa bolla haluwaa keseedda dirawunne daro bayzzanchcha gideedda diraw,

¹³ taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta kushiyaa Eedooma bolla yeddana. An de'iyaa asanne mehiyaa mule d'ayissana; d'ayissaade mela kessana. Temaana katamaappe biide, Dadaana katamaa gakkanaw, untuntu mashshaan busakettana.

¹⁴ Taani Eedoomaw ta asaa Israa'eeliyaa baggana haluwaa kesana. Israa'eelatu untuntu bolla ta hank'k'uwaanne ta hank'k'uwa keeshshaa ootsana. Taani haluwaa keseeddawaa untuntu erana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

Piliss's'eematuwaa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa

¹⁵ « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Piliss's'eematu barenttu

wozanaa iitatetsan haluwaa kaseedda dirawunne gam"eedda morkketetsaan Yihudaa kad'iide d'ayissanaw koyeedda,

¹⁶ hewaa diraw Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; taani ta kushiya Piliss's'eematuwaa bolla yeddaade Keliitawetuwa k'ans's'ana. Taani untuntanne abbaa doonaan atteedawantta ubbaa d'ayissana.

¹⁷ Taani untunttoo wolk'kaama haluwaa kesana; ta hank'kuwaan untuntta murana. Taani untunttoo haluwaa kesiya wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

26

S'iiroosa Katamaa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa

¹ Nuuni omoodetteedda tammanne ittentsa laytsan, aginaw koyiro gallasan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, S'iiroosa katamaa Asay nashettiide, «Hashshu! Yerusaalame kunddaaddu; Iza laalettaade d'ayeeddanne, izi penggii wagaggi giide dooyetteedda diraw hawaappe sintsan nuuni duretana» yaagiino.

³ Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, S'iiroosa katamatee, taani new morkke. Abbaa beetay yiyaawaadan, taani daro kawutetsatuwaa ne bollan ahana.

25:15 Isa. 14:29-31; Erm. 47:1-7; Iyu. 3:4-8; Amo. 1:6-8; Sof. 2:4-7; Zak. 9:5-7 **26:1** Isa. 23:1-18; Iyu. 3:4-8; Amo. 1:9-10; Zak. 9:1-4; Mat. 11:21-22; Luk'. 10:13-14

⁴ Unttuntu ne dirssaa gimbbiyaa kolana; ne miis'aakka laalana. Taani neena biittaa ubbaa k'uc'c'i afi diggina, kallo de'iyaa zaallaa ootsana.

⁵ Yaatooppe neeni abbaa gidon asatu Barenttu moliyaa gitiyaa melissanaw mic'c'iyaa sa'aa gidana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. Hara kawutetsatuu S'iiroosa kata-maa bonk'k'anawantta.

⁶ He biittan huup'etiyaa katamatuwaan de'iyaa k'eeri katamatuu abbaappe guutsa haakkiyaawanttu mashshaan wurssana. He wode Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untuntu hewan erana yaagee.

⁷ «Ubbaa Mooddiyaa S'oossay hawaadan yaagee; «S'iiroosa bolla olaa dentsana mala, kaatetoo kaatiyaa gidiyaa Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraa taani huup'issa baggappe ahana; Aa taani paratuwaana, paraa gaaretuwaana, paraa asatuwaananne daro olanchchatuwaanna ahana.

⁸ Untuntu huup'etiyaa biittan k'eeri katamatuwaa mashshaan wurssana; untuntu neena dooddiide, ne dirssaa gimbbiyaana gatsiide, biittaa kaafana. Yaatiide barenttu gondalliyaa ne bolla dentsana.

⁹ Dirssaa gimbbetuwaan dom"iide laaliyaa miishshaan dirssaa gimbbiyaa mentsereetsana; barenttu olaa miishshankka ne miis'aa laalana.

¹⁰ Aa paratuu daro gidiyaa diraw, untuntu dentsiyaa baanay neena kammana. Paratunne paratuwaa gaaretuu laaletteedda katamaa dirssaa penggiyaa geliyaawaadan, geliyaa wode, untuntu sissiyaa garmaassunne giiretsay ne

dirssaa gimbbiyaa k'aatsana.

¹¹ Unttuntu paratuu ne gidдон de'iyaa oge-tuwaa ubbaa yed'd'ana. Ne asaakka mashshaan wurssana; ne wolk'k'aama tuussatuukka sa'aan kunddana.

¹² Baabloonetuu ne ak'uwaanne ne zal"iyaa mi-ishshatuwaa bonk'k'anawantta. Ne dirssaa gimb-betuwaanne ne lo"o keetsatuwaa ubbaa kolana; he shuchchaa, he mitsaanne he laaletteedda burc'c'e ubbaa afiide, abban olana.

¹³ Ne mal"o yetsaa taani diggana; ne diitsaa kooshshaykka laa"entso sisettenna.

¹⁴ Taani neena kallo de'iyaa zaallaa ootsana; k'ay neeni asatuu barenttu moliyaa gitiyaa melis-sanaw mic'c'iyaa sa'aa gidana. Taani Med'inaa Goday hawaa odeedda diraw, neeni laa"entso kees'ettakka. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday yaagee.

¹⁵ «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday S'iirroosa katamaw hawaadan yaagee; «Ne morkketuu ne bollan geliyaa wode, abbaa doonaa biittatuwaan de'iyaa ne Asay siifettiid giirimmiyaa giirintsaa sisiide, yashshaw kokkorana.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, abbaa doonaa biittatuwaan de'iyaa mooddiyaawanttu barenttu oydiyaappe wod'd'ana. Bar-enttu k'umayuwaanne kushiyan sikkiide alleek'k'isseedda barenttu mayuwaa k'aarana; yashshaw kokkoriidde, biittan uttana. Ne bolla gakkeedda metuwaa k'oppiide, unttuntu daro shabbirettana; kokkorssaykka unttunta aggenaana is's'ana.

17 « ‹Hewaappe guyyiyaan, untunttu new hawaadan yaagiide zilaalana;

« ‹Aayye, eretteedda katamatee,
abbaa gidдон wolk'k'aamiyaa asatuu de'iyaa
katamatee,
neeni waana laalettaadii!
Neeninne ne gidдон de'eedda asatuu
abbaa lank'k'iyaan de'iyaa asaa ubbaa
yashisseeddita shin!

18 Neeni kunddiyaa gallassi,
abbaa gas'aan de'iyaawanttu kokkoreeddino.

Abbaa gidдон de'iyaa asatuukka,
neeni laaleteedda gaasuwaan dagammeed-
dino»
yaaganawaa yaagee.

19 «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Ha"i Asay de'enna katamatuwaadan, taani neena mela kessana. K'ay taani c'iimma abbaa ne bollan ahina, he daro haatsay neena kammana.

20 He wode taani neena duge c'iimma ollaw biyaawanttuna ittippe, adussa wodiyaappe kase hayk'k'eedda asatuwaakko duge yeggana. Neeni biittaappe garssan, beni moogetteedda burc'c'etuu de'iyaa saan, c'iimma ollaw biyaawanttuna ittippe de'anaadan, taani neena ootsana. Neeni laa"entso Asay de'iyaa katamaa kesakka; pas'a de'iyaawanttu biittanka simmaade, ne sa'aa oyk'k'akka.

21 Taani ne wurssetsaa dagantsiyaa wurssetsa ootsana; neeni laa"entso ubbakka de'akka. Asay

neena koyana; shin neeni laa"entso ubbakka beet-takka. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaagiidde yeedda.

27

S'iiroosaw Keseedda Zilaassaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, S'iiroosaw zilaala.

³ Abbaa doonaan de'iyanne abbaa doonaa daro biittatuwaan de'iyaa asaana zal"iyaa, he katamaw hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo S'iiroosaa, neeni, taani puulan likketiyaawe bayinna kumentsa yaagaade otoreshaadda.

⁴ Ne zaway abbaa gul"aana; neena kees's'iyaa wanttu neena loytsiide kees's'eeddino.

⁵ Ne sank'k'aa Saniira giyaa sa'aappe k'ans's'eedda s'iidan ootseeddino; ne markkabiyyaa tuussaa Liibaanoosappe yeedda zigaappe giigisseeddino.

⁶ Markkabiyyaa solddissanaw haatsaa guyye pushakkiyaa ne mook'etuwwa Baasaane etsaappe ootseeddino; ne wuyggiyaa K'op'iroosappe yeedda dumma s'iidaa sank'k'aa ootseeddino; he wuyggiyaa danggarssaa zaaliyaan alleek'k'etteedda.

⁷ Ne sharay banddiraadan haakuwaan beettana mala, kushiyan sikkiide alleek'k'isseeda Gibs'etuwwa liinuwaappe oosetteeddawaa; neena kamiyyaa gaariddotuukka Eliisha wombaappe

yeedda, saluwaa malatiyaanne ochchaa teeraa malatiyaa c'ark'k'iyaaappe oosetteeddawantta.

⁸ Ne markkabiyaas soldissiyaawanttu Sidoo-nanne Ariwaada geetettiyaa katamatuwaappe yeeddawantta; ne markkabiyaas laaggiyaawanttu looheedda ne asatuwaa.

⁹ Markkabiyaas gidдон za"edasaa shid-diyaawanttu Gebaalappe yeedda c'imatuwaanne eranchcha asatuwaa; abban biyaa markkabiyaas ubbaan de'iyaa oosanchchatuu ne gidон wod'a woy gujja giide palumetiide zal'iino.

¹⁰ « < «Paareesappe, Liidiyaappenne Liibiyaappe yeedda olanchchatuu ne olanchchatuwaa maaddiide oletteeddino; barenttu gondalliyaanne barenttu olaa k'oobiyaa ne gidдон kak'k'eeddino; untunttu neena bonchchisseeddawantta.

¹¹ Ariwaadeppenne Heleekappe yeedda olanchchatuu ne dirssaa gimbbiyaan naagiino; Gamaadappe yeedda asatuu ne adussa gimbbiyaan naagiino. Untunttu barenttu gondalliyyaa ne gimbbiyaa yuushshuwaan kak'k'eeddino; ne puulaana likketiyaawe bayinna kumentsaa gidanaadan ootseeddawanttu untuntta.

¹² « < «Ne duretetsaa daruwaa gaasuwaan Tarsseesi neenana zal"eedda; I biraa, birataa, k'ork'k'oruwaanne irssaasiyaa immiide, ne miishshaanna laammeedda.

¹³ Giriikii, Tubaalinne Mesheki neenana zal"eeddino; ayiletuwaanne naasiyaa birataappe oosetteedda miishshaa immiide, ne miishshaanna laammeeddino.

¹⁴ Beeti-Togarmmi toggiyaa paratuwaa, olaa

paratuwaanne baluk'otuwaaw immiide, ne miishshaanna laammeedda.

¹⁵ Rooda biittaa Asay neenana zal"eedda; k'ay abbaa doonaa biittatuwaan Asay danggarssaa zal'aliyaanne zop'p'iyaa giyaaw mitsaa ahiide, new k'ans's'eedda.

¹⁶ « < «Ne duretetsaa daruwaaw gaasuwaan, Sooriyaaw asatuukka neenana zal"eeddino; untuntu maata malatiyaaw ink'k'uwaa, zo'o ink'k'uwaa, yeleelluwaappe oosetteedda alleek'k'uwaa, ochchaa teeraaw malatiyaaw c'ark'k'iyaa, lee"o liinuwaanne alleek'k'uwaa sikkeedda mayuwaaw immiide, ne miishshaanna laammeeddino.

¹⁷ Yihudaanne Israa'eeliyaaw asatu neenana zal"eeddino; untuntu Minitte gade zarggaa, maldduwaaw, eessaa, zayitiyaanne balasaame giyaaw d'aliyaaw zayitiyaaw immiide, ne miishshaanna laammeeddino.

¹⁸ Ne duretetsaa daruwaaw gaasuwaaninne ne shiishsheedda dumma dumma miishshatuwaaw gaasuwaan Damask'k'o asatu neenana zal"eeddino; untuntu Helbboona woyniyaaw eessaanne Saahooraa dorssaa isikiyaaw immiino.

¹⁹ Uzaalan de'iyaa Daanaawetuunne Giriike Amoonatuu ne miishshaanna laammeeddino. Hewaadankka k'ay, k'os's'eedda birataanne dumma dumma k'imaametuwaa new immiide laammeeddino.

²⁰ « < «Dadaana asatu kooraa gilaasiyaaw ahiide zal"eeddino.

²¹ Arabatuunne K'eedaare biittaa kaappatuu ubbay ne zal"iyaa miishshaw dorssaa maratuwaaw, dorssaa orggetuwaanne

deeshshatuwaa ahiide zal"eeddino.

²² Saabanne Ra'ima zal"anchchatuu ink'k'uwaa, work'k'aanne lo'o dooretteedda k'imaametuwaa immiide, ne miishshaanna laammeeddino.

²³ Kaaraane, Kaneeha, Edene, Saaba, Asoorene Kilimmaada geetettiyaa katamatuu ubbay neenana zal"eeddino.

²⁴ Unttuntu lo'o mayotuwaa, saluwaa malatiyaa mayuwaa, alleek'k'uwaa sikkeedda mayuwaa, gazza mins's'aafetuwaa, loytsi dook'k'eedda bak'etsaanne wodoruwaa immiide, ne geyaan miishshaanna laammeeddino.

²⁵ « < «Ne miishshatuu Tersseesse zal"anchchatuwaa wolk'k'aama markkabatuwaan c'aanetiide beeddino. Neenikka darobay c'aanetina kumaade, abbaa bollan biyaa markkabiya mala gidaadda.

²⁶ Ne markkabiya solddissiyaawanttu neena akkiide, abbaw giddo gishachchaa afeedino; shin away wulliyaa bagga c'arkkuu neena abbaw giddo gishechchan mentsereetseedda.

²⁷ Neeni me'eretteedda gallassi ne duretetsayne ne zal"iyaa miishshay ubbay, ne markkabiya solddissiyaawanttu, ne markkabiya laaggiyaawanttu, ne markkabiya gidдон za"edasaa shiddiyaawanttu, ne zal"anchchatuunne ne gidдон olanchchatuu ubbay abbaa giddo muuketteeddino.

²⁸ Markkabiyaan biyaa asatuwaa waasuwa kooshshay abbaa gas'aa gakkanaw sisettee.

²⁹ « < «Markkabiya solddissiyaawanttunne laaggiyaawanttu ubbay barenttu markkabetuwaappe

kesiide, abbaa gas'an ek'k'eeddino.

³⁰ Unttuntu ubbaykka barenttu huup'iyaa baanaa k'oliide, bidintsaan gondorettiide, ne bayetsaa diraw, iita yeekuwa yeekkeeddino.

³¹ New kayyottiide, barenttu huup'iyaa meediide, maak'aa mayyeeddino; untuntu daro seeletiide, new yeekkeeddino.

³² New untuntu hawaadan yaagiide zilaaleeddino;

« « «Ha'i abbaa gidдон sirp'p'i geedda,
S'iiroosana likkettiyaawe oonee?

³³ Ne zal"iyaa miishshay abbaa pinniide yiyaa wode,
biittan de'iyaa daro asaa kalissaadda;
ne mas'uwaan kaatetuu duretteeddino.

³⁴ Shin ha"i abbaa c'iimman me'erettaadda.
Ne zal"iyaa miishshaykka, new ootsiyaa
asatuu ubbatuukka,
neenana abbaa gidдон муукеттииде
d'ayeeddino.

³⁵ Abbaa doonaa biittatuwaan de'iyaa Asay ubbay,
ne bolla gakkeeddawaa be'iide dagammeeddino.

Unttuntu kaatetuukka daro yayyeeddino;
untuntu som"ii yashshaa erissee.

³⁶ Ne wurssetsay dagantsiyaawaa gideedda;
neeni laa"entso ubbakka de'akka.

Hewaa diraw, biittaa ubbaan de'iyaa,
zal"anchchatuu, Poora! geeddino
yaagiide zilaaleeddino» yaagee» yaaga» yaagiidde
yeedda.

28

S'iiroosa Mooddiyaawanttu Bolla Yaana Pird-daa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, S'iiroosa kaappuwaa hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ne wozanay otoresheedda diraw, Taani s'oossaa; taani abbaa giddo gishechchan, s'oossatuwaa araatan uttaad yaagaadda. Neeni, taani s'oossaadan, aad'd'eeda eranchcha kesaad gaade k'oppooppenne, neeni asaappe attina, s'oossaa gidakka.

³ Neeni Daaneelappekka aad'd'eeda eranchchee? Ay s'uurraykka neeppe geemmennee?

⁴ Tumukka neeni ne aad'd'eeda eraaninne ne akeekan dure gidaadda; biraanne work'k'aa ne duretaa minjjiyaa golliyyaa shiishshaadda.

⁵ Ne zal"iyaa eran daro wod'iyaa demmaadda; ne duretaappe denddeeddawaan ne wozanay otoresheedda» yaagee.

⁶ « «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni, taani s'oossaadan, aad'd'eeda eranchcha gaade k'oppiyaa diraw,

⁷ taani ne bolla kawutetsatuwaa ubbaappe mek'etsi bayinna, iita morkkatuwaa ahana; neeni ne aad'd'eeda eran shiishsheedda mas'uwaa ubbaa untunttu barenttu mashshaan d'ayissana; ne bonchchuwaakka untunttu tunissana.

⁸ Neena untunttu wod'iide, abbaa c'iimman olana.

⁹ Yaatina, neena wod'ana haniyaawaa sintsan neeni, tumu taani s'oossaa gaanii? Neena wod'iyaawanttu kushiyan neeni asaappe attina, s'oossaa gidakka.

¹⁰ Neeni allagatuwaa kushiyan ammanenna Asay hayk'k'iyaa hayk'k'uwaa hayk'k'ana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

S'iiroosa Kaatiyaa Kunddetsaa

¹¹ K'aykka Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹² «Laa asaa na'aw, S'iiroosa kaatiyaw hawaadan yaagaade zilaala; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni kase aad'd'eeda eran kumeeddawaa; neeni Asay leemisiide odiiyaa aad'd'eeda puulanchcha gidaadda.

¹³ Neeni Edenen, S'oossaa gennetiyaan kase de'aadda; sarddiyoone, toop'aaziyoone, almmaaze, biralle, margide, yasp'p'iide, samppeerenne baluura geetettiyaa al'o shuchchaan alleek'k'ettaade, lo"o work'k'aa alleek'k'uwaa kase mayyaadda; neeni med'etteedda gallassi hawe ubbay new giigeedda.

¹⁴ Taani neena naagiyaa kiruube ootsaade suntsaad; yaataade neena okkaad. Ta geeshsha deriyaa bollan neeni de'aadda; k'ay tamaadan p'ooliyaa al"o shuchchatuwaa gidдон simerettaadda.

¹⁵ « « «Neeni med'etteedda gallassaappe doommaade, iitabay ne bolla beetteedda gallassay gakkanaw, ne ogiyaa ubbaan tooshii bayinnan de'aadda.

16 Ne daro zal"iyaappe denddeeddawaan, makkalan kumaade, nagaraa ootsaadda. Hewaa diraw, ta geeshsha deriyaappe tunabaadan, neena wolk'k'an kessaad. Neenoo, naagiyaa kiruubiyaw, he tamaadan p'ooliyaa al'o shuchchatuwaa giddoppe taani neena yederssaad.

17 Neeni puulanchcha gidiyaa diraw, daro otoreshaadda; ne bonchchuwa gaasuwaan, ne aad'd'eeda eraa tunissaadda. Hewaa diraw, taani neena sa'aan olaad; hara kaatetuu neena be'iide seeretanaadan ootsaad.

18 Ne nagaraa daruwaaninne ne c'imuwaa zal"iyaan, ne goyinniyaa sa'atuwaa ubbaa tunissaadda. Hewaa diraw, taani tamay ne giddoppe kesanaadan ootsaad; ikka neena meedda. Ubbatuu s'eellishshin, taani neena sa'aa bollan bidintsaa kessaad.

19 Neena kase eriyaa kawutetsatuu ubbay nebaan dagammeeddino. Ne wurssetsay yashshiyaawaa gideedda; neeni laa"entso ubbakka de'akka» yaagee» yaagaade zilaala» yaagiidde yeedda.

Sidoona Bolla Yaana Pirdaa

20 Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

21 «Laa asaa na'aw, ne som"uwaa Sidoona kata-maakko zaaraadde, Aa bolla timbbitiyaa oda.

22 Hawaadan yaaga; «Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, Sidoonaa, taani new morkke! ne bolla ootsiyaawaan ta bonchchuu k'onc'c'ana. Ne

giddon de'iyaawantta pirddiyaawaan taani ta geeshshatetsaa bessiyya wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu ubbay erana.

²³ Taani ne giddon iita harggiyaa yeddana; ne ogiyaan suutsay gukkanaadan ootsana. Ubbaa baggana yiyaa olaa gaasuwaan ne Asay mashshaan hayk'k'ana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana.

²⁴ « < «Hawaappe sintsanaw Israa'eeliyaa yushshuwaan de'iyaa, Aa kad'iide s'eelliyaa biitaa ubbaappe, aguntsa malanne kashiyaa mala gidiide k'ohiyaabay ooninne de'enna. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

Israa'eeliyaa Asaa Anjuwaa

²⁵ Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asaa untunttu laaletteedda kawutetsaa ubbaappe shiishshaade, taani ahiyaa wodenne untunttu he kawutetsatuwaa ubbaa sintsan taani ta geeshshatetsaa bessiyya wode, taani ta k'oomaa Yaak'oobaw immeedda barenttu biittan untunttu de'ana.

²⁶ Hewan untunttu saruwaan de'ana; golliyya kees's'ana; woyniyaa turaakka tokkana. Untuntta kad'iide s'eelliyaa untunttu shoorotuwaa ubbaakka taani pirddiyaa wode, Israa'eeliyaa Asay saruwaan de'ana. He wode taani Med'inaa Goday untunttu S'oossaa gidiyaawaa untunttu hewan erana» yaagee.

29

Gibs'e Bolla Yaana Pirddaa

¹ Nuuni omoodetteedda tammantsa laytsan, tammantsa aginaan, tammanne Laa"entsa gallasan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, ne som"uwaa Gibs'e kaatiyaakko zaaraadde, Aa bollanne Gibs'e biittaa ubbaa bolla timbbitiyaa oda.

³ Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, par"oonaa; Nayle Shaafaa giddon giseedda, loytsa wolk'k'aamanne yashshiyaa do'aw, Nayle Shaafay tawaa; Aa med'd'eeddawe taana yaagiyaa Gibs'e kaatiyaw, taani new morkke!

⁴ Taani ne goggoc'c'uwaan hinggitsaa gelissana; ne shaafaan de'iyaa moletuu ne galbbaa pok'uwaanna oyk'k'ettanaadan ootsana; moletuu ne galbbaana oyk'k'etti utti de'ishshin, taani neena haatsatuwaappe goochchaade gas'aa kessana.

⁵ Taani neenanne ne shaafaan de'iyaa moletuwaa ubbaa mela biittan olana; ne anhay dembban oletti attanawaa; ne anhaa shiishshiide moogiyaawe d'ayana. Taani neena saluwaa kafo-tonne sa'aa do'atoo k'uma ootsana.

⁶ Gibs'en de'iyaa Asay ubbay taani Med'inaa Godaa gidiaawaa hewan erana.

« < «Neeni Israa'eeliyaa asaw mak'k'aa guufiyaa gidaadda;

⁷ untunttu neena oyk'k'eedda wode me"ade, untunttu hashiyaa c'addaadda; untunttu neenan zemppeedda wode me"ade, untunttu zokkiyaa duutsaadda.

⁸ Hewaa diraw, taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ne bollan mashshaa dentsiyaawantta ahana; untunttu ne asaanne ne mehiyaa ubbaa wurssana.

⁹ Gibs'e biittay Asay bayinna melanne ona biittaa gidana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana.

« < «Hewekka neeni, Nayle Shaafay tawaa; Aa med'd'eeddawe taana yaageedda diraw,

¹⁰ taani ne bollanne ne shaafaa bolla denddaad. Taani huup'issa baggana Migidoolappe doommaade, gedissa baggana Asiwaane kata-maa, hewaappekka Toop'p'iyaa zawaa gakkanaw Gibs'e ubbaa Asay bayinna melanne ona sa'aa kessana.

¹¹ Asaa gidina mehiyaa gidina, hewaana aad'd'ena; oytamu laytsay wurana gakkanaw, ayayenne hewan de'enna.

¹² Taani Gibs'e biittay biittaa ubbaappe aad'd'eeda melanne ona biittaa ootsana; Aa katamatuukka oytamu laytsay wuranaw, hara koletteedda katamaa ubbaappe aad'uwaa kolettiide de'ana. Gibs'e asaa taani kawutetsatuwaa giddoninne hara asaa giddon laalana» yaagee.

¹³ « <Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Oytamu laytsaappe guyyiyaan, taani Gibs'etuwaa laaleedda kawutetsatuwaa giddoppe shiishshana.

14 Taani untuntta zaaraade ishalssana; untuntu yeletteedda gedissa Gibs'en de'iyaa Patiroosa biittaa zaarana; hewan untuntu laafa kawutetsaa gidiide de'ana.

15 Gibs'e hara kawutetsatuwaa ubbaappe aad'd'eeda laafa kawutetsaa gidana. Laa"entso hara kawutetsatuwaa bolla barena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsenna. Laa"entso I hara kawutetsaa moodennaadan, taani izo guutsana.

16 Israa'eeliyaa Asay laa"entso maaduwwa demmanaw untuntun ammanettena; Gibs'en ammanetteedawe ay keeshshaa bayzzento Israa'eeliyaa Asay akeekana. Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa gidiyaawaa untuntu hewan erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

Kaatii Naabukadanas'oori Gibs'e S'oonana

17 Nuuni omooddettedda laatamanne laap-puntsa laytsan, koyiro aginaan, koyiro gallasan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

18 «Laa asaa na'aw, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori S'iirroosa bolla olaa dentsetsanaw giigeedda; untunttoo huup'ii bo"atana gakkanaasinne hashiikka madus's'ana gakkanaw, olanchchatuu dees'o tookuwaa tookkanaadan ootseeddino; gido shin, kawuukka olanchchatuukka ha daabura ubbaan untuntu S'iirroosappe demmeeddawe baawa.

19 Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Taani Gibs'e biittaa Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw aatsaade immana; ikka bare olanchchatuwaa

dirgguwaa gidana mala, omooduwaaninne bonk'k'iyaan akkeeddawaa ubbaa akkiide baana.

²⁰ Inne Aa olanchchatuu taw ootseedda diraw, taani aw Gibbs'e biittaa untunttu daaburaw dirgguwaa ootsaade immana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday yaagee.

²¹ «He gallassi taani Israa'eeliyaa asaa mintsana. Hizk'k'eelaa, neenikka asaw odanaadan, taani neena mintsana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana» yaagiidde yeedda.

30

S'oossay Gibbs'a Murana

¹ K'aykka Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, hawaadan yaagaade timbitiyaa oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassaw, Aayye ana! yaagiide zilaalite!

³ Ayaw gooppe, he gallassay mateedda! Med'inaa Godaa gallassay gakkeedda! He gallassay shaarii sikkeedda gallassanne kawutetsatuwaa ubbaw meto gallassaa gidanawaa.

⁴ Gibbs'e bolla olay yaana; Toop'p'iyaa bol-lankka tuggay yaana. Darotuu Gibbs'e biittan hayk'k'ana; he biittaa duretetsay bonk'k'ettana; Aa baasuukka bayana.

⁵ He olay Toop'p'iyaa, Liidiyaa, Liibiyaa, Arabaanne ta c'aak'k'o biittaa asaa ubbaa Gibbs'ena gatsiide wurssana» yaagee.

⁶ « Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Gibs'e maaddiyaawanttu kunddana; Aa otoresitiyaa wolk'k'ay wurana. Migidoolappe biide Asiwaane gakkanaw, untunttu mashshaan hayk'k'ana. Taani Ubbaa Moordiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

⁷ Gibs'e biittay biittaa ubbaappe aad'd'eeda mela biittaa gidanawaa; Aa katamatuukka hara koletteedda katamaa ubbaappe aad'uwaa kolettiide de'ana.

⁸ Taani Gibs'e taman oytsiyaa wodenne Aa maaddiyaawanttu ubbay hayk'k'i wuriyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu erana.

⁹ « < «He gallassi taani saro de'iyaa Toop'p'iyaa asaa dagantsanaw asatuwaa markkabiyaan kiitana. Gibs'e muretiyaa gallassi Toop'p'iyaa asaa bolla tuggay yaana. Be'ite, he gallassay gakeedda!» yaagee.

¹⁰ « Ubbaa Moordiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraa kushiyan taani Gibs'e duretetsaa d'ayissana.

¹¹ Kawutetsatuwaa ubbaappe aad'd'iide, mek'etsaa iitiyaa olanchchatuwaa kaaletsiide yiide, I biittaa d'ayissana; untunttu Gibs'e asaa bolla mashsha shoddiide, biittan anhaa kuntsana.

¹² Nayle Shaafaa taani melissana; taani Gibs'e iita asatuwaa kushiyan aatsaade immana; untuntta, he biittanne an de'iyawaa ubbaa allagatuwaa kushiyaan d'ayissana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.

13 « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Memppiisa kataman de'iyaa eek'atuwaanne misiletuwaa ubbaa taani d'ayissana; Gibbs'e biittan laa"entso kaappo gidiyaawe de'enna; biittaa ubbaa taani yashissana.

14 Taani Patiroosa giyaa gedissa bagga Gibbs'e mela kessana; huup'issa baggana de'iyaa S'o'aane kataman tamaa yeddana; Teebisa katamaakka murana.

15 Gibbs'ew geesso gideedda Pelusiyaaman ta hank'k'uwaa gussana; Teebisa asaa ubbaa wurssana.

16 Taani Gibbs'en tamaa oytsana; Pelusiyaamikka loytsi tuggatana; Teebisa dirssaa gimbbii kolet-tana; Memppiisa kataman duus's'enna metuu gakkanawaa.

17 Oona katamaa yalaga asatuunne Bibaasita kataman de'iyaa yalagay ubbay mashshaan wurana; he katamatuukka omoodettiide baana.

18 Gibbs'e wolk'k'aa taani mentsereetsiyaa wode, S'aafinaasan gallassay k'ammana; I otorettiyyaa wolk'k'ay wurana; Gibbs'a shaarii kammana; S'aafinaasa yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaa ubbaan de'iyaa Asay omooduwaan baana.

19 Taani Gibbs'a hewaadan murana. He wode Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

Gibs'e Kaatii S'oonetteedda

20 Nuuni omooddetteedda tammanne ittentsa laytsan, koyiro aginaan, laappuntsa gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagi-idde yeedda;

²¹ «Laa asaa na'aw, taani Gibbs'e kaatiyaa k'esiya mentsaad; Aa wooshshaaninne c'urk'k'aan s'aas'i kooliide patsiyaa hiillaykka baawa; hawaappe sintsanaw I minotetsaa ahiide, mashshaa oyk'k'anaw danddayenna.

²² Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Taani Gibbs'e kaatiyaw morkke. Aw kase me'o k'esiyaanne pas'a de'iyaa k'esiya laa"uwaakka taani mentsana; Aa mashshaykka Aa kushiyaappe sa'an wod'd'anaadan ootsana.

²³ Gibbs'etuwaaw kawutetsatuwaaw gidдонinne hara biittatuwaan laalana.

²⁴ « <Taani Baabloone kaatiyaa laa"u k'esiya minisaade, ta mashshaa Aa oytsana. Shin Gibbs'e kaatiyaa k'esiya mentsana; bare morkkiyaa sintsan I hayk'k'ana haniyaawe ooliyaawaadan olana.

²⁵ Ee, taani Gibbs'e kaatiyaa laa"u k'esiya daaburssaade, Baabloone kaatiyaa k'esiya mintsana. Taani Baabloone kaatiyaa ta mashshaa oytsiyaa wodenne I Gibbs'e bolla Aa dentsiyaa wode, Gibbs'etuu taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana.

²⁶ Gibbs'etuwaaw taani kawutetsatuwaaw gidдонinne biittaa ubbaan laalana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana» yaagee» yaagiidde yeedda.

31

Gibs'e Zigaan Leemisetteedda

¹ Nuuni omoodetteedda tammanne ittentsa laytsan, heezzentsa aginaan, koyiro gallasan,

Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, Gibs'e kaatiyawunne asaa ubbaw hawaadan yaagaade oda; «Ne gitatetsan neena taani oonana likkoo?

³ « «Neeni lo"o daashsha kuway de'iyaa Li-ibaanoosa zigaa mala. I aduk'k'iide dic'c'eedda; Aa s'eeraykka shaariyaa gakkeedda.

⁴ Hewan Aa dichchiyaa haatsay de'ee; c'iimmuwaappe kesiyaa pulottotuukka I toketteedda sa'aan yuushshuwaan ubbaan goggiino; he pulottotuu mitsay mokkiyaasaa ubbaa gakkiiide ushshiino.

⁵ He mitsay haatsay dareedda diraw, woran de'iyaa hara mitsaa ubbaappe geesaa aduk'k'ee; Aa daashshatuukka ordenne adussa.

⁶ Saluwaa kafotuu ubbay Aa daashshan barenttu golliyaa kees's'eeddino; bazzuwaa do'atuukka Aa daashshaa garssan maraa yeleeeddino; wolk'k'aama kawutetsatuu ubbay Aa kuwan uttiino.

⁷ He mitsay bare gitatetsaananne bare daashshaa adussatetsaana ayaa lo"ii! Bare s'ap'uwaakka haatsaa c'iimmaw duge yeddi wotseedda.

⁸ Haray atto S'oossaa gannatiyankka he zigaanna likkettiyyaa zigi baawa; aawaa mala daashshay de'iyaa s'iiddaykka baawa; hewaa mala boo'iyaa mitsikka baawa. S'oossaa gannatiyankka hewaa mala lo"o mitsay baawa.

⁹ « «Taani Aa daro daashshan puulanchcha oot-saad. Edene giyyaa S'oossaa gennetiyaan de'iyaa

mitsatuu ubbay Aa k'anaateeddino.

¹⁰ « Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He mitsay aduk'k'iide dic'c'eedda diraw, Aa s'eeraykka shaariyaa gakeedda dirawunne I bare geesan otoretteedda diraw,

¹¹ taani Aa agga aggaad; yaataade wolk'k'aama, allaga kawutetsaw aatsaade immaad. He kawutetsay aw Aa iitatetsaadan ootsana.

¹² Mek'etsaa iita allagatuu he mitsaa k'ans's'i olana; k'ans's'eedda tashetuu deretuwaan, wombbatuwaaninne zanggaaratuwaan oletti attana. Aa kuwan uttiyaa hara kawutetsatuu ubbay he sa'aa aggiide baana.

¹³ Saluwaa kafotuu yiide kunddeedda mitsaa bolla uttana; bazzuwaa do'atuukka Aa tashetuwaa yed'd'ana.

¹⁴ Haatsaa matan dic'c'iyaa mitsatuu gidдон aawaadan aduk'k'iide, s'eeray shaariyaa gakkiiyaa mitsay de'enna. Hayk'k'iya asaa bolla gakkiiyaa hayk'k'uwaa pirdday he mitsaa bolla gakkanawaa; he pirdday I hayk'k'iide, duufuwaan geliyaawanttuna Si'ooliyaan gelanaassa» yaagee.

¹⁵ « Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He mitsay Si'ooliyaan geliyaa gallassi c'iimmuwaappe kesiyaa pulttotuu aw kayyottanaadan taani ootsana; he pulttotuwaa haatsay goggennaadan taani ootsana; Liibaanoosikka Aa diraw kayyottanaadan ootsana. K'ay wora mitsay ubbay shullana.

¹⁶ Taani he mitsaa Si'ooliyaan oliyaa wode, Aa kunddetsaa kooshshaan kawutetsay

ubbay k'aas's'ana. Kunddiide Si'ooliyaan geleedda Edene mitsatuunne haatsaa ushiyaa dooretteeddanne lo"o Liibaanoosa mitsatuu ubbay Aa kunddetsan minetana.

¹⁷ Kawutetsatuwaa gidдон aanana maadetteedanne Aa kuwan utteedda ubbay kase mashshaan hayk'k'eeddawayttuna gakketanaw aanana ittippe Si'ooliyaan gelana.

¹⁸ Edene gannatiyaa gidдо mitsatuwaankka hewaa keeshshaa gitaynne lo"uu baawa; shin ha"i Edene mitsatuwaadan, ikka hayk'k'i Si'ooliyaan gelee; hewan I mashshaan hayk'k'eedda amanibeennawayttu ubbaan gakkettana.

« ‹ «He mitsay Gibbs'e kaatiyaanne Aa asaa ubbaa leemiso. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

32

Gibs'e S'adiyaan Leemisetteedda

¹ Nuuni omoodetteedda tammanne laa"entso laytsan, tammanne laa"entso aginaan, koyiro gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, Gibbs'e kaatiyaw zilaala! Hawaadan yaaga; ‹Neeni kawutetsatuwaa gidдон neena gaammuwaa kessaadda; shin neeni abbaa gidдон de'iyaa S'adiyaa mala. Neeni haatsatuwaappe kesaadda; ne gedetuwaan purchchakkaade, haatsaa bulluuk'k'aadda.

³ « ‹Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Daro Asay shiik'iyaa wode,

taani ta gitiyaan neena oyk'k'ana; he Asay neena goochchiide, haatsaappe gas'aa kessana.

⁴ Taani neena biittan olaa aggana; dembbaa bollakka mic'ana; yaataade saluwaa kafotuwaa ubbay ne bolla utissana; biittaa ubbaan de'iyaa bazzuwaa do'atuwaakka ne ashuwaa kalissana.

⁵ Taani ne ashuwaa deretuwaa bollan laalana; ne wombbatuwaakka ne anhaan kuntsana.

⁶ Deretuwaa kammiide, shaafatuwaa kumana gakkanaw, ne suutsay gukkanaadan ootsana.

⁷ Taani neena d'ayissiyaa wode, saluwaa goozana; s'oolinttetuwaakka d'umissana; awaakka shaariyaan kamma; aginayikka bare poo'uwaa diggana.

⁸ Neepe bollaanna de'iyaa saluwaa poo'otuwaa ubbaa d'ayissaade, new biittaa d'umissana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

⁹ « «Taani ne bolla gakkeedda bayetsaa oduwaa neeni erenna kawutetsatuwaa ubbaa sisiyaa wode, c'ora asaa wozanay shabbirettana.

¹⁰ Taani ne bolla gatsiyaawe kawutetsatuwaa ubbaa dagantsana. Taani ta mashshaa untunttu sintsan llesiyaa wode, kaatetuu yashshan kokkorana; neeni kunddiyaa gallassi untunttu ubbaykka barenttu shemppoo shemppoo yayana» yaagee.

¹¹ « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Gibbs'e kaatiyaw hawaadan yaagee; «Baabloone kaatiyaa mashshay ne bollan yaana.

12 Hara kawutetsaappe aad'd'iide, mek'etsaa iitiyaa olanchchatuu barenttu mashshaan ne c'ora asaa wurssanaadan taani ootsana. Unttuntuu Gibs'e otoruwaa d'ayissana; Aa c'ora asaykka wurana.

13 Daro haatsaa matan de'iyaa mehiyaa ubbaakka taani d'ayissana; hewaappe guyyiyaan, haatsaa bulluk'k'iyaa asaa gidina mehiyaa gidina, ubbakka de'enna.

14 He wode taani ne haatsatuwaa s'illissana; ne shaafatuwaakka woppu ootsaade gogissana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

15 Taani Gibs'e mela kessiyaa wode, an de'iyaaawaa ubbaa k'uc'c'aade d'ayissiyaa wodenne an de'iyaa asaa ubbaa shoc'iyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa unttuntuu erana.

16 « < «Hewe ubbay unttunttoo zilaaliyaa zilaasaa gidanawaa. Kawutetsatuwaa mac'c'a asatuu Gibs'essinne Aa c'ora asaw zilaalana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

Duufuwaa Geliyaa Asatuwaabaa

17 Nuuni omoodetteedda tammanne laa"entso laytsan, he aginaan, tammanne ichcheshentso gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

18 «Laa asaa na'aw, Gibs'e c'ora olanchchatuwaa diraw yeekka! Gibs'enne wolk'k'aama kawutetsatuwaa mac'c'a naanatuwaa, hara hayk'k'iide duufuwaan geleeddawanttuna ittippe Si'ooliyaa moyzza.

19 Unttuntu, «Hinttenoo Gibbs'etoo, hintte haratuwaappe aad'd'i lo"iittee? Hintte Si'ooliyaan gelana; hewan hintte S'oossaa ammanibeennawanttuna ittippe moogettana.»

20 «Gibs'e biittaw mashshay shodetti utteedda diraw, unttuntu mashshaan hayk'k'eeddawanttu giddo kunddana; Gibbs'e bare c'ora asaa ubbaanna duge goosbettana.

21 Si'ooliyaan de'iyaa wolk'k'aama kaappatuu Gibbs'ebaanne Gibbs'e maaddeeddawanttubaa haasayiidae, «Unttuntu haa duge yeeddino; S'oossaa ammanennan, mashshaan hayk'k'eeddawanttuna unttuntu giseeddino» yaagiino.

22 «Asoore Si'ooliyaan de'ee. Olan hayk'k'eedda Asoore olanchchatuwaa duufotuu Aa yuushshuwaan dooddi utteeddino.

23 He duufotuu c'iimma ollatuwaappe wurssetsaan de'iino. Aa olanchchatuu, kase kawutetsatuwaa ubbaa yashshan kokkorsseeddawanttu, ha"i Aa olanchchatuu duufuwaa yuushshuwaan shiik'k'eeddino. De'uwaan de'iyaa wanttu biittaan shabiretsaa med'eeddawanttu ubbatuu mashshaan wureeddino.

24 «Elaamikka Si'ooliyaan de'ee. Elaama olanchchatuu ubbay Aa duufuwaa yuushshuwaan dooddi utteeddino. Ubbatuu shuketteeddino, mashshaan kunddeeddino; de'uwaan de'iyaa asaa biittaan shabbarssa dentseedda ubbay ammanenawantta gidiide yeellaan biittaa garssaa aad'd'eedino; duufuwaa garssa geliide giseeddino.

25 Hayk'k'eeddawanttu gidduwaan Elaamaw sa'ay giigi utteedda. Elaama olanchchatuwaa ubbaa duufotuu Aa yuushshuwaan de'iino; untunttu ubbaykka mashshaan hayk'k'eeddino. Untunttu ubbaykka S'oossaa ammanibeen-nawantta. Untunttu de'uwaan de'iyaawanttu gidon shabiretsaa dentseedda diraw duufuwaa geleeddawanttuna ittippe giseeddino.

26 «Meshekinne Tubaali olanchchatuwaa asatuwaa duufuu ittippe hewaan de'iino; untunttu kase de'uwaan de'iyaawanttu biittaan kawutet-satuwaa ubbaa yashshan shabbarseeddawantta gidooppekka, untunttu ubbaykka mashshaan hayk'k'eeddino. Untunttu ubbaykka S'oossaa ammanennawantta.

27 Kase olanchchatuu moogettiyaawe barenttu kumentsaa olaa miishshaanna; untunttu gondalletuwaa untunttu tiraan wotsina, untunttu mashshatuwaa untunttu huup'isaan wotsina, moogetteeddino. Shin hawanttu hewaa mala kumentsaa bonchchuu imettina moogettibeykkino. Untunttu kase de'uwaan de'iyaawanttu kawutetsatuwaa shabbarseeddino.

28 «Hintte Gibs'e asatuukka s'oonettananne mashshaan hayk'k'eedda, ammanenna asatuwaana ittippe gisana.

29 «Eedoomi bare kaatetuwaannanne bare mooddiyaawanttunna ittippe Si'ooliyaan de'ee; untunttukka kase mino olanchchatuwaa; shin ha'i olan hayk'k'eedda, ammanenna asatuwaana c'iimma ollaan geleeddino.

30 «Huup'issa bagga kaappatuunne Sidoona asatuu ubbay duufuwaan de'iino. Untunttu

kase barenttu wolk'k'an asaa yashisseeddino; shin ha"i untunttukka shuketeeddawanttunna barenttu yeellaana yaa geleeddino. S'oossaa ammanennawantta gidiide, mashshaan hayk'k'eedda asatuwaana ittippe gakketiide, yeellatiide duufuwaa geliino.

³¹ «Gibs'e kawuunne Aa olanchchatuu mashshaan hayk'k'eedda olanchchatuwaa yaan be'iide minetana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

³² Taani hawaappe kase kawutetsatuu ubbay Gibs'e kaatiyaw de'uwaan de'iyaawanttu biittan yayanaadan ootseeddawaa gidoopekka, inne Aa olanchchatuu S'oossaa ammanennan, mashshaan hayk'k'eedda asatuwaana ittippe gisana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaageedda.

S'oossay Bare Asaw Immo Hidootaa

33

(33:1–37:28)

*S'oossay Hizk'k'eela Wochchiyaa
Asaa Ootsiide Suntseedda
(3:16-21)*

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, ne biittaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Taani itti biittaa bollan olaa ahiyaa wode, he biittaa Asay barenttu bolla yiyaawaa wochchiyaa asaa dooro.

³ He wochchiyaawe morkkii yiyaawaa be'inne Asay naagettanaadan, malakataa punnoope;

⁴ ay asaynne he malakataa kooshshaa sisiide, naagettennan is's'ina, olay yiide Aa wod'ooppe, suutsaa ac'uu aawaa.

⁵ I malakataa kooshshaa sisiide, naagettennan is's'eedda diraw, Aa suutsaa ac'uu Aa bollaanna. I sisiide naagetteeddentto, hayk'k'uwaappe at-tiyaawaa shin!

⁶ Shin he wochchiyaawe morkkii yiyaawaa be'iide, malakataa punnennan aggooppenne asaa erissana d'ayooppe, olaykka yiide, he asaappe itti uraa wod'ooppe, he uray bare nagaran hayk'k'ee; shin taani Aa suutsaa wochchiyaawaa achchana yaaga.

⁷ «Laa asaa na'aw, taani neena Israa'eeliyaa asaw wochchiyaawaa ootsaad; taani new odiyaawaa sisaade asaakka erissa.

⁸ Itti iita asaa taani, «Laa neeni tumu hayk'k'ana» yaagiyaa wode, I bare nagaraappe simmana mala, neeni aw odana d'ayooppe, he nagaranchchay bare nagaran hayk'k'ee; shin taani Aa suutsaa neeppe c'igetana.

⁹ Shin nagaranchchay bare nagaraappe simmanaadan neeni odina, I is's'ooppe, bare nagaran hayk'k'ee; shin neeni ne shemppuwaa ashshaada.

S'oossay Likkiyaa Pirddee

¹⁰ «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; «Hintte, «Nuuni ootseedda nagaraynne naak'uu nu bolla de'ee; hewaappe denddeed-dawaan nuuni gilk'k'i wureeddo. Yaatina, nuuni waaniide pas'a de'anaw danddayeetto?» yaagiita.

¹¹ Taani Med'inaa Goday de'uwaan hawaadan yaagaade c'aak'k'ay; «Nagaranchchay bare nagaraa

aggiide, pas'a de'ana mala koyayippe attina, nagaranchchaa hayk'k'uwaan nashetikke. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. Hinttenoo, Israa'eeliyaa asaw, simmite; hintte iita oosuwaappe guyye simmite! Ayaw hayk'k'anaw koyiitee?» yaagay» yaaga.

¹² «Laa asaa na'aw, ne biittaa asaw hawaadan yaagaade oda; «S'illo Asay nagaraa ootsooppe, Aa s'illotetsay Aa ashshenna; k'ay nagaranchchay bare nagaraappe simmi kichchooppe, kase nagaran I murettenna. S'illo asaykka nagaraa ootsooppe, kase s'illotetsaa diraw de'uwaan de'anaw danddayenna.

¹³ Taani s'illo asaa, «Neeni tumu pas'a de'ana» yaageedda wode, I bare s'illotetsan ammanettiide nagaraa ootsooppe, bare ootseedda nagaran I hayk'k'anaappe attina, kase s'illotetsay aw k'ofettenna.

¹⁴ K'ay taani nagaranchcha asaa, «Neeni tuma hayk'k'ana» yaageedda wode, I bare nagaraappe simmiide, pirddaanne suure oosuwaa ootsooppe,

¹⁵ miishshaa tal'anaw oytseeddawaa zaaroppe, wuu"eeddabaakka guyye zaaroppe, nagaraa ootsiyaawaa aggiide, de'uwaa immiyaa higgiiyaa kaallooppe, yaatoppe, I tuma pas'a de'anaappe attina hayk'k'enna.

¹⁶ I kase ootseedda nagaray ittuunne k'ofettenna; ha"i pirddaanne suure oosuwaa ootseedda diraw, I tuma pas'a de'ana.

¹⁷ « «Shin ne biittaa asay, «Godaa ogii likke gidenna» yaagiino; shin likke gidennawe untunttu ogiyaa.

18 S'illo Asay bare s'illotetsaa aggiide, nagaraa ootsooppe, I bare nagaran hayk'k'ana.

19 K'ay nagaranchcha Asay bare nagaraappe simmiide, pirddaanne suure oosuwaa ootsooppe, he oosuwaan I pas'a de'ana.

20 Shin hintte, «Godaa ogii likke gidenna» yaagi-ita. Israa'eeliyaa asaw, taani ittuwaa ittuwaa bolla hintte oosuwaadan oosuwaadan pirddana» yaaga» yaagiidde yeedda.

Yerusaalame Kunddetsay Odetteedda

21 Nuuni omoodettiide tammanne laa"entso laytsan, tammantso aginaan, ichcheshentso gallassan, Yerusaalameppe kessi akki yeedda itti Asay katamay kunddeeddawaa taw odeedda.

22 He bitanii yaanaappe itti gallassaa kasetiide de'iyaa omarssi Med'inaa Godaa kushii ta bol-lan shemppeedda; ta doonaykka dooyetteedda; wonttetsa gallassi he bitanii taakko gakkanaappe kasetaade, taanikka haasayaanaw danddayaad.

23 Yaatina, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

24 «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa biittan kolet-teedda katamatuwaan de'iyaa asatuu hawaadan yaagiino; «Abrahaame barekka de'iyaa itti asaa; ha biittaa laatteedda; shin nuuni c'ora; biittaykka tuma nuw laataa gadiyaa gidiide imetteedda» yaagiino.

25 «Hewaa diraw, untunttoo hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte ha"ikka shukkiide, suutsay kesi-beenna ashuwaa miita; k'ay eek'aw goyinniita;

shemppuwaa wod'iita. Hawaa ubbaa ootsiidde, tumu hintte biittaa laattiitee?

²⁶ Hintte hintte mashshaan ammanettiita; hintte tuna oosuwaa ootsiita; hintte ubbaykka hintte shooruwaa shooruwaa mac'c'a asaa tunissiita. Hewaa ubbaa ootsiidde, tumu hintte biittaa laattiitee?» yaagee» yaaga.

²⁷ «Unttunttoo hawaadan yaaga; «Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta de'uwaan c'aak'k'ay: Koletteedda katamatuwaan de'iyaa asatuu mashshaan hayk'k'ana; katamaappe gas'an de'iyaa asatuwaa taani bazzuwaa do'aw k'uma ootsaade immana; deretuwaa bolla gonggolotuwaan de'iyaa asatuu iita harggiyaan hayk'k'ana.

²⁸ Taani he biittaa bayeeddanne mela biittaa kessana; untuntu otorettiya wolk'k'ay wurana; Israa'eeliyaa deretuu ay asayenne aad'd'ena mela sa'aa gidana.

²⁹ Unttuntu ootseedda tunabaa gaasuwaan taani biittaa bayeeddanne mela biittaa kessiyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiaawaa untuntu erana» yaagee» yaaga.

³⁰ «Laa asaa na'aw, Asay katamaa dirssaa miyyaanne barenttu golletuwaa penggiyaan ek'k'iide, ittuu ittuwaanna hawaadan yaagiide, nebaa haasayee; «Haayite; Med'inaa Godaa mataappe yeedda k'aalay ayentto ane siseetto» yaagiino.

³¹ Unttuntu kase Asay yiyaawaadan neekko yiino; ta asaadan ne sintsan uttiino; neeni odiyaawaakka sisiino; shin ootsikkino. Unttuntu siik'uwaabaa haasayiino; shin untuntu

wozanay go"aa s'alalaw yaaretee.

³² Be'a, neeni untuntuntu itti siik'uwaa mazamuriyaa lo"o kooshshan yes's'iyaanne diitsaa loytsiide diis's'iyaa asaa mala. Ayaw gooppe, untuntuntu neeni odiyaaawaa sisiino; shin ittuwaakka ootsikkino.

³³ «Shin neeni odeeddawe tumu polettana; polettiiyaa wode, timbbitiyaa odiyaaawe untuntuntu giddon de'iyaaawaa untuntuntu erana» yaagiidde yeedda.

34

Israa'eeliyaa Hentsanchchatuwaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa hentsanchchatuwaa bolla hawaadan yaagaade timbbitiyaa oda; «Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, hinttena heemmiyaa Israa'eeliyaa hentsanchchatoo, hinttew aayye ana! Hintte wudiyaa heemmanaw bessennee?

³ Untuntuntu maatsaa ushiita; untuntuntu isikiyaappe dadetteedda suufiyaa mayiita; untuntutuppe mod'd'eeddawannta shukkiide miita; shin wudiyaa suure heemmikkita.

⁴ Daabureeddawannta minisibeykkita; harggeeddawannta patsibeykkita; me"eeddawannta koolibeykkita; wora beeddawannta zaaribeykkita; bayeeddawannta koyibeykkita. Hintte untuntuntu wolk'k'an mek'etsaa iitiide mooddeeddita.

⁵ Wudii ubbay heemmiyaawe d'ayina laaletteeddino; bazzuwaa do'atoo ubbaw k'uma gideeddino.

⁶ Ta wudetuu laaletteeddino; untunttu zoozetuwaa ubbaa bollanne d'ok'k'a deretuwaa ubbaa bolla bichchaareedino. Biittaa ubbaa gas'aa gakkanaw laaletteeddino; shin untuntta s'omoosiyaawe woy koyiyaawe baawa» yaagee.

⁷ « «Hewaa diraw, hinttenoo, hentsanchchatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!

⁸ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta de'uwaan c'aak'k'ay: Ta wudiyaa heemmiyaawe d'ayina, ta dorssatuu oyk'k'ettiide, bazzuwaa do'atoo ubbaw k'uma gideeddino. Ta hentsanchchatuu ta wudetuwaa koyibeenna di-rawunne untunttu ta wudetuwaa heemmennan aggiide, barentta heemmeedda diraw,

⁹ hinttenoo, hentsanchchatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!

¹⁰ Taani hintte hentsanchchatoo morkke; ta wudetuwaa taani hintteppe akkana; taani hinttena laa"entso untunttoo hentsanchchaa kessikke. Hawaappe sintsaw hintte hintte s'alalaa heemmiidde de'ikkita. Ta wudetuwaa taani hintteppe wotsa akkana; hawaappe sintsan untunttu hinttew k'uma kesikkino. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

Lo"o Hentsanchchaa

¹¹ « «Ayaw gooppe, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta huup'iyaan ta wudetuwaa s'omoosanne koyana.

¹² Hentsanchchay bare wudetuwaaappe bayina koyiyaawaadan, taanikka ta wudetuwaa koyana;

shaarii goozeeddanne d'umay sikkeedda gallassi untuntu laaletteedda sa'aa ubbaappe taani untunta shiishshana.

¹³ K'ay taani kawutetsatuwaa giddooppenne hara biittaa ubbaappe kessaade shiishshana; untuntu biittaa ahana. Israa'eeliyaa deretuwaan, pulttotuwaaninne Asay de'iyaa sa'atuwaa ubbaan taani untunta heemmana.

¹⁴ Taani untunta lo'o k'ooruwaan heemmana; k'ay Israa'eeliyaa d'ok'k'a deretuu untuntu heemettiyyaa sa'aa gidanawaa. Hewan untuntu lo'o k'ooruu de'iyaa Israa'eeliyaa zoozetuwaa bolla heemettananne allas's'ana.

¹⁵ Taani ta huup'iyaan ta wudetuwaa heemmananne allas's'issana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁶ Bayeeddawaa koyana; wora beeddawaa zaarana; me'eeddawaa koolana; harggeeddawaakka patsana. Shin mod'd'eeddawaanne minneeddawaa d'ayissana; ayaw gooppe, taani suure pirddiyaa hentsanchchaa» yaagee.

¹⁷ « Hinttenoo, ta wudiyaa dorssatoo, hinttebaa gidooppe, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttena ubbaakka taani pirddana; keekaa iitaappe, dorssaa deeshshaappe taani shaakkana.

¹⁸ Hintte lo'o k'ooruwaan heemettiyaawe gidana d'ayinee, atteeda maataa hintte gediyaan yed'ereetsiyaawe? K'ay hintte s'illo haatsaa ushiyaawe gidana d'ayinee, atteeda haatsaa gediyaan bulluk'k'iyaawe?

¹⁹ Ta wudetuu hintte hintte gediyaan yed'ereetseedda maataa maanawunne hintte

hintte gediyaan bulluuk'k'oyeedda haatsaa ushanaw bessii?» yaagee.

²⁰ « «Hewaa diraw, untunttoo, Ubbaa Mood-diyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, mod'd'o mehiyaa gidonne gilk'k'a mehiyaa gid-duwaan taani ta huup'iyaw pirddana.

²¹ Laafatuwaa hintte hintte miyyiyaaninne hintte morggiyaan sugiyaa dirawunne gas'aa kessana gakkanaw, hintte untuntta hintte kac'iyaan k'ayc'c'iyaa diraw,

²² taani ta wudetuwaa ashshana. Hawaappe sintsaw ooninne untuntta oyk'k'enna; ta keeka mehiyaappenne ta iita mehetuwaappe gidduwaan taani pirddana.

²³ Taani untunttu bollan itti hentsanchchaa, ta k'oomaa Daawita suntsana; I untuntta heem-mananne untunttoo hentsanchchaa gidanawaa.

²⁴ Hewaappe sintsan taani Med'inaa Goday untunttu S'oossaa gidana; ta k'oomay Daaw-ite untunttu gidдон kaappuwaa gidana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad.

²⁵ « «Taani untunttunna sarotetsaa c'aak'uwaa c'aak'k'etana; iita do'atuwaakka taani biittaappe diggana; yaatooppe ta wudii bazzuwaan saro de'ana; wora garssankka hirggi bayinnan al-las's'ana.

²⁶ Untunttanne ta deriyaa yuushshuwaan de'iyaa sa'atuwaa anjjana. Untunttoo koshshiyaa iraakka wodiyaan immana; he iray untunttoo anjjo gidana.

²⁷ Gaden de'iyaa mitsatuu ayifana; biittaykka katsaa mukkana. Asay ubbay barenttu biittan

saro de'ana. Taani untunttu morgge mitsaa mentsaade, untuntta ayileyeedawanttu kushiyaappe kessiyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu erana.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, untunttu hara kawutetsatoo bonk'k'iyaabaa gidikkino; biittan de'iyaa do'atuukka untuntta miikkino. Ayayne dagantsennan, untunttu saro de'ana.

²⁹ Taani untunttoo aradda gadiyaa immana; untunttu laa"entso koshan wurikkino; woy k'ay hara kawutetsatoo shek'k'iyaabaa kesikkino.

³⁰ He wode untunttu taani Med'inaa Goday, untunttu S'oossay untunttunna de'iyawaanne Israa'eeliyaa Asay ta asaa gidiyaawaa erana. Ubbaa Mooddiyaa S'oossay hawaa oday.

³¹ Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte ta wudetuwaaw; ta k'ooruwaan miyaa wudetuwaaw; hintte ta asaa; taanikka hintte S'oossaa. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

35

Eedooma Pirddaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, Eedooma biittan de'iyaa Se'iira deriyaa bolla ne som"iyaa zaaraade timbitiyaa oda.

³ Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Neenoo, Se'iira Deriyaw, taani new morkke; taani ta

kushiyaa ne bolla yeddaade, neena bayeeddanne mela sa'aa kessana.

⁴ Taani ne katamatuwaa kolana; neenikka mela gidana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa neeni hewan erana.

⁵ « ‹New Israa'eeliyaana wurenna morkketet-say de'iyaa diraw, untunttu metuwaa wode, untunttu wurssetsa muruwaa wode, untuntta neeni mashshaw aatsaade immeedda diraw,

⁶ taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay; taani neena hayk'k'uwaan murana; neeni hayk'k'uwaappe kessa akkanaw ubbakka danddayakka! Neeni asaa wod'iyaa is'senna diraw, neena wod'iyaa Asay neena kaallana!

⁷ Taani Se'iira deriyaa bayeedda mela kessana; k'ay hewaana yaanne haanne aad'd'iyaa ubbaakka diggana.

⁸ Taani ne deretuwaa ubbaa anhaan kuntsana; ne zooziyaa, ne wombbatuunne ne zanggaaratuu mashshaan hayk'k'eeddawayantu anhaan kametana.

⁹ Taani neena med'inaw mela ootsana; ne katamatuu ona gidana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte he wode erana.

¹⁰ « ‹Taani Med'inaa Goday Israa'eeliyaanne Yihudaa biittatuwaan de'ishiina hintte, ha laa"u kawutetsatuwaanne ha laa"u biittatuwaa nuuni oyk'k'ana; untunttu nuussa gidana geedda diraw,

¹¹ taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay; hintte untuntta morkkiide, untunttu bolla yiloteedda yiluwaadaaninne k'anaateedda k'anaatiyaadan, taani hinttew

zaarana. Taani hinttena pirddiyaa wode, Taani taanatetsaa hinttena erissana.

¹² K'ay hintte, Israa'eeliyaa deretuu mela atteeddino; nuuni untuntta maana mala, nuw imetteeddino» giide, haasayeedda boriyaa ubbaa taani Med'inaa Goday siseeddawaa hintte he wode erana.

¹³ Neeni ta bolla otoreshaaddanne darissaade haasayaadda; taanikka hewaa sisaad» yaagee.

¹⁴ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Biittay sa'ay nashettana mala, taani hinttena mela kessana.

¹⁵ Israa'eeliyaa asaa laatay mela gideeddawaan hintte nashetteedda diraw, Se'iira Deriyaanne Eedooma biittaa ubbaa taani mela ootsana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana yaagee yaaga.»

36

S'oossay Israa'eeliyaa Anjjana

¹ «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa deretoo timbbitiyaa hawaadan yaagaade oda; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa deretoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!

²⁻³ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hintte morkketuu, hashshu! «Beni d'ok'k'a deretuu ubbay nuw laataa gideeddino!» yaageeddino. Hewaa diraw yaagi timbbitiyaa odite, untunttu hinttena ubbaa sa'aanna mentseereetsiide mela ootseedda diraw, hintte c'ora kawutetsatuwaan moodetanaadan ootseedda diraw, hintte daro boretiyaabaanne k'iliic'ettiyaabaa oosetteeddita yaagee Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday.

4 Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday deretoonne zoozetoo, zanggaaratoonne wombbatoo, yuushshuwaan de'iyaa hara kawutetsatuu oyk'k'eeddanne k'iliic'eedda sa'atoonne bayeeddanne mela gideedda katamatoo hawaadan yaagee.

5 Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday tumuwaappe hawaadan yaagee; «Taani ta ees's'iyaa hank'k'uwaan hara kawutetsatuwaa bollanne Eedooma ubbaa bolla haasayaad. Unttuntu wozanaappe nashettiiddenne kad'iidde, ta biittaa barenttoo akkeeddino; hentsaa gadetuwaakka laatteeddino.

6 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa biittaabaa timb-bitiyaa oda. Kawutetsatuwaa boriyaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hank'k'uwaan mishettaade giyaawaa ubbaa deretoo zoozetoo, zanggaaratoonne wombbatoo oda.

7 Yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuu ubbay borettanawaa taani Ubbaa Mooddiyaa Med'ina Goday tumuwaappe c'aak'k'aade oday.

8 « < «Shin hinttenoo, Israa'eeliyaa deretoo, hintte daashana; ta asaw Israa'eeliyaw ayifana. Ayaw gooppe, unttuntu ellekka barenttu biittaa simmana.

9 Taani hinttenanna de'ay; taani hinttekko simmana; hintte biittay goshettananne zerettana.

10 Taani Israa'eeliyaa asaa payduwaa ha biittan darissana; katamatuwaan Asay de'ana; laalettedda sa'atuu simmiide gimbbettana.

11 Taani asaakka mehiyaakka hintte bolla darissana; unttuntu yelettananne c'orattana.

Beniwaadankka hintte bolla Asay de'anaadan taani ootsana. Taani hinttew kasewaappe aad'd'iyaa lo"obaa ootsana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana.

¹² Taani ta Asay Israa'eelii hintte bolla zaari de'anaadan ootsana. Laa"entso he biittay hintte naanatuwaa d'ayissenna. Unttuntu hinttena laattana; hinttekka unttunttoo laata gidana» yaagee.

¹³ « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Asay he biittaa, hintte kawutetsaykka na'ay bayinnawaa ootseedda hintte biittaykka asaa miyaawaa yaagiyaawe tuma.

¹⁴ Hewaa diraw, hawaappe sintsanaw ha biittatuu asaa miikkitanne hintte kawutetsaa na'ay bayinnawaa kessikkita. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁵ K'ay kawutetsatuwaa boriyaa hawaappe sintsanaw taani hinttena sissikke; hintte asaa yeellaakka hawaappe sintsanaw tookkikkita; k'ay he biittay hinttew d'ube gidana. Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

¹⁶ K'aykka Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹⁷ «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa asatuu barenttu biittan de'iyaa wode, unttuntu barenttu ogiyaaninne barenttu oosuwaan biittaa tunisseeddino; ta sintsan unttuntu eeshshay mac'c'a asaa piilaa tunatetsaa mala.

¹⁸ Unttuntu biittan suutsaa gusseedda dirawunne barenttu eek'an biittaa tunisseedda

diraw, ta hank'k'uwaa untunttu bollan gussaad.

¹⁹ Taani untuntta kawutetsatuwaa giddon laalaad; untunttukka biittaa ubbaan laaletteeddino. Taani untuntta untunttu eeshshaadaaninne untunttu oosuwaadan pirdaad.

²⁰ Untunttu beedda sa'aa ubbaan Asay untuntta, «Hawanttu Med'inaa Godaa asatuwaa; shin untunttu Aa biittaaappe keseeddawantta» yaagee; hewan untunttu ta geeshsha suntsaa tunisseeddino.

²¹ Shin Israa'eeliyaa Asay beedda kawutetsatuwaa ubbaa giddon tunisseedda ta geeshsha suntsaabay taana michchee.

²² «Hewaa diraw, neeni Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hawaa ootsiyaawe, hintte beedda kawutetsatuwaa ubbaa giddon tunisseedda ta geeshsha suntsaa diraassappe attina, hintte diraassa giddenna.

²³ Hintte tunissina, kawutetsatuwaa giddon tuneedda ta wolk'k'aama suntsaa geeshshatetsaa taani bessana. Untunttu s'eellishshin, hintte baggana taani ta geeshshatetsaa bessiyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu erana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

²⁴ « < «Ayaw gooppe, taani hinttena kawutetsatuwaa giddoppe kessana; biittaa ubbaappekka shiishshana. Hintte biittaa zaaraadde ahana.

²⁵ Taani hinttena s'illo haatsaan pushakkana; hinttekka geeyana; yaataade hinttena hintte tu-

natetsaa ubbaappenne hintte eek'aa ubbaappe geeshshana.

²⁶ « < «Taani hinttew ooratsa wozanaa immana; ooratsa ayaanaakka hintte giddon wotsana; k'ay shuchchaa wozanaa hintteppe kessaade, ashuwaa wozanaa immana.

²⁷ Taani ta Ayaanaa hintte giddon wotsana; yaataade hintte ta wogaa kaallanaadaaninne ta higgiiyaa minisiide naaganaadan ootsana.

²⁸ Taani hintte mayzza aawaatoo immeedda biittan hintte de'ana; hintte ta asaa gidana; taanikka hintte S'oossaa gidana.

²⁹ Hintte tunatetsaa ubbaappe taani hinttena ashshana; katsay hinttew daranaadan ootsana; koshaakka laa"entso hintte bolla ahikke.

³⁰ Koshaa gaasuwaan hintte kawutetsatuwaa giddon kawushshennaadan, taani hintte mitsaa ayifiyaanne hintte shoyk'aa katsaa darissana.

³¹ He wode hintte hintte iita ogiyaanne hintte lo"o gidenna oosuwaa hassayana; hintte nagaraan hintte tuna oosuwaa diraw, hintte hinttena shenetana.

³² Taani hawaa ubbaa ootsiyaawe hintte diraassa gidennawaa erite. Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte hintte hanotan yeellatitenne kawushshite. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

³³ « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hinttena hintte nagaraa ubbaappe geeshshiyaa gallassi, hintte katamatuwaan zaaretsiide Asay de'anaadan

ootsana; koletteeddawanttukka simmiide gimbbettana.

³⁴ Aa mataana aad'd'iyaa asaa sintsan mela gidiide de'iyaa biittay mela gidiyaawaa aggiide goshettana.

³⁵ Asay haasayiidde, hawe kase mela gideedda biittay ha"i Edene Gennetiyyaa mala gideedda; kase koleteedda, Asay de'ennanne mela katamatuukka ha"i yuushshuu gimbbetteedanne Asay de'iyaa katamatuwaa gideedino yaagana.

³⁶ He wode hintte yuushshuwaan de'iyaa atteeda kawutetsatuu, taani Med'inaa Goday koleteedda katamatuwaa zaaraadde kees's'eeddawaanne mela biittay simmiide katsaa mokkanaadan ootseeddawaa erana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad; taani odeeddawaa taanikka ootsana» yaagee.

³⁷ « «Ubbaa Mooddiyyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyyaa Asay k'aykka itti gedenne taana maaduwa oochchanaadan ootsana; yaataade untuntu payduwaa wudiyaadan c'orissana.

³⁸ Yarshshiyaa mehiyaa wudiyaadan, Yerusaalamen baalaa gallasan yarshshoo shiishsheedda wudiyaadan, untuntu koleteedda katamatuwaan asaa wudii kumana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untuntu he wode erana» yaageedda» yaaga» yaagiidde yeedda.

37

Mela Mek'etsay De'iyaa Zanggaaraa

¹ Med'inaa Godaa kushii ta bolla wod'd'eedda; I taana Med'inaa Godaa Ayyaanan kessiide, mek'etsay kumi utteedda wombban wotseedda.

² I taana untuntu gidon yaanne haanne kaaletseedda; taanikka kinchchilli meleedda daro mek'etsatuu kumeeddawantta wombbaa gidon be'aad.

³ I taana, «Laa asaa na'aw, ha mek'etsatuu simmiide, pas'a shemppuwaanna de'anaw danddayi-inoo?» yaageedda.

Taani, «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, hawaa neeni eraasa» yaagaad.

⁴ I taana hawaadan yaageedda; «Ha mek'etsatoo hawaadan yaagaade timbbitiyaa oda; «Hinttenoo, mela mek'etsatoo Med'inaa Godaa k'aalaa sisite,

⁵ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ha mek'etsatoo hawaadan yaagee; «Taani shemppuwaa hintte giddo gelissana; yaatoope hintte pas'a de'ana.

⁶ Taani hintte bolla gildayiyaa (s'ap'otuwaa) wotsaade, ashuukka hintte bolla simmanaadan ootsaade, hinttena galbbaa mayzzana. Hintte pas'a shemppuwaanna de'ana mala, taani hintte giddo shemppuwaa gelissana. He wode hintte taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana» yaagee» yaaga» yaageedda.

⁷ I taana azazeeddawaadan timbbitiyaa odaad; taani timbbitiyaa odishin, k'alc'c'ik'alc'c'iyaa kooshshay sisetteedda; k'ay mek'etsatuu shiik'iide, bare sa'aan sa'aan oyk'k'etteeddino.

⁸ Taani s'eelliyaa wode, untuntu bollan s'ap'otuu de'iino; ashuukka untuntu bollan

simmeedda; galbbaakka mayyeeddino; shin shemppuu untuntun de'enna.

⁹ Yaatina, I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, c'arkkoo timbbitiyaa hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, c'arkkoo, oyddu zooziyaannakka haaya; untuntu shemppuwaanna de'anaadan, ha hayk'k'eeddawanntu giddo zaaraadde punna» yaagee» yaaga» yaageedda.

¹⁰ I taana azazeeddawaadankka, taani timbbitiyaa odaaddi; shemppuu untuntu giddo gelina pas'iide, loytsi daro olanchchatuwaa gidiide ek'k'eeddino.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, I taw hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, ha mek'etsatuu kumentsaa Israa'eeliyaa asaa leemiso; Israa'eeliyaa asaykka, «Nu mek'etsatuu meleeddino; nu sintsa nashechchaykka kichcheedda; nuuni ubbaanna d'ayeeddo» yaagiino.

¹² Hewaa diraw, untunttoo hawaadan yaagaade timbbitiyaa oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, ta asatoo, taani hintte duufuwaa dooyana; hinttena hewaappe kessana; taani hinttena zaaraadde, Israa'eeliyaa biittaa ahana.

¹³ Ta asatoo, taani hintte duufuwaa dooyiyaa wodenne hinttena kessiyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiaawaa hintte erana.

¹⁴ Taani ta Ayaanaa hintte gidдон wotsana; hintte pas'a de'ana. K'ay taani hinttena hintte

biittan wotsana. He wode taani Med'inaa Goday odiyaawaanne odaade ootseeddawaa hintte erana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaaga» yaageedda.

Itti Kaatiyaanne Itti Asaa

¹⁵ Zaariidekka Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹⁶ «Laa asaa na'aw, itti mitsaa S'am"aa akkaade, Aa bolla, «Hawe Yihudaawaanne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa asaawaa» yaagiyaawaa s'aafa. K'ay hara S'am"aa akkaade, Aa bolla, «Hawe Efireemawaa; ikka k'ay Yooseefowaanne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa asaawaa» yaagiyaawaa s'aafa.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, untunttu ne kushiyan itti gatimaa gidanaadan, untunttu laa"uwaa ittippe gatsa.

¹⁸ «Ne biittaa Asay neena, «Hawe neeni ootsiyaawe ayee? Nuw biletsaa oda» yaagiide oochchiyaa wode,

¹⁹ untunttoo hawaadan yaaga; «Ubbaa Mood-diyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Efireema kushiyan de'iyaa Yooseefo gatimaanne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa zaratuwaa akkanaw hanay; akkaade untunttu laa"uwaa itti gatimaa ootsanaw, Yihudaa gatimaana gatsana. Yaa-tooppe untunttu laa"uu ta kushiyan ittuwaa gidana» yaagee» yaaga.

²⁰ «He neeni untunttu bolla s'aafeedda laa"u gatimatuwaa untunttu sintsan oyk'k'aade,

²¹ untuntta hawaadan yaaga; «Ubbaa Mood-diyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asaa untunttu beedda kawutetsatuwaa

giddoppe kessana; taani untuntunna ubba saappe shiishshaade, untunttu biittaa zaaraadde ahana.

²² Israa'eeliyaa deretuwaabolla, untunttu biittan taani untuntunna itti kawutetsaa ootsana; untunttu ubbaabolla itti kaatii kaatetana. K'ay untunttu laa"entso laa"u biittaa kesikkino; woy laa"u kawutetsaa gidiide shaakkettikkino.

²³ Hewaappe guyyiyaan, untunttu barenttu eek'atuwaaninne barenttu sheneyiyaabatuwaan, woy barenttu naak'uwaan barentta tunissikkino. Waaniide gooppe, taani untuntunna untunttu guyye simmeedda nagaraa ubbaappe ashshana; k'ay taani untuntunna geeshshana. Untunttu ta asaa gidana; taanikka untunttu S'oossaa gidana.

²⁴ « < «Ta k'oomay Daawite untunttoo kaatiyaa gidana; untunttoo ubbaw itti hentsanchchaa s'alalay de'ana. Untunttu ta higgiiyaa kaallana; ta wogaakka minisiide naagana.

²⁵ Taani ta k'oomaa Yaak'oobaw immeeddanne hintte mayzza aawotuu de'eedda biittan untunttu de'ana. He biittan untunttu, untunttu naanatuunne untunttu naanatuwaa naanatu med'inaw de'ana; ta k'oomay Daawite untunttu bollan med'inaw kaappuwaa gidana.

²⁶ Taani untunttunna Sarotetsaa c'aak'uwaa c'aak'ketana; he c'aak'uukka untunttunna med'inaa c'aak'uwaa gidanawaa. Taani untuntunna minisaade essana; untunttu payduwaakka c'orissana; ta Geeshsha Golliyaakka med'inaw untunttu gidдон wotsana.

²⁷ Yaataade taani hewan untunttunna de'ana. Taani untunttu S'oossaa gidana; untunttukka ta

asaa gidana.

²⁸ Ta Geeshsha Gollii untuntu gidon med'inaw de'iyaa wode, Israa'eelatuwaa geeshshiyaawe taana, Med'inaa Godaa gidiyaawaa kawutetsatuu erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

38

Googa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa

(38:1–39:29)

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, Maagooga biittan de'iyaa Googakko, Meshekanne Tubaala asaw waanna kaappuwaakko simmaade, Aa bolla timbbitiyaa oda.

³ Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Laa Googaa, Meshekanne Tubaala asaw waanna kaappoo, taani new morkke.

⁴ Taani neena guyye zaarana; ne goggoc'c'uwaan maaggaa gelissaade, neena ne kumentsaa olanchchatuwaanna, ne paratuwaana, kumentsaa olaa miishshaa mayyeedda ne paraa asatuwaananne barenttu mashshaa lellesiyaa, wolk'k'aamanne guutsa gondalliyyaa oyk'k'eedda guyte asaana neena goochchaade kessana.

⁵ Paariseppe, Top'p'iyaaappenne Liibiyaappe yeedda Asay gondalliyyaa oyk'k'iide, huup'iyaa

birataa k'oobiya wotsiide, untuntunna gidana.*

⁶ K'ay Goomerinne Aa olanchchatuu ubbay, huup'issa gas'an Beeti-Togarmminne Aa olanchchatuu guyttii, he c'ora asatuu neenana gidana.

⁷ « Neeninne neekko shiik'eedda Asay ubbay gi-igite; hinttena makkite. Yaataade neeni untuntta azaziyaawaa gida.

⁸ Daro wodiyaappe guyyiyaan, neeni koyet-tana; sintsappe yaana laytsatuwaan neeni daro wodiya mela gidiide de'eedda biittaa, olaappe shemppeedda biittaa, an Asay daro kawutetsat-uwaappe Israa'eeliya deretuwaakko shiik'eedda biittaa geleedda. Untuntu daro kawutetsat-uwaappe shiik'eeddawayntanne ubbaykka ha'i saruwaan de'iyaawantta.

⁹ Neeni, ne olanchchatuunne neenana de'iyaa daro kawutetsatuu gotiyaadan denddana; hintte shaariyaadan, biittaa kammanna » yaagee.

¹⁰ Ubbaa Mooddiya Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He wode k'ofay ne wozana giddo yiina, neeni iitabaa halchhana.

¹¹ Neeni hawaadan yaagana; «Taani he diret-tibeenna k'eeri katamatuu de'iyaa biittaa gelaade; he woppu giide, hirggi bayinnan de'iyaa asat-uwaa, untunttoo ubbawukka dirssaa, penggii woy kulubbuu bayinnawayntta taani olana.

¹² Taani untuntta omooddananne bonk'k'ana; kase mela gideedda biittaa simmiide utteedda,

* **38:5 Liibiyaappe:** Ibraawetsuwaan he biittay «Puus'a» geetettee.

kawutetsatuwaa giddoppe shiik'eedda, miizzaanne miishshaa mooddeedda, biittaw gul"an utteedda asaa bollan ta kushiya dentsana yaagana.

¹³ Saaba asay, Dadaana asayne Tarsseese katamatuwaa zal"anchchatuu yalaga olanchchatuu ubbay, Neeni bonk'k'anaw yaad? Neeni ne olanchchatuwaa omooduwaa toossanaw, biraanne work'k'aa afissanaw, miizzaanne miishshaa akkanawunne loytsi daro omooduwaa oyk'k'anaw shiishshaaddii? yaagana» yaagee» yaaga.

¹⁴ Hewaa diraw, «Asaa na'aw, Googa bolla timbbitiyaa oda. Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; he wode, ta Asay Israa'eelii hirggi bayinnan de'iyaa wode, neeni akeekana.

¹⁵ Neeni de'iyaa huup'issa gas'aa biittaappe yaana. Neeninne neenana c'ora kawutetsatuu paraa toggiide, mino olanchchaa gidiide, guyttii yaana.

¹⁶ Biittaa kammiyaa shaariyaadan, neeni ta asaa Israa'eeliyaa bolla olana. Laa Googaa, sintsappe yaana wode, taani neena ta biittaa bolla woraajjissana. Hewaa taani ootsiyaawe kawutetsatuu taana eranaassanne taani ne baggana ootsiyaawaan ta geeshshatetsay untunttu sintsan beettanaassa» » yaagee.

¹⁷ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta k'oomatuwaa baggana, Israa'eeliyaan timbbitiyaa odiyaawanttu baggana kase aad'd'eeda wode odeeddawe neena. Untunttu he wode daro laytsaa taani neena untunttu bolla ahanawaa odeeddino» yaagee.

Googa Bolla Yiyaa Pirddaa

¹⁸ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Googi Israa'eeliyaa bolla geliyaa wode, ta hank'k'uu suullana.

¹⁹ He wode Israa'eeliyaa biittan wolk'k'aama biittaa k'aatsay hanana; hewaa taani ta mishuwaaninne ta ees's'iyyaa hank'k'uwaan awaayay.

²⁰ Abbaa molii, saluwaa kafuu, deriyaan de'iyaa mehiinne do'ay, sa'aa bollan wos's'i k'aas's'iyaa med'etaa ubbaynne sa'aan de'iyaa Asay ubbay ta sintsan kokkorana. Deretuu kunddana; aafotuukka woddana; k'ay dirssaa gimbbii ubbaykka kolettenna.

²¹ Taani ta deretuwaa ubbaan Googa bolla mashshay denddanaadan ootsana; olanchchatuu barenttu mashshaa barenttu bolla zaariide, ittuu ittuwaa siifana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

²² Taani iita harggiyaaninne hayk'k'uwaan Aa murana; k'ay wolk'k'aama iraa, shachchaa, ees's'iyaa diiniyaa taani Aa bolla, Aa olanchchatuwaa bollanne aanana de'iyaa c'ora kawutetsatuwaa bolla bukissana.

²³ Hewaadan ootsaade, taani ta gitatetsaanne ta geeshshatetsaa bessana. K'ay daro kawutetsatuwaa taani taanatetsaa erissana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untuntu hewan erana» yaagee yaaga.

39*Googi S'oonettana*

¹ «Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Laa asaa na'aw, Googe bolla timbbitiyaa oda. Hawaadan yaaga; «Meshekanne Tubaala asaw waanna kaappoo Googaa, taani new morkke.

² Taani neena guyye zaarana; huup'issa haakko biittaappe goochcha kessaade, Israa'eeliyaa dere-tuwaa bolla taani neena ahana.

³ Hewaappe guyyiyaan, taani ne haddirssa kushiyaappe wonddaafiyaa, ne ushechcha kushiyaappe wonddaafiyaa pootsaa shoc'aade olissana.

⁴ Neeni, ne olanchchatuunne neenana de'iyaa kawutetsatuu ubbay Israa'eeliyaa deriyaa bollan kunddi attana. Taani hintte ashuwaa miyaa kafo-toonne bazzuwaa do'atoo k'uma ootsaade im-mana.

⁵ Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday odeedda diraw, hintte mils's'i geedda dembban kunddi attana.

⁶ Maagooga biittaaninne abbaa doonaan, hirggi bayinnan utteedda asaa bollan taani ees's'iyaa tamaa yeddana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana.

⁷ Taani ta geeshsha suntsay ta asaa Israa'eeliyaa giddon erettanaadan ootsana. Hawaappe sintsanaw ta geeshsha suntsay shek'k'ettena. Hewaappe guyyiyaan, kawutetsatuu taani Med'inaa Godaa, Israa'eeliyaa Geeshsha gidiyaawaa erana» yaaga» yaagee.

⁸ «Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; « «He gallassay yaana; attena» yaagaade taani odeedda gallassay hawaa.

⁹ He wode Israa'eeliyaa katamatuwaan

de'iyaa Asay kesiide, olaa miishshatuwaa ubbaa taman eetsana; hewanttukka wolk'k'aamanne guutsa gondalletuwaa, wonddaafetuwaanne mashshatuwaa, tooratuwaanne dullatuwaa. Laappun laytsaa kumentsaa untuntu hewantta eetsiyaa mitsaa kessiide go'ettana.

¹⁰ Untuntu mitsaa mis'anaw woy woraappe eetsiyaa mitsaa k'ans's'anaw koshshenna. Ayaw gooppe, untuntu shiishsheedda olaa miishshatuwaa eetsiyaa mitsaa ootsiide go'ettana. Barentta bonk'k'eeddawantta untuntu bonk'k'ana; barenttubaa akkeedawantuppe untuntuwaa akkana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹¹ « He gallassi Googi moogettiyaa sa'aa taani aw Israa'eeliyaa biittan immana. He sa'ay abbaappe away doliyaa baggana de'iyaa Ogiyaa Asatuwaa Wombbaa giyaa wombbaa giddona gidanawaa. Googinne Aa olanchchatuu ubbay hewan moogettiyaa diraw, untuntu duufuu hewaana hamettiyyaa asaw ogiyaa gorddana. He sa'aykka k'ay, «Googa Olanchchatuwaa Wombbaa» geetettiide s'eegettana.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay biittaa geeshshanaw, laappun aginaa kumentsaa he anhaa moogiidde gam"ana.

¹³ He biittan de'iyaa Asay ubbay anhaa moogiyaawaan maadettana; hewaa diraw, taani ta bonchchuwaa k'onc'issiyaa wode untunttoo bonchcho suntsaa gidanawaa. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁴ Laappun aginaappe guyyiyaan, atteeda anhay de'ooppe, biittay geeyanaadan, yuuyyi yu-

uuyiide atteeda anhaa koyi mooganaw, Asay doorettana.

¹⁵ Unttuntu biittan yuuyyishina, asaa mek'etsay beettooppe, he mek'etsaa miyyiyaan malaataa wotsana. Moogiyaawanttu yiide, Googa Olanchchatuwaa Wombban moogana.

¹⁶ Hewaadan ootsina biittay simmiide geeyana. Hewaa heeraan, «Olanchchatuwaa Katamaa» geetetti s'eegettiyaa katamay de'ana yaagee.

¹⁷ «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Laa asaa na'aw, kafuwaa zare ubbaanne sa'aa do'atuwaa ubbaa hawaadan yaagaade s'eesa; «Taani hinttew Israa'eeliyaa deretuwa huup'iyaan giigissedda wolk'k'aama yarshshuwaa ubba saappe shiik'iide, ittippe haayite. Hewan hintte ashuwaa maana; suutsaakka ushana.

¹⁸ Hintte mino asatuwaa ashuwaa maana; biittaa kaappotuwa suutsaakka ushana. Unttuntu hinttew dorssaa galssaa, ank'k'ara dorssaa, deeshsha koliyaanne orddo booraa mala gidana. Unttuntu ubbaykka d'iiketteedda Baasaane mehetuwaa mala.

¹⁹ Taani hinttew giigissiyaa yarshshuwaappe kallana gakkanaw, mod'd'uwa hintte maana; k'ay matsottana gakkanaw, suutsaa hintte ushana.

²⁰ Taani hinttew aatsiyaa maaddaappe paratuwaa, paraa asatuwaa, mino asatuwaanne dumma dumma k'ommo wotaadaratuwaa hintte ganjjii kallana gakkanaw hintte maana» yaagaade s'eesa. Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

21 « ‹Taani kawutetsatuwaa gidдон ta bonchchuwaa k'onc'c'issana. K'ay taani muriyaa muruwaanne taani untunttu bollan dentseedda ta kushiyaawaa kawutetsatuu ubbay be'ana.

22 He gallassaappe doommiide, Israa'eeliyaa Asay taani Med'inaa Godaa untunttu S'oossaa gidiyaawaa erana.

23 K'ay Israa'eeliyaa Asay omooduwaan beeddawe barenttu nagaraa gaasuwaana gidiyaawaa hara kawutetsatuu erana. Untunttu taw ammanettennan is's'eedda diraw, taani ta som"uwaa untunttuppe gentsaade, untuntta untunttu morkketoo aatsaade immaad; untunttu ubbaykka olan hayk'k'i wureeddino.

24 Untunttu tunatetsaanne untunttu iitatetsaa keeshshaa untunttoo bessiyaa muruwaa mu-raad; ta som"uwaakka untunttuppe gentsaad yaagee.

25 «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Ha"i taani Yaak'ooba zaratuwaa omooduwaappe zaaraadde dureyana; k'ay Israa'eeliyaa asaa ubbaw k'arettana. Taani ta geeshsha suntsay shek'k'etennaadan ootsana.

26 Untunttu untuntta yashshiyaawe ittuunne bayinna saan, barenttu biittan saro de'ussaa doommiyaa wode, kase barenttu yeellaanne taw untunttu ammanettennan is's'eeddawaa dogana.

27 Taani untunttu kawutetsatuwaa ubbaa gidoppe zaaraadde ahana; k'ay untunttu morkkatuwaa biittaappekka untuntta shiishshana. Hewaadan ootsaade, taani geeshsha gidiyaawaa untunttu baggana kawutetsatuwaa ubbaa bessana.

28 Taani untuntu kawutetsatuwaa giddo omoodoo yeddeedda dirawunne untunta shiishshaade, untuntu biittaa zaareedda diraw, taani Med'inaa Godaa untuntu S'oossaa gidyaawaa untuntu erana. Taani untuntuppe ittuwaanne kawutetsatuwaa gidдон aggikke.

29 Taani ta Ayaanaa Israa'eeliyaa asaa bolla gussana; laa"entso ta som"uwaa untuntuppe ubbakka gentsikke. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday, yaagee» yaagiidde yeedda.

Yaanaaw De'iyaa Geeshsha Golliyaanne Biittaa Sas'aa

40

(40:1—48:35)

Hizk'k'eeli Sas'aan Yerusaalame Beedda

¹ Nuuni omoodetteedda laatamanne ichchesh-entsa laytsan, Yerusaalame s'oonetteedda tammanne oyddentso laytsan, ooratsa laytsay geleedda koyro aginaan tammantsa gallassan, Med'inaa Godaa wolk'k'ay ta bolla de'ee. I taana dentsiiide Yerusaalame afeedda.

² S'oossaa sas'aan I taana Israa'eeliyaa biittaa afiide, itti daro d'ok'k'a deriyaa huup'iyaan esseedda. He deriyaappe gedissa baggana katamaa malatiyaa gimbbiyaa golletuwaa be'aad.

³ I taana yaa akkiide afeeda; taani naasiyaa birataadan p'ooliyaa itti bitaniyaa be'aad. He bitanii liinuwaappe oosetteedda meetiriyaanne

likkiyaa S'am"aa oyk'k'iide, dirssaa penggen ek'k'eedda.

⁴I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, neena taani ha sa'aa aheeddawe taani neena bessiyaawaa ubbaa neeni minisa akeekanaassa. Hewaa diraw, ne ayifiyaan s'eella; ne haytsaan sisa; ne wozanaan wotsa. Neeni be'iyaaawaa ubbaa Israa'eeliyaa asaw oda» yaageedda.

Away doliyaa bagga Penggiyaa

⁵Taani Geeshsha Golliyaa ubbaanna yuuyyi aad'd'eeda dirssaa gimbbiyaa be'aad. He bitaniyaa kushiyan likkiyaa usuppun adussa wad'aa s'am"ay de'ee. Itti adussa wad'ay itti wad'aa bolla oyddu birad'd'etuwaaw gujjeeddawaa. I gimbbiyaa likkeedda; gimbbiyaw geesay 6 wad'aa; gomppaykka 6 wad'aa gideedda.

⁶Hewaappe guyyiyaan, away doliyaa baggana de'iyaa dirssaa penggiyaakko beedda. Detsatuwaaw pude kesiide, penggiyaa goc'c'illaa likkina 6 wad'aa gideedda.

⁷Hewaappe aad'd'ina, loossuunne ushechchannanne haddirssana penggiyaa naagiyaawanttu ek'k'iyaa heezzu heezzu kifiletuu de'iino; itti itti kifilii 6 wad'aa adussanne 6 wad'aa aaka. Unttuntu gidдон de'iyaa godatuu 5 wad'aa ordduwaa. Penggiyaa naagiyaawanttu kifiletuwaappe ya baggana, Geeshsha Golliyaa s'eelliyaa baranddaa goc'c'illay 6 wad'aa.

⁸Hewaappe guyyiyaan, he bitanii geliyaasaa baranddaa likkeedda; 8 wad'aa gideedda.

⁹ Hewe Geeshsha Golliyaa s'eelliyaa penggiyaa wurssetsan de'ee. He baranddaa k'osiletsatuwaa orddotetsay laa"u laa"u wad'aa.

¹⁰ Away doliyaa bagga penggiyaan soo baggana, geliyaa loossuwaa penggiyaa naagiyaawanttu kifiletuu, ha baggana heezzuu ya baggana heezzuu de'iino. Unttuntu gomppay ubbaawekka k'ara; unttunta shaakkiyaa dirssaa gimbbiyaa orddotetsaykka k'ara.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii dirssaa penggiyaa aad'd'iyya sa'aa gomppaa likkeedda; ubbaanna 10 wad'aa gideedda. Penggetuwaappe gidduwaan de'iyaa loossuu 13 wad'aa.

¹² Itti itti penggiyaa naagiyaawanttu kifiliyaa sintsan de'iyaa gimbbiyaa geesay itti wad'aa, gomppaykka itti wad'aa gideedda goday de'ee; naagiyaawanttu kifiletuu laa"u bagganakka usup-pun usuppun wad'aa.

¹³ Hafintsan de'iyaa naagiyaawanttu kifiletuwaa guyye gas'aappe hefintsan de'iyaa naagiyaawanttu kifiletuwaa guyye gas'aa gakkanaw de'iyaa sa'aa likkina 25 wad'aa gideedda.

¹⁴ He bitanii dabaabaa s'eelliyaa wurssetsa kifiliyaa likkina 20 wad'aa gideedda.

¹⁵ Penggiyaa geliyaa saappe biide, hini wurssetsan de'iyaa Aa baranddaa gakkanaw de'iyaa adusatetsay 50 wad'aa.

¹⁶ Kifiletuwaa ubbaan kare bagga s'eelliyaa guutsa guutsa maskkootetuu de'iino; k'ay kifiletuwaappe gidduwaan de'iyaa godawukka maskkootetuu de'iino. Yanne haanne

shaakkiyaa godatuwaa bollan zambbaa misilii med'etti utteedda.

Kare Dabaabaa

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana kare dabaabaakko afeeda. Hewan taani dabaabaa yuushshuwaan shuchchaa hiis's'etteedda baasuwaanne he baasuwaa yuushshuwaan kees'etteedda hattamu kifiletuwaa be'aad.

¹⁸ Shuchchay hiis'etteedda baasuu dabaabaa yuushshuwaa ubbaa gakkeedda; hewe kare dabaabay giddo dabaabaappe zik'k'ee.

¹⁹ Giddo dabaabaakko gatsiyaa, d'ok'k'an oosettedda, dirssaa penggii de'ee. He bitanii laa'u penggetuwaappe gidduwaan de'iyaa sa'aa likkina huup'issa baggaanne gedissa bagga gomppay 100 wad'aa gideedda.

Huup'issa Penggiyaa

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana huup'issa bagga afeeda. Huup'issa bagga s'eelliyaa dirssaa penggiyaa gutaraanne gomppaa Ilikkeedda. He dirssaa penggii kare dabaabaakko gatsiyaawaa.

²¹ Loossuwaappe ushechchanne haddirssa baggana de'iyaa heezzu heezzu naagiyaawanttu kifiletuu, untuntuppe gidduwaan de'iyaa godatuunne Aa barandday koyiro Away doliyaa Penggiyaa baggan likkeeddawanttuna bis'e lagge gideeddino. Dirssaa penggiyaa gutaray ubbaanna 50 wad'aa; gomppaykka 25 wad'aa.

²² Barandday, maskkootetuunne med'etteedda zambbaa misilii kase Away doliyaa Penggiyaa baggan be'eeddawanttuna itti mala. Yaa gatsiyaa

laappun detsatuu de'iino. Barandday dabaabaa sintsan wurssetsa baggana de'ee.

²³ Away doliyaa baggaadan, ha huup'issa bagganka giddo dabaabawukka hara penggii de'ee. He bitanii ha laa"u dirssaa penggetuwaappe gidduwaan sa'aa likkina 100 wad'aa gideedda.

Gedissa Penggiyaa

²⁴ Hewaappe simmiide, he bitanii taana gedissa bagga dirssaa pengge kaaletsina baade, hewan hara dirssaa penggiyaa be'aad. I Aa likkiyaa wode, gido gimbbetuwaanne haratuwaa likkina ikka haratuwaa keeshshaa gideedda.

²⁵ Likkiyaa haratuwaadan, ha dirssaa penggiyaa matan de'iyaa kifiletoo ubbaw maskkoote-tuu de'iino. Dirssaa penggiyaa adusatetsay 50 wad'aa; gomppaykka 25 wad'aa.

²⁶ Yaa gatsiyaa laappun detsatuu de'iino. Barandday dabaabaa sintsan wurssetsa baggana de'ee. Penggiyaa bolla ya baggananne ha baggana zambbaa misilii med'etti utteedda.

²⁷ Giddo dabaabawukka hara penggii de'ee. He bitanii ha laa"u dirssaa penggetuwaappe gidduwaan de'iyaa sa'aa likkina 100 wad'aa gideedda.

Giddo Dabaabaw Gedissa Bagga Penggiyaa

²⁸ He bitanii taana gedissa dirssaa penggiyaa baggana hini giddo dabaabaakko afeeda. I dirssaa penggiyaa likkina, hara penggetuwaanna likke gideedda.

²⁹ Hewoo naagiyaawanttu kifiletuu, godatu-unne baranddatuu ubbay hara dirssaa penggetuwaanna itti mala. He dirssaa penggiyaa yuushshuwaan kifiletuwaa ubbaw maskkootetuu de'iino. Ha penggiyaa adusatetsay 50 wad'aa; gomppaykka 25 wad'aa.

³⁰ Aa yuushshuwaan baranddatuu de'iino; untunttu adusatetsay 25 wad'aa; gomppaykka 5 wad'aa.

³¹ He baranddatuu kare bagga dabaabaa s'eelliino. Penggiyaa bolla ya baggananne ha baggana zambbaa misilii med'etti utteedda. Yaa gatsiyaa hosppun detsatuu de'iino.

Giddo Dabaabaw Away Doliyaa Bagga Penggiyaa

³² He bitanii taana away doliyaa bagga dirssaa penggiyaanna hini giddo dabaabaakko afeeda. I he dirssaa penggiyaa likkina, hara penggetuwaanna likke gideedda.

³³ Naagiyaawanttu kifiletuu, godatuunne barandday ubbay hara dirssaa penggetuwaanna itti mala. He dirssaa penggiyaa yuushshuwaan de'iyaa kifiletuwaa ubbaw maskkootetuu de'iino. He penggiyaa adusatetsay 50 wad'aa; gomppaykka 25 wad'aa.

³⁴ Barandday kare bagga dabaabaa s'eellee. Penggiyaa bolla ya baggananne ha baggana zambbaa misilii med'etti utteedda. Yaa gatsiyaa hosppun detsatuu de'iino.

Giddo Dabaabaw Huup'issa Bagga Penggiyaa

³⁵ He bitanii taana huup'issa bagga dirssaa penggiyaakko afeeda. I he dirssaa penggiyaa

likkina, ikka hara penggetuwaanna likke gideedda.

³⁶ Naagiyaawanttu kifiletuu, godatuunne barandday ubbay hara dirssaa penggetuwaanna itti mala. He dirssaa penggiyaa yuushshuwaan maskkootetuu de'iino. He penggiyaa adusatetsay 50 wad'aa; gomppaykka 25 wad'aa.

³⁷ Barandday kare bagga dabaabaa s'eellee. Penggiyaa bolla ya baggananne ha baggana zambbaa misilii med'etti utteedda. Yaa gatsiyaa hosppun detsatuu de'iino.

Yarshshuwaa Giigisiyaa Kifiletuwaa

³⁸ Kare dabaabaw huup'issa baggana, giddo dirssaa penggiyaa baranddaana oyk'k'eteedda, hara kifiliikka de'ee. S'uuggiyaa yarshshoo ahiyaa mehiyaa ashuu meec'ettiyaawe he kifiliyaana.

³⁹ He baranddan ha baggana laa'u s'arp'p'eezatuu, ya bagganakka laa'u s'arp'p'eezatuu de'iino; s'uuggiyaa yarshshoo, nagaraa yarshshoonne naak'uwaa yarshshoo shukkiyaa mehiyaa ubbay shukettiyaawe he s'arp'p'eezatuwaa bollaanna.

⁴⁰ Baranddaappe kare baggana huup'issa dirssaa penggiyaa matan laa'u s'arp'p'eezatuu ha baggana, laa'u s'arp'p'eezatuu ya baggana de'iino.

⁴¹ Hewaa diraw, yarshshoo shiik'eedda mehii shukettiya ubbaanna hosppun s'arp'p'eezatuu de'iino; untuntuppe oyddatuu baranddan de'iino; oyddatuu k'ay kare dabaaban de'iino.

⁴² K'ay s'uuggiyaa yarshshuwaa wotsanaw giigisseedda, shuchchaappe masettiide oosetteedda oyddu s'arp'p'eezatuu de'iino. Unttunttoo geesay itti wad'aa; adusatetsay itti wad'anne takkaad'e; k'ay gomppaykka itti wad'anne takkaad'e. S'uuggiyaa yarshshuwaanne hara yarshshotuwaa ubbaa shukkiyaa miishshatuu he s'arp'p'eezatuwaa bollan uttiino.

⁴³ Oyddu birad'd'iyaa aduk'k'iyaa kak'k'iyaa maaggatuu godaa bolla yuuyyi aad'd'iide d'ishetti utteeddino. Yarshshoo shiishshiyaa ashuu ubbay he s'arp'p'eezatuwaa bolla wod'd'ee.

⁴⁴ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana giddo dabaabaa gelisseedda. Hewan penggetuu giddo dabaabaakko dooyettiyaa laa"u kifiletuu de'iino. Unttuntuppe itti kifilii huup'issa dirssaa penggiyaa mataana gedissa bagga s'eellee; laa"entsuu k'ay gedissa dirssaa penggiyaa mataana huup'issa bagga s'eellee.

⁴⁵ He bitanii taana hawaadan yaageedda; «Gedissa bagga s'eelliyaa kifilii Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'easetuwaa.

⁴⁶ Huup'issa bagga s'eelliyaa kifilii k'ay yarshshiyaasan ootsiyaa k'easetuwaa. K'easetuu ubbay S'aadook'a yaraappe yeletteedda Leewatuwaa; Med'inaa Godaakko shiik'iide, aassi ootsanaw bessiino geetetteeddawe untuntu s'alala» yaageedda.

Giddo Dabaabaanne Geeshsha Golliyaa

⁴⁷ He bitanii dabaabaa likkina adusatetsay 100 wad'aa, gomppaykka 100 wad'aa gideedda.

Dabaaban Geeshsha Golliyaappe sintsa baggana itti yarshshiyaasay de'ee.

⁴⁸ Hewaappe guyyiyaan, I taana Geeshsha Golliyaa baranddaa afeeda. Baranddaa geliyaa k'osiletsaa likkina geesay 5 wad'aa; gomppaykka 14 wad'aa. Haddirssananne ushechchanna de'iyaa godatuwaa orddotetsay heezzu heezzu wad'aa gideedda.

⁴⁹ Baranddaa adusatetsay 20 wad'aa; gomppaykka 12 wad'aa. Yaa gatsiyaa 10 detsatuu de'iino. Geliyaasan ushechchannanne haddirssana ek'k'eedda laa"u tuuk'etuu de'iino.

41

¹ Hewaappe simmiide, he bitanii taana Geeshsha Golliyaan de'iyaa Geeshsha Sa'aa gelisseedda. He Geeshsha Sa'aa godaa orddotetsaa likkina 6 wad'aa gideedda.

² Penggiyaa gomppay k'ay 10 wad'aa gideedda. Haddirssananne ushechchanna de'iyaa godatuwaa gomppay ichcheshu ichcheshu wad'aa. K'ay I Geeshsha Sa'aa likkina 40 wad'aa, gomppaykka 20 wad'aa gideedda.

³ Hewaappe guyyiyaan, k'ol"o geleedda. He geliyaa penggiyaa godaa orddotetsaa likkina 2 wad'aa gideedda. Penggiyaa gomppay 6 wad'aa gideedda; haddirssananne ushechchanna de'iyaa godatuwaa aakotetsay laappun laappun wad'aa.

⁴ K'ay I k'ol"uwaa likkina adusatetsay 20 wad'aa, gomppaykka 20 wad'aa gideedda. Hewaappe guyyiyaan I taana, «Hawe Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aa» yaageedda.

Geeshsha Golliyaa Yuushshuwaan
Kees'etteedda Kifiletuwaa

⁵ He bitanii Geeshsha Golliyaa godaa likkina orddotetsay 6 wad'aa gideedda. He godaana oyk'k'ettiide, Geeshsha Golliyaa yuushshuwaan kees'etteedda oyddu oyddu wad'aa aakkiyaa daro kifiletuu de'iino.

⁶ He kifiletuu ittuu ittuwaa bolla kees'etteedda heezzu pook'e gidishina, itti itti pook'iyaw hat-tamu kifiletuu de'iino. Zonggolissi yeggiyaa mit-say Geeshsha Sa'aa giddo gelenna mala, koyiro go-daana oysetsiide, hara shuchchaa wotseeddino.

⁷ He shuchchay garssa wurssetsa pook'iyaan orddeedda dirawunne pude shiik'iidde lee'iyaa diraw, kifiletuukka pude shiik'iyaa wode, aakki aakkiide biino. Koyiro wuyggiyaappe giddo pook'iyaanna aad'd'iidde, killi wurssetsa pook'iyaa gakkanaw afiyaa detsatuu de'iino.

⁸ Taani Geeshsha Golliyaa yuushshuwaan d'ok'k'u geedda baasuu de'iyawaa be'aad. Aa yuushshuwaan de'iyaa kifiletuu he baasuwa bollan kees'etteeddino; he baasuu giddo dabaabaappe 6 wad'aa d'ok'k'ee.

⁹⁻¹¹ He kifiletuwaa kare bagga godaa orddotetsay 5 wad'aa. Kifiletuwaa geliyaa laa"u penggetuu, ittuu huup'issa baggana, ittuu k'ay gedissa baggana de'iino; k'ay he kifiletuwaa yuushshuwaan de'iyaa baasuwa aakotetsay 5 wad'aa. Geeshsha Golliyaa baasuwaappenne giddo dabaaban de'iyaa kifiletuwaappe gidduwaan de'iyaa mela sa'ay 20 wad'aa.

Away wulliyaa Baggana Kees'etteedda Golliyaa

¹² Geeshsha Golliyaappe away wulliyaa baggana de'iyaa mela sa'aappe hefintsa baggana itti Gollii de'ee. He golliyaa 90 wad'aa; gomppaykka 70 wad'aa. He golliyaa goday 5 wad'aa ordda.

Geeshsha Gollii Likketteedda

¹³ He bitanii Geeshsha Golliyaa kare bagga likkina adusatetsay 100 wad'aa. Geeshsha Golliyaa zokkissaappe biide, hini away wulliyaa bagga golliyaa zokkissaa gakkanaw sa'aa likkina, 100 wad'aa gideedda.

¹⁴ Away doliyaa baggana de'iyaa Geeshsha Golliyaa gomppay laa"u mela sa'atuwaa gujjiide likkina, 100 wad'aa aakkee.

¹⁵ Laa"u bagganakka de'iyaa aad'd'iyaa sa'atuwaa gujjiide, away wulliyaa baggana de'iyaa golliyaa likkina 100 wad'aa gideedda.

Geeshsha Golliyaw Giddo Oosotuwaa

Geeshsha Golliyaa Geeshsha Sa'ay, Aa k'ol"uunne Aa barandday

¹⁶ wuyggiyaappe biide, maskkootetuwaa gakkanaw, mitsan lees'etti utteedda; maskkootetuukka mitsan lees'etti utteeddino.

¹⁷⁻¹⁸ Geeshsha golliyaw soo bagga kifiletuwaa goday penggetuwaappe bollow aad'd'ana gakkanaw, zambbatuwaanne kiruubetuwaa misiletuwaan alleek'k'etti utteedda; kifiliyaan yuuyyi aad'd'anawukka zambbaa misiliinne kiruubiyaa misilii walakan med'etti utteedda. Kiruubetoo ubbaw laa"u laa"u som"ii de'ee.

¹⁹ Itti baggana asaa som"uwaa malatiyaawe zambbaa misiliyaakko s'eellee; k'ay hara baggana

gaammuwaa som"uwaa malatiyaawe zambbaa misiliyaakko s'eellee.

²⁰ Wuyggiyaappe denddi biide, pengge-tuwaappe bolla baggan de'iyaa sa'aa gakkanaw, godaa yuushshuwaa ubbay hewaadan alleek'k'etteedda.

²¹ Geeshsha Golliyya pengge k'osiletsatuu ubbay oyddu mare gidiide masetteeddawantta; untuntu ubbaykka itti likke.

Mitsaappe Med'd'eedda Yarshshiyaa Sa'aa

Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa geliyaasaa sintsan

²² mitsaappe med'etteedda yarshshiyaa sa'aa malatiyaawe beettee. Ikka oyddu mare gidiide, adusatetsay gomppaykka k'ara; untuntu laa"uukka laa"u laa"u wad'aa; aw geesay k'ay heezzu wad'aa. Maazanatuwaa tuussatuu, gedetuunne miyyiyaanna de'iyaa sank'k'atuu ubbaykka mitsaappe oosetteeddawantta. He bitanii taana, «Hawe Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa s'arp'p'eezaa» yaageedda.

Geeshsha Golliyya Penggetuwaa

²³ Geeshsha Sa'aw itti penggii de'ee; k'ay ubbaappe aad'd'eeda geeshsha sa'aw itti penggii de'ee.

²⁴ Itti itti penggiyaw gidduwaan dakkotiide dooyettiyya laa"u sank'k'atuu de'iino.

²⁵ Geeshsha Sa'aa godatuwaa bolla med'etteeddawaadan, penggetuwaa sank'k'atuwaa bollakka kiruubetuwaanne zambbatuwaa misilii med'etti utteedda. Baranddaappe bolla baggana sintsanna de'iyaa sank'k'aa kaaray mitsaappe oosetteeddawaa.

²⁶ He baranddaa godatuwaa miyyiyaan maskkootetuu de'iino. Laa'u bagga godatuukka zambbaa misiliyaan alleek'k'ettedino. Haddirssa baggananne ushechcha baggana de'iyaa detsaa kifiletoo kameedda kaaray de'ee.

42

Geeshsha Golliyaa Matan Kees'ettedda Laa'u Golletuwaa

¹ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana huup'issa bagga penggiyaanna kare dabaabaa kaaletsiide Geeshsha Golliyaa giddo dabaabaa gimbbiyaana oyk'k'ettedda golliyaakko, taana aheedda.

² He golliyaa penggii pude bagga simiide, he Gollii 100 wad'aa adussanne 50 wad'aa aakko.

³ Gido dabaabaappe laatamu wad'aa haakkiide, k'ay sintsa baggana kare dabaabaan de'iyaa hiis's'ettedda shuchchaappe sintsa baggana ittuu ittuwaanna s'eeletiyaa heezu detsay de'iyaa pook'ii de'ee.

⁴ He kifiletuwaa penggetuu huup'issa s'eelliino. Unttuntuppe sintsa baggana 10 wad'aa aakonne 100 wad'aa adussa gideedda, giduwaana aatsiyaa ogii de'ee.

⁵ He golliyaa bolla heezzentso pook'ii laa'entsuwaappe s'uumee; laa'entsuu k'ay koyiruwaappe s'uumee. Gaasotaykka untuntu ittuu ittuwaappe guyye shiik'i shiik'iide gimbbetteedda diraassa.

⁶ K'ay untuntu heezzu pook'iyaan de'iyaa kifiletuu k'omowantuppe garssawantunne gido zawaan de'iyaa kifiletuu s'uumiyaa diraw kare

dabaabaan de'iyaa hara golletuwaadan, untunt-too tuussay baawa.

⁷ He kifiletuwaappe sintsa baggana, 50 wad'aa aduk'k'iyaa kare dabaabaa baggana de'iyaa itti gimbbii de'ee.

⁸ Kare dabaabaa baggana de'iyaa kifiletuwaa adusatetsay 50 wad'aa aduk'k'iyaaawaa gidishin Geeshsha golliyyaa sintsan de'iyaa kifiliyyaa adusatetsay 100 wad'aa.

⁹ Kare dabaabaappe soo geliyaa wode away doliyaa baggana garssa kifiletuwaa geliyaa peng-gii de'ee.

¹⁰ Hewaadankka, Geeshsha Golliyaappe gedissa baggana kare dabaabaa gimbbiyaa kaaliide Geeshsha Golliyyaa dabaabaanna oyk'k'eteeddanne kare dabaabaakko s'eeliyaa hara kifiletuu de'iino.

¹¹ He golliyyaa kifiletuwaa sintsan Asay hamet-tiyaa ogii de'ee. He Gollii huup'issa baggan de'iyaa golliyaana itti mala; adussatetsay, aakotetsay, kifiletuunne penggetuu ubbay itti mala.

¹² Dirssaa gimbbii wuriyaa away doliyaa bagga gas'aappe doomiide gimbbi doommiyaa gedissa baggana de'iyaa kifiletuwaa geliyaa penggii de'ee.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana hawaadan yaageedda; «Hawanttu kifiletuu, huup'issananne gedissanna Geeshsha Golliyyaa kare dabaabaakko s'eelliyaawanttu k'eesetuwaawaa kifiletuwaa. Untunttu gidдон Med'inaa Godaa sintsan ootsiyaa k'eesatuu ubbaappe aad'd'eeda geeshsha k'umaa maana. He kifiletuu geeshsha gideedda diraw, ubbaappe aad'd'eeda geeshsha imotaa, hewanttunne

katsaa yarshshuwaa, nagaraa yarshshuwaanne naak'uwaa yarshshuwaa ubbaa, untuntu hewan wotsana.

¹⁴ Geeshsha Golliyaa geleda k'eesatu kare dabaabaa kesiya wode, S'oossaw ootsiyaa wode mayyeeda geeshsha mayuwaa kessiide, he ki-filetuwaan wotsennan kesikkino. Ayaw gooppe, mayotuu geeshsha. Untuntu kare asaakko kesiide, kase mayiyaa hara mayotuwaa mayyiide kewanaw koshshee» yaageeda.

Geeshsha Golliyaa yuushshuwaa Likkiyaa

¹⁵ He bitanii Geeshsha Golliyaa garssa dabaaban de'iyaa keetsatuwaa likkii wurssiide, away doliyaa bagga s'eelliyaa dirssaa penggiyaanna taana kare kesseedda. Geeshsha Golliyaa yuushshi aatsiide likkeeda.

¹⁶ S'am"aa akkiide, away doliyaa bagga likkina, 500 wad'aa gideeda.

¹⁷ Simmiide huup'issa bagga he gatiman likkina 500 wad'aa gideeda.

¹⁸ Simmiide gedissa bagga likkina 500 wad'aa gideeda.

¹⁹ Simmiidekka away wulliyaa bagga likkeeda; ikka 500 wad'aa gideeda.

²⁰ Hewaadan ootsiide, I oyddu baggatuwaakka likkeeda. Aa yuushshuwaan 500 wad'aa aduk'k'iide, 500 wad'aa aakkiyaa dirssaa gimbbii de'ee. He gimbbii geeshsha sa'aa yenkko c'oo sa'aappe shaakkanaassa.

S'oossaa Bonchchuu Geeshsha Golliiyaa Sim-meedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana away doliyaa bagga s'eelliyaa penggiyaakko aheedda.

² Taani Israa'eeliyaa S'oossaa bonchchuu away doliyaa baggappe yiyaawaa be'aad. Aa yuussaa kooshshay daro haatsaa kuntsuwaa guntsaa mala; k'ay biittaykka Aa bonchchuwaan poo'eedda.

³ Be'eedda sas'ay kase S'oossay Yerusaalame katamaa d'ayissanaw yeedda wode be'eedda sas'aa malatee; k'ay Kobaara Shaafaa matan taani be'eedda sas'aakka malatee. Hewaa be'aade, taani ta som"uwaa biittaa gatsaade gufannaad.

⁴ Med'inaa Godaa bonchchuu away doliyaa bagga s'eelliyaa penggiyaanna Geeshsha Golliiyaa giddo geleedda.

⁵ He wode S'oossaa Ayyaanay taana pude dentsi-ide, giddo dabaabaa gelisseedda; Be'a! Med'inaa Godaa bonchchuu Geeshsha Golliiyaa kumeedda.

⁶ Hewan he bitanii ta miyyiyaan ek'k'ide'ishshin, ittuu Geeshsha Golliiyaa giddoppe taw haasayishin sisaad.

⁷ I hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, hawe ta araataa saanne ta gedii yed'd'iyaa sa'aa. Taani Israa'eeliyaa asaa gidдон med'inaw de'ana. Hawaappe sintsaw Israa'eeliyaa asaa gidina, untuntu kaatetuwwa gidina, hara s'oossatoo goynniyaawan, woy shemppuu baynna barenttu kaatetuwwa hawulttiyaw goyniyaawaan ta geeshsha suntsaa tunissikkino.

8 Waatiide gooppe, itti godaa s'alalay taananne untuntanne shaakkina, barenttu penggiyaa tawaa miyyiyaan, barenttu pengge mitsaakka tawaa miyyiyaan esseeddino. Barenttu sheneyiyaa oosuwaan ta geeshsha suntsaa tunisseeddino. Hewaa diraw, taani ta hank'k'uwaan untuntta d'ayissaad.

9 Ha'i simmi hara s'oossatoo goyinniyaawaa agginno; barenttu kaatetuwwa hawulttiyaa goynniyaawaa ta mataappe diggino. Yaatooppe, taani untunttu gidдон med'inaw de'ana.

10 «Laa asaa na'aw, taani neena besseedda Geeshsha Golliyaabaa Israa'eeliyaa asaw oda; untunttu barenttu ootseedda nagaran yeellatana mala, Aa med'aabaanne I kees'etteedda maaraa untunttoo oda.

11 Untunttu barenttu ootseeddabaan yeellatiyaawantta gidoope, Geeshsha Golliyaa malaa, I kees'etteedda maaraa, kesiyaa sa'atuwaa, geliyaa sa'atuwaanne Aa kumentsaa misiliyaa untunttoo k'onc'c'issa. Hewaadankka k'ay, Aa wogaa ubbaanne Aa higgiiyaa ubbaa untuntta erissa. K'aykka he gollii wooti kees'eteeddenttonne untunttu Aa woga ubbaanne higgiiyaa ubbaa naaganawunne polanaw danddayana mala, neeni untunttu s'eellishshin s'aafa.

12 «Geeshsha Golliyaa higgii hawaa: Geeshsha Gollii kees'etteedda deriyaa huup'iinne Aa yushshuwaan de'iyaa heeray ubbay ubbaappe aad'd'eeda geeshsha gidanawaa. Ee, Geeshsha Golliyaa higgii hawaa.

Yarshshiyaa Sa'aa

13 «Yarshshiyaasay kase Geeshsha Golliiyaa likkiyaadankka, itti wad'aa bolla oyddu birad'd'etuwaa gujjeedda, adussa wad'aan likketteedda. Yarshshiyaa sa'aa baasuwaa yuushshuwaan itti wad'aa zik'k'iyaanne itti wad'aa aakkiyaa ollay de'ee; he ollaw kare bagga detsay itti takkaad'iyaa d'ok'k'ee. Yarshshiyaa sa'aa geesay hawaa mala:

14 Baasuwaappe biide, koyiro detsaa gakkanaw 2 wad'aa; laa"entso detsay itti wad'aa yarshshiyaa sa'aakko shiik'i doommiide, 4 wad'aa d'ok'k'ee; k'aykka itti wad'aa yarshshiyaa saakko shiik'iide,

15 yarshshuu s'uugettiyaa c'ooc'ii de'iyaa heezzentso detsay 4 wad'aa d'ok'k'ee. I oyddu mizana gidiide, oyddu mariyankka itti itti kac'ii de'ee.

16 Yarshshuwaa s'uuggiyaa c'ooc'ii oyddu miizaa-anan gidiide, 12 wad'aa, gomppaykka 12 wad'aa.

17 Laa"entso detsaykka hewaa mala oyddu mizana gidiide, 14 wad'aa, gomppaykka 14 wad'aa. He detsaw kare bagga gas'ay itti takkaad'e d'ok'k'ee. Yuushshuwaa ubbaan itti wad'aa gideedda ollay de'ee. Yarshshiyaa sa'aa pude afiyaa detsatuu away doliyaa baggan de'iino» yaageedda.

18 K'aykka I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Yarshshiyaa sa'aa wogay hawaa. S'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshanawunne suutsaa pushakkaw, yarshshiyaa sa'aa gimbbiide poliyaa gallassi,

19 taakko shiik'iide, taw ootsiyaa S'aadook'a yaraappe yeletteedda Leewiyaa zare k'eesatoo nagaraa yarshshuwaa ootsaade, itti Korumaa imma. Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

20 Neeni he suutsaappe akkaade, oyddu kac'etuwaa, laa"entso detsaa oyddu miizaanne he detsaw gas'aa okka. Hewaadan ootsaade, yarshshiyaa sa'aa tunatetsaappe geeshsha.

21 K'ay nagaraa yarshshoo imetteedda he korumaa akkaade, Geeshsha Golliyaawaa gidiide, geeshsha sa'aappe kare baggana aw azazetteedda sa'aan s'uugga.

22 « «Wonttetsa gallassi tilla bollaanna de'iyaa itti deeshsha orggiyaa akkaade, nagaraa yarshshoo yarshsha. Kase korumaa suutsan geeshsheeddawaadan, he deeshsha orggiyaa suutsan yarshshiyaa sa'aa geeshsha.

23 Geeshshiyaawaa polaade, tilla bollaanna de'iyaa itti korumaanne tilla bollaanna de'iyaa itti dorssaa orggiyaa akkaade,

24 laa"uwaakka Med'inaa Godaa sintsa shiishsha. Yaatooppe k'eesatuu untunttu bolla mas'iniyaa k'oliide, Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide yarshshino.

25 « «Laappun gallassaa kumentsaa, hachchi hachchi itti deeshshaa koliyaa nagaraa yarshshoo, k'ay tilla bollaanna de'iyaa itti korumaanne tilla bollaanna de'iyaa itti dorssaa orggiyaa shiishsha.

26 K'eesetuu laappun gallassaa kumentsaa yarshshiyaa sa'aa tunatetsaappe geeshshino. Yaatiide S'oossaw Aa dummayino.

27 Ha gallassatuu wuriyaa wode, hosppuntsa gallassaappe doommiide, k'eesatuu hintte s'uuggiyaa yarshshuwaanne hintte ittippetetsaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa bollan yarshshino. He wode taani hinttenan nashettana. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaageedda.

44

Away Doliyaa Penggiyaa Wogaa

¹ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana guyye zaariide, Geeshsha golliyaw away doliyaa baggana de'iyaa kare bagga dirssaa penggiyaakko ahiyaa wode, dirssaa penggii gorddetti utteedda.

² Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Ha penggii gordduwan de'i bashanaappe attina, laa"entso dooyettenna. Asaykka aanana gelenna; ayaw gooppe, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay aanana geleedda. Hewaa diraw, he penggii gordduwan de'ana.

³ Gidooppenne, Israa'eeliyaa k'eesiyaa s'alalay Med'inaa Godaa sintsan ukitsaa maanaw hewan uttana danddayee. Penggiyaa baranddaana I gelanawunne kesanaw danddayee» yaageedda.

Geeshsha Golliyaa Geliyaa Wogaa

⁴ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana Huup'issa Penggiyaakko afiyaa ogiyaanna afiide, Geeshsha Golliyaa sintsa bagga gatseedda. Hewan taani s'eelliyaa wode, Med'inaa Godaa bonchchuu Med'inaa Godaa Golliyaa kumi

utteeddawaa be'aad; hekko, ta som"uwaa biittaa gatsaade gufannaad.

⁵ Yaatina, Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa wogatuwaa ubbaanne Aa higgetuwaa ubbaa s'eelliyawaan taani new odiyaawaa ne haytsaan loytsaade sisa; ne ayifiyaankka loytsaade s'eella. Geeshsha Golliiyaa gelanawunne kesanaw bessiyaa asatuunne bessena asatuu hak'awanttentto loytsaade akeeka.

⁶ Makkalanchcha Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte ootsiyaa tuna oosuu ek'k'o.

⁷ Hintte taw ta k'umaa, mod'd'uwaanne suutsaa yarshshuwaa ootsiide shiishshiyaa wode, wozanaynne ashuu k'as's'arettibeenna allaga asatuwaa ta Geeshsha Golliiyaa gelissiide, untunttu Aa tunissanaadan ootseeddita. Hintte tunatetsaa ubbaa bollankka gujjiide, ta k'aalaa c'aak'uwaa koleeddita.

⁸ K'ay ta geeshsha miishshatuwaa bolla aawotennan is's'iide, ta Geeshsha Golliyaan allagatuwaa aawoyeedita» yaagee.

⁹ « «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asaa gid-don de'iyaa allaga asay, bare wozanaanine bare ashuwaan k'as's'arettibeennawe, ooninne ta Geeshsha Golliiyaa geloppo.

Leewatuu Akkiyaa Muruwaa

¹⁰ « < «Taappe haakkeedda Leewatuu, Israa'eeliyaa Asay taana aggiide wora

simmina, barenttu eek'atoo goyinnanaw wora simmeeddawanttu, barenttu muruwaa akkino.

¹¹ Gidooppenne, untunttu ta Geeshsha Golliyaan oosanchcha gidino; ta Geeshsha Golliyaa dirssaa penggetuwaa naagino; Geeshsha Golliyaa oosuwaakka ootsino. Untunttu s'uuggiyaa yarshshuwaanne Asay ahiyaa hara yarshshuwaa shukkino; k'ay asaw ootsanaw, untunttu asaakko shiik'ino.

¹² Shin untunttu kase Israa'eeliyaa asaa eek'atoo goyinniseedda dirawunne asaa nagaran kunddisiyaa d'ube gideedda diraw, untunttu barenttu nagaraa muruwaa akkanaadan, taani kushiya dentsaade c'aak'k'aad. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹³ Untunttu k'eesiyaa gidiide ootsanaw taakko shiik'oppino; woy taw dummateedda geeshshabaakkonne ubbaappe aad'd'eeda geeshshabaakko shiik'oppino. Untunttu barenttu ootseedda tuna oosuwaa diraw, yeellaa mayno.

¹⁴ Gidooppenne, untunttu Geeshsha Golliyaan aawotanaadaaninne Aa giddon ootsanaw de'iyaa oosuwaa ubbaakka ootsanaadan, taani untuntta suntsana.

K'eesetuwa Wogaa

¹⁵ « < «Shin Israa'eeliyaa Asay taana aggiide, wora simmeedda wode, ta Geeshsha Golliyaa wogaa ammanettiide poleedda, Leewiyaa zare k'eesatuu, S'aadook'a yaratu, untunttu taw ootsanaw taakko shiik'ino. Mod'd'uwaanne suutsaa shiishshiidde, untunttu ta sintsan ootsino. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

16 Ta Geeshsha Golliyaa untunttu gelino; taw ootsanaw ta yarshshiyaa sa'aa untunttu shiik'ino; aawotetsaakka untunttu oyk'k'ino.

17 Untunttu Geeshsha Golliyaw giddo dabaabaa geliyaa wode, liinuwaappe dadetteedda mayuwaa mayno; giddo dabaabaa penggen woy Geeshsha Golliyaa giddon ootsiyaa wode, suufiyaa mayuwaa mayyoppino.

18 Untunttu barenttu huup'iyaa layinuwaa shaashiyaa s'aas'ino; barenttu s'eessankka layinuwaa k'antsa suriyaa danc'c'ino. Barentta c'awayiyaawaa ayaanne mayyoppino.

19 Asay de'iyaa kare dabaabaa untunttu ke-siyaa wode, Geeshsha Golliyaan ootsiidde mayy-eedda mayuwaa k'aariide, geeshsha kifiletuwaan wotsino. Hewe d'ayooppe, untunttu barenttu geeshsha mayuwaan asaa S'oossaw geeshshana.

20 « < «K'eesetuu barenttu huup'iyaa meedettoppino, woy barenttu binnaanaa adussoppino; barenttu huup'iyaa likkiyaan k'ans's'issino.

21 Ay k'eesiinne gido dabaabaa geliyaa wode, woyniyaa eessaa ushoppo.

22 Untunttu asinay hayk'k'eedda, woy yedetteedda mac'c'a asaa akkoppino. Israa'eeliyaa asaappe geelayatto akkino; woy asinay k'eesiyaa gidiide de'iiddi hayk'k'eedda mac'c'a asaa akkino.

23 « < «K'eesetuu S'oossaw dummateeddawaappenne dummatennan c'oo de'iyawaappe gidduwaan de'iyaa dummatetsaa ta asaa tamarissino. K'ay geeshshaappenne tunaappe

gidduwaan de'iyaa dummatetsaa untunttu bessino.

²⁴ Ay mootuu denddooppekka, k'eesatuu ta higgii odiyaawaadan pirddino. Ta higgiiyaanne ta wogaa naagiide, ta baalatuwaa bonchchino; ta Sambbataakka dummayiide bonchchino.

²⁵ « < «K'eesii hayk'k'eedda anhaakko shiik'iide, barena tunissoppo. Gidooppenne, hayk'k'eeddawe aawuwaa, woy aato, woy yeledda attuma na'aa, woy mac'c'a na'aa, woy ishaa, woy asinaa gelabeenna michchato gidooppe, anhaa bochchanaw danddayee.

²⁶ I bare tunatetsaappe geeyeeddawaappe guyyiyaan, laappun gallassaa paydiide takko. Hewaappe guyyiyaan, I geeshsha gidana.

²⁷ Hewaappe simmiide, Geeshsha Sa'aan oot-sanaw giddo dabaabaa biyaa gallassi, bare nagaraa yarshshuwaa shiishsho. Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

²⁸ « < «K'eesetoo laatay baawa; taani untunttoo laata. Israa'eeliyaa biittan untunttoo ay laataanne immoppite; untunttu laatay Taana.

²⁹ Untunttu katsaa yarshshuwaa, nagaraa yarshshuwaanne naak'uwaa yarshshuwaa miino. Israa'eeliyaa biittan Med'inaa Godaw dummayeeddawe ubbay untunttussa.

³⁰ Koyiro gakkiiyaa dumma dumma katsaw koyiro ayifinne hintte S'oossaw immiyaa imotaa ubbay k'eesetuwaassa. Hintte golliyaan anjjuu shemppana mala, hintte d'iilliyaappe koyiro kushiya untunttoo immite.

31 K'eesetuu bakkuteedawaa woy do'ay wod'eeddawaa kafuwaa ashuwaa gidina, mehiyaa ashuwaa gidina, ayaanne mooppino.

45

Med'inaa Godaw Dummayeedda Saamaa

¹ « «Biittaa hintte laattanaw saaman shaakkiyaa wode, he biittaaappe itti saamaa Med'inaa Godaw dummayiide wotsite. Hewekka tammanne laa"u kilo meetireenne bagga aduk'k'iyaanne tammu kilo meetire aakkiyaa sa'aa gido. He sa'ay ubbaykka geeshsha sa'aa gido.

² He sa'aappe oyddu maazani k'ara gideedda adusatetsay 500 wad'aa, gomppaykka 500 wad'aa gideedda sa'ay Geeshsha Golliyaassa gido; Aa yushshuwaan 50 wad'aa gideedda mela sa'ay de'o.

³ He S'oossaw dummayeedda sa'aappe adusatetsay tammanne laa"u kilo meetireenne bagga, gomppay k'ay ichcheshu kilo meetire gideedda sa'aa likkaade shaakka. Hewan Geeshsha Gollii, ikka, ubbaappe aad'd'eeda geeshshay de'iyaa Geeshsha Golliyaw sa'aa gidiide de'o.

⁴ Hewe Geeshsha Golliyaa gidдон Med'inaa Godaw ootsanaw, aakko shiik'iyaa k'eesatoo dummateedda geeshsha sa'aa gido; k'ay untunttu barenttu golliyaa kees's'iyaa saanne Geeshsha Golliyawukka geeshsha sa'aa gido.

⁵ K'ay attiyaa tammanne laa"u kilo meetire bagga aduk'k'iyaanne ichcheshu kilo meetire bagga aakkiyaa sa'ay Geeshsha Golliyaan

ootsiyaa Leewatuwaassa laata gido; untunttu barenttoo de'iyaa katamatuwaa hewan kees's'ino.

⁶ « < «He Med'inaa Godaw dummayeedda sa'aa miyyiyaan tammanne laa"u kilo meetireenne bagga aduk'k'iyaaanne laa"u kilo meetireenne bagga aakkiyaa sa'ay katamaa kees's'anaw de'uwaa; he sa'ay Israa'eeliyaa asaw ubbaw gido.

Israa'eeliyaa Kaappoo Imetteedda Saamaa

⁷ « < «Israa'eeliyaa kaappoo imetteedda saamay laa"u bagganakka S'oossaw dummayeedda sa'aaninne katamaa sa'aan zawatee. I away wulliyaa baggana Meediteraane Abbaa gakkee; away doliyaa baggana Israa'eeliyaa biittaa zawaa gakkee. Aw Israa'eeliyaa zariyaappe ittuwaa saamaadan, away wulliyaa bagga zawaappe biide, away doliyaa bagga zawaa gakkee.

⁸ He saamay Israa'eeliyaa biittaa kaappoo laata gadiyaa gido. Hawaappe sintsan ta kaappatuu ta asaa uk'k'unnoppino; untunttu Israa'eeliyaa Asay ubbay bare zariyaan zariyaan gadiyaa akkanaadan ootsino» yaagee.

Kaappuu Azazettiyyaa Higgiyaa

⁹ « <Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa kaappatoo, hinttew ha"i gidana! Hintte shabbiretsaanne asaa uk'k'unniyaawaa aggite; suure pirddaanne s'illotetsaa ootsite. Ta asaa untunttu laata biittaaappe d'ok'olliide yederssiyaawaa aggite. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

10 « < «Hintte ubbawukka likke miizaanaynne k'araa gideedda makkiyaabay de'o.

11 Likkiyaabatuu ubbaw giddo gidiyaa gomoore* yaagiyaa likkiyaa miishshaa gido. Melabaa makkiyaa Efaa giyaa miishshay Gomoore oyk'k'iyaaawoo tammuwaappe itti kushiyaa gido; k'ay gukkiyaawaa makkiyaa Baatiyaa giyaa miishshaykka gomooriyaw tammuwaappe itti kushiyaa gido. Hewaa giyaawe Afayinne Baatii bis'e lagge giyaawaa.

12 Guutsabaa likkiyaa wode, hintte likkiyaa miishshay Sak'ile† gido. Laatamu Geeray itti Sak'ile gido; k'ay usuppun tammu Sak'ilii itti Minaane gido.

13 « < «Hintte imuwaa immiidde, hawaadan immite. Hintte k'os's'i shiishshiyaa zarggaappe usuppun tammuwaappe itti kushiyaa, banggaappe usuppun tammuwaappe itti kushiyaa,

14 k'ay wogaraa zayitiyaappe s'eetuwaappe itti kushiyaa immite. Hawantta likkiyaa wode, neeni makkiyaa miishshay Baate gido. Tammu Baatii itti gomoore woy itti Koore gidee.

15 Israa'eeliyaa Asay heemmiyaa laa"u laa"u s'eetu mehiyaa wudii de'iyawaappe itti wudiyaappe itti itti dorssaa immite. Hewanttu asaa nagaraa atto giissanaw, katsaa yarshshuwaa, s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshoo gidino. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

45:10 Wog. 19:36 * 45:11 **Gomoore:** Itti gomoore 220 kilo giraame woy 220 liitiro gidee. † 45:12 **Sak'ile:** Itti sak'ilii tammanne itti giraamenne bagga dees'ee.

¹⁶ Biittan de'iyaa Asay ubbay hawaa ubbaa Israa'eeliyaa kaappoo immo.

¹⁷ Kaappuu ootsanaw bessiyaa oosuu, Israa'eeliyaa Asay bonchchiyaa baalatuwaan, aginay s'eeriya gallassatwaaninne Sambbatatuwaan s'uuggiyaa yarshshotoo, katsaa yarshshotoonne ushshaa yarshshotoo koshiyaawaa immo. Israa'eeliyaa asaa nagaraa atto giissanaw, nagaraa yarshshotuwaa, katsaa yarshshotoo, s'uuggiyaa yarshshotoonne ittippetetsaa yarshshotoo ubbaw koshiyaawaa I immo» yaagee.

¹⁸ « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Koyiro aginaan, koyiro gallassi tilla bollaanna itti korumaa Geeshsha Golliyaa geeshshanaw shiishsha.

¹⁹ K'eesii ha nagaraa yarshshuwaa suutsaappe akkiide, Geeshsha Golliyaa penggiyaa k'osiletsatuwaa, yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaan de'iyaa detsaw oyddu mizaanawunne giddo dabaabaa afiyaa dirssaa penggiyaa k'osiletsatuwaa okko.

²⁰ Ooninne k'oppennaan woy erana d'ayiide ootseedda nagaraa atto giissanaw, aginaw laappunsa gallassan hewaadankka ootsa. Yaataade Geeshsha Golliyaa tunatetsaappe geeshsha.

²¹ « ««Koyiro aginaan, tammanne oyddentso gallassan Paasigaa Baalaa bonchchite; k'ay laappun gallassi gakkanaw, irshshuu gelibeenna ukitsaa miite.

²² He koyiro gallassan kaappuu bare gishshaanne bare asaa diraw nagaraa

yarshshuwaa ootsiide koshiyaawaa, itti korumaa immo.

²³ He baalay bonchchettiyaa laappun gallassatuwaan hachchi hachchi laappun korumatuwaanne laappun dorssaa orggetuwaa ubbaykka tilla bollaanna de'iyaa wantta s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaw koshiyaawaa immo. Hewaanakka ittippe nagaraa yarshshoo hachchi hachchi itti deeshsha orggiyaa immo.

²⁴ Itti itti korumaanne itti itti dorssaa orggiyaa yarshshiyaa wode, katsaa yarshshoo 17 kilo giraame zarggaanne heezzu liitiro zayitiyaa immo.

²⁵ « < «Laappuntsa aginaan, tammanne ichcheshantsa gallassan doommiyaa laappun gallassaa baalaa wodiyaan ubbaan, nagaraa yarshshuwaa, s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaanne zayitiyaa kasewaappe dummayennan kaappuu immo» yaagee.

46

Yarshshuwaa Wogaa

¹ « <Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Giddo dabaabaa gelissiyaa away doliyaa bagga dirssaa penggii oosuwa gallassatuwaan usuppunatuwaanka gorddettiide gam"o; shin Sambbata gallassinne aginay s'eeriya gallassi dooyetto.

² Israa'eeliyaa asaa kaappuu dirssaw pengge bagga dabaabaappe geliyaa baranddaa baggana geliide, dirssaa pengge mitsaa matan

ek'k'o. K'eesetuu I immeedda s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa yarshshino. I hewan dirssaa penggen goyinniide, simmiide kare keso. Shin dirssaa penggii omarssanaasikka gorddettoppo.

³ He biittaa asaykka Sambbataaninne aginay s'eeriya wodiyaan giddo dabaabaa dirssaa penggiyaa geliyaasan, Med'inaa Godaa sintsan goyinnino.

⁴ « < «Kaappuu Sambbata gallassi Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, usuppun dorssaa maratuwaanne itti dorssaa orggiyaa, ubbaykka tilla bollaanna de'iyaa wantta immo.

⁵ Itti dorssaa orggiyaana 17 kilo giraame katasaa yarshshuwaa immo. Dorssaa maratuwaanna shiik'iyaa katsaa yarshshuu kaappuu barew shiishshanaw koyeeddawaa keeshshaa gido. K'ay itti itti 17 kilo giraame katsanna heezzu heezzu liitiro zayitiyaa immo.

⁶ « < «Aginay s'eeriya gallassi gallassi k'ay itti korumaa, usuppun dorssaa maratuwaanne itti dorssaa orggiyaa, ubbaykka tilla bollaanna de'iyaa wantta immo.

⁷ Itti itti korumaanne itti itti dorssaa orggiyaa yarshshiyaa wode, katsaa yarshshoo itti itti 17 kilo giraame zarggaanne heezzu heezzu liitiro zayitiyaa immo. Dorssaa maratuwaanna shiik'iyaa katsaa yarshshuu kaappuu barew shiishshanaw koyeeddawaa keeshshaa gido.

⁸ Kaappuu geliidde, dirssaa penggiyaa baranddaana aad'd'iide gelo; kesiiddeikka hewaana keso.

⁹ « < «Shin he biittaa Asay baala gallassi Med'inaa Godaa sintsan goyinnanaw yiyaa wode, goyino

huup'issa penggiyaanna geleeddawanttu gedissa penggiyaanna kesino; k'ay gedissa penggiyaanna geleeddawanttu huup'issa penggiyaanna kesino. Ay asaynne bare sintsan de'iyaa penggiyaanna sitti giide kesoppe attina, bare geleedda saana kesoppo.

¹⁰ Unttuntu geliyaa wode, kaappuu untuntunna gelo; untuntu kesiyaa wodekka, untuntunna keso.

¹¹ « < «Nashechchaa gallassatwaaninne laytsaa baalatuwaan itti itti korumaananne itti itti dorssaa orggiyaana shiik'iyaa katsaa yarshshuu itti itti 17 kilo giraame zarggaanne heezzu heezzu liitiro zayite gido. K'ay dorssaa maratuwaanna shiik'iyaa yarshshuu kaappuu barew shiishshanaw koyeeddawaa keeshshaa gido.

¹² Kaappuu bare dosuwaan immiyaa yarshshuwaa, s'uuggiyaa yarshshuwaa, woy ittippetetsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw ahiyaa wode, away doliyaa bagga giddo dabaabaa dirssaa penggii aw dooyetto. Bare s'uuggiyaa yarshshuwaa woy ittippetetsaa yarshshuwaa Sambbata gallassi I immiyaawaadan immo. Yaatiide I kesiide biina, dirssaa penggii gorddetto.

Hachchi Hachchi Shiishshiyaa Yarshshuwaa

¹³ « < «Kaappuu hachchi hachchi tilla bollaanna de'iyaa itti laytsaa gideedda itti dorssaa s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaw immo; I hewaa wontta wontta pac'c'ennan aho.

¹⁴ Hewaanakka laa"u kilo giraame d'iilii itti liitiro zayitiyaan munak'ettiide, wontta wontta

katsaa yarshshuwaa gidiide shiik'o. Hawe hintte Med'inaa Godaw hachchi hachchi shiishshiyaa yarshshuwaa wogaa.

¹⁵ Hawe simmi orgge dorssay, katsaa yarshshuunne zayitii pac'i bayinnan wontta wontta shiik'anaw bessiyaa s'uugetiyaa yarshshuwaa» yaagee.

Kaappuwaa Gadiyaabaw Imetteedda wogaa

¹⁶ « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Kaappuu bare gadiyaappe shaakkiide, bare attuma naanatuwaappe ittoo immooppe, hewe he na'aassanne Aa naanatuwaassi laataa gidee.

¹⁷ Shin kaappuu bare gadiyaappe shaakkiide, bare k'oomatuwaappe ittoo immooppe, Ishatamantsa Laytsaa baalay gakkanaw, he gadii aawaa. Hewaappe guyyiyaan, kaappoo simmo; hewe kaappoo gidiyaa diraw, med'inaw aassanne Aa naanaatoo laataa gidee.

¹⁸ Kaappuu asaa sugiide, asaa laata gadiyaa wolk'k'an akkoppo. Ta Asay bare laata gadiyaappe d'ok'k'olettenna mala, I bare attuma naanaatoo bare gadiyaappe immo» yaagee» yaaga» yaageedda.

Yarshshuwaa Doyissiyaa Sa'atuwaa

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana huup'issa s'eelliyaa, k'eesetuwaa geeshsha kifiletuwaakko geliyaasaa aheedda. Hewanttukka giddo dabaabaw gatsiyaa duge bagga dirssaa penggiyaa matan de'iyaawantta.

Unttuntuppe away wulliyaa bagganna taani itti sa'aa be'aaddi. I taana hawaadan yaageedda;

²⁰ «Ha sa'ay k'eesatuu nagaraa yarshshuwaanne naak'uwaa yarshshuwaa doyissiyaa saanne katsaa yarshshuwaa uukkiyaa sa'aa. Ha sa'aan go'ettiyaa gaasuu he geeshsha yarshshotuwaa asaakko kare dabaabaa kessina, Asay geeshshabaa bochchiide geeyennaadan naaganaassa» yaageedda.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana kare bagga dabaabaw afiide, he dabaabaw oyddu mazzaniyaa taana yuushsheedda. He dabaabaa mariyaan ubbankka k'eri dabaabatuu de'iyaa wantta be'aad.

²² Unttunttoo ubbawukka 40 wad'aa; gomppaykka 30 wad'aa; oyddu mariyaan de'iyaa dabaabatuukka itti lagge.

²³ He oyddu dabaabatuwaa yuushshuwankka shuchchaa gimbbii de'ee; k'ay gimbbiyaa lank'k'iyaan aakko shiik'iide oosetteedda, tamaa eetsiyaa sa'atuu de'iino.

²⁴ He bitanii taana, «Hawanttu ubbay Geeshsha Golliyaan ootsiyaawanttu ahiyaa yarshshuwaa doyissiyaa sa'atuwaa» yaageedda.

47

Geeshsha Golliyaa Garssappe Pulttiyyaa Haat-saa

¹ He bitanii zaariide, taana Geeshsha Golliyaa geliyaasaa afeeda. Geeshsha Golliyaa geliyaa penggiyaappe garssaana haatsay pulttiide, Geeshsha Golliyaappe away doliyaa bagga goggee. Gaasuukka Med'inaa Godaa Geeshsha

Golliiyaa penggii away doliyaa baggappe sintsanna de'ee. Geeshsha golliyaw gedissa baggana duge goggiide, yarshshiyaa saappe gedissa baggana aad'd'ee.

² I taana huup'issa penggiyaa baggana kessiide, away doliyaa bagga s'eelliyaa penggiyaa yuushshuwaana kaaletsiide afeeda. He penggiyaappe gedissa baggana haatsay goggee.

³ He bitanii likkiyaa meetiriyaa bare kushiyan oyk'kiide, away doliyaa bagga biide, goggiyaa haatsaa kaalliide, 1,000 wad'aa likkeedda. Taana haatsaa gidduwaana kaaletseedda; haatsay taw meeshi mek'etsaa gakkee.

⁴ Laa"entsuwaakka 1,000 wad'aa likkiide, haatsaa gidduwaana taana kaaletseedda. Haatsay taw gulbbataa gakkeedda. K'ay 1,000 wad'aa likkiide, taana haatsaa gidduwaana kaaletseedda. He wode haatsay taw s'eessaa gakkeedda.

⁵ I k'aykka 1,000 wad'aa likkeedda. Shin he haatsay daro c'iimma gideedda diraw, taani pinnanaw danddayabeykke; I Asay wad'd'ennan pinnanaw danddayenna shaafaa gideedda.

⁶ He bitanii taana, «Laa asaa na'aw, hawaa be'aaddi?» yaageedda.

Hewaappe guyyiyaan, I taana shaafaa gas'aw guyye zaareedda.

⁷ Taani simmaade yaa gakkiyaa wode, shaafaa doonaan ha baggananne ya baggana loytsi daro mitsay de'iyawaa be'aad.

⁸ I taana hawaadan yaageedda; «Ha haatsay away doliyaa bagga biittaw goggiide, Aaraba

Wombban gelee. I hewan goggenna Mas'iniyaa Abban geliyaa wode, he haatsay ooras's'iide, s'illo haatsaa kesee.

⁹ Ha shaafay goggiide biyaa sa'aan de'iyaa, sham"i giyaa med'etatu ubbay pas'a de'ana; k'ay he shaafay yaa goggiide, abbaa haatsaa ooras's'isiide s'illissiyaa diraw, payduwaan daro c'orattedda moletuu yaan de'ana. Hewaappe dendeeddawaan, he shaafay goggiyaasan de'iyaa ubbay pas'a de'ana.

¹⁰ Moliyaa oyk'k'iyaa wanttu abbaa doonaan ek'k'ana; Enggaadappe biide En-Egilayima gakkanaw de'iyaa sa'ay gitiyaa mic'c'iyaa sa'aa gidana. Meediteraane Abban de'iyaa moletuwaadan, hewankka daro dumma dumma k'ommo moletuu de'ana.

¹¹ Shin abbaa doonaan de'iyaa c'ariinne haatsay kumo ollay mas'ine gidiide attanappe attina, ooras's'ikkino.

¹² He shaafaa doonaan ha baggananne ya baggana miyaa ayifiyaa ayifiyaa, daro dumma dumma k'ommo mitsatuu de'ana. Unttuntu haytsay k'ok'k'ofettenna; ayifiyaawaakka aggikkino. Geeshsha Golliyaappe kesiya haatsay untuntutukko goggiyaa diraw, unttuntu aginaan aginaan ooratsa ayifiyaa ayifana. Unttuntu ayifeedda ayifii k'uma gidanawaa; unttuntu haytsaykka d'ale gidanawaa» yaagee.

Biittaa Zawatuwaa

¹³ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa zaretoo tammanne laa"atoo biittaa laata gadiyaa

ootsaade, neeni shaakana zaway hawaa. Yooseefo zaretoo laa"u saamay imetto.

¹⁴ Taani kase hintte mayzza aawaatoo ha biittaa laatissanaw ta kushiya dentsaade c'aak'k'aad; ha"i hintte ubbaykka likkiyaan shaakkiide laatite.

¹⁵ «Biittaw huup'issa bagga zaway hawaa: Meediteraane Abbaappe denddiide, Hetiloona katamaanne Hamaata Pinuwaa aad'd'iidde, S'edaade katamaa gakkee.

¹⁶ Hewaappe k'ay Damask'k'oppenne Hamaatappe giddo zawaan de'iyaa Berootanne Sibrayima katamatuwaa aad'd'iidde, Hawuraana zawaan de'iyaa Tiikona* katamaa gakkee.

¹⁷ Hewoo Israa'eeliyaa biittaw zaway Hamaata biittaa huup'issa baggaw aggiide, Meediteraane Abbaappe away doliyaa bagga biide, Damask'k'o biittaa zawaan de'iyaa Has'aari-Enaana katamaa gakkee.

¹⁸ «Away doliyaa bagga zaway Has'aari-Enaanappe denddiide, Damask'k'oppenne Hawuraanappe gidduwaana aad'd'ee. Hewaappe k'ay Israa'eeliyaappenne Gala'aadeppe gidduwaan de'iyaa Yorddaanoosa Shaafaan zawatiidde, Mas'iniyaa Abbaa aad'd'iidde biide, Taamaara katamaa gakkee.

¹⁹ «Gedissa bagga zaway Taamaarappe denddiide biide, Mariiba-K'aadeesan de'iyaa puluttuwaa gakkee. Hewaappe huup'issana away wulliyaa bagga oyk'k'iide, Gibs'e Shaafaa kaalliide biide, Meeditiraaniyaa Abbaa gakkee.

* **47:16 Tiikona:** Ibraawetsuwaan Hazer-Hatikkon geetettee.

²⁰ «Away wulliyaa bagga zaway Meediteraane Abbaa gidiide, huup'issa baggana aad'd'iide Hamaaten zawatee.

²¹ «Hewaa diraw, ha biittaa Israa'eeliyaa zaratuwaa payduwaa likkiyaan shaakki akkite.

²² Hinttewunne hintte giddon naanatuwaa yeliide de'iyaa betetoo biittaa laata ootsiide shaakkite. Unttunta hintte hintte biittan yeletteedda Israa'eeliyaa asaadan s'eellite. Unttuntu hinttenanna ittippe Israa'eeliyaa zaratuwaanna gadiyaa saaman akkino.

²³ Betii Israa'eeliyaan ay zariyaanna de'ooppekka, he I de'iyaa zariyaa giddon aw laata biittaa immite. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

48

Biittaa Shaakuwaa

¹ «Biittaa shaakkanaw mazgabetteedda zaratuwaa sunsay hawaa: Huup'issa baggana itti saamay Daana zariyaw imetto. Hewekka Hetiloonappe Hamaataw afiyaa ogiyaa kaalliide, hewaappekka Damask'k'o zawaan de'iyaa Has'aari-Enaana mata katamaa aad'd'iidde Hamaate matan zawatee. Hewe away doliyaa baggappe biide away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa sa'aw huup'issa bagga zawaa gidana.

² Daana zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa gakkanaw de'iyaa itti saamay Aaseera zariyaw imetto.

³ Aaseera zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa gakkanaw de'iyaa itti saamay Nifttaaleema zariyaw imetto.

⁴ Nifttaaleema zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa gakkanaw de'iyaa itti saamay Minaase zariyaw imetto.

⁵ Minaase zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw itti saamay Efireema zariyaw imetto.

⁶ Efireema zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa gakkanaw itti saamay Roobeela zariyaw imetto.

⁷ Roobeela zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa gakkanaw itti saamay Yihudaa zariyaw imetto.

⁸ «Yihudaa zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa itti saamaa dummaya wotsa. Aw gomppay tammanne laa"u kilo meetireenne bagga gidee. Away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa itti zariyaa shaakkina gakkiiyaa saamaana k'ara. Aw giddo gishechchan Geeshsha Gollii de'ee.

⁹ «He saamaappe neeni Med'inaa Godaw dummayaa de wotsiyaa sa'ay tammanne laa"u kilo meetireenne bagga adussanne tammu kilo meetire aakko gido.

¹⁰ He sa'ay k'eesatoo dummayeedda sa'aa gido; I huup'issa baggana tammanne laa"u kilo meetireenne bagga adussa; away wulliyaa baggana ichcheshu kilo meetire aakonne away doliyaa bagganakka ichcheshu kilo meetire aakko; k'ay gedissa baggana tammanne laa"u kilo meetireenne bagga adussa. Med'inaa Godaa Geeshsha Gollii aw giddo gishechchan de'ee.

¹¹ Ha dummay wotseedda sa'ay Israa'eeliyaa Asay ta ogiyaappe wora simmiyaa wode, untuntunna wora simmeedda Leewatuwaadan gidennaan, ammanettiide taw ootsiidde gam"eedda, geeshsha k'eesatoo, S'aadook'a yaratoo imetto.

¹² Hewe Med'inaa Godaw dummayeedda biittaappe untunttoo dumma saamaa; I ubbaappe aad'd'eeda geeshsha. Untunttu saamay Leewatoo saaman zawato.

¹³ «K'eesetuwaaw zawaanna oyk'k'ettiide, Leewatookka adusatetsaa tammanne laa"u kilo meetireenne bagga, gomppaykka ichcheshu kilo meetire gideedda itti saamay imetto.

¹⁴ Untunttu he gadiyaappe ayaanne bayiz-zoppino woy laammoppino. Hewe biittaa ubbaan dummateeddawaa gidiyaa diraw, hara asaa kushiyan gelanaw bessena; Med'inaa Godaw I geeshsha sa'aa.

¹⁵ «Atteeda laa"u kilo meetireenne bagga aakonne tammanne laa"u kilo meetireenne bagga adussa sa'ay katamaa Asay ubbay kotsaan go'etiyaa goliyaa kees's'iyaanne mehiyaa heemmiyaa sa'aa gido; katamay he biittaw giddo gishechchan de'o.

¹⁶ He katamay oyddu miizaanan de'ee. Huup'issa baggay 4 kilo meetireenne bagga; gedissa baggay 4 kilo meetireenne bagga; away doliyaa baggay 4 kilo meetireenne bagga; away wulliyaa baggaykka 4 kilo meetireenne bagga.

¹⁷ Katamaw hentsaa gadii de'o; he gadii huup'issa baggana, gedissa baggana, away doliyaa baggananne away wulliyaa baggana 250 wad'aa aakko gido.

¹⁸ Geeshsha sa'aa baggana atteeda sa'ay away

doliyaa bagga wad'd'iyyaa wode, adusatetsay ichcheshu kilo meetire; away wulliyaa bagga wad'd'iyyaa wode, adusatetsay ichcheshu kilo meetire. He sa'aan mokkeeddawe ubbay he kataman ootsiyaawanttoo k'uma gidana.

¹⁹ Israa'eeliyaa zare ubbaappe he kataman oot-sanaw yiyaawanttu he biittaa goshino.

²⁰ Hintte dummayiyaa sa'ay ubbaanna oyddu mariyaanakka tammanne laa"u kilo meetirenne bagga aduk'k'ee. He sa'ay katamay kees'etteedda sa'aanne geeshsha sa'aa barenan gujee.

²¹⁻²² «Geeshsha Golliyaappe, k'eesetuwaa saamaappe, Leewatuwaa saamaappenne katamaa sa'aappe away doliyaa baggananne away wulliyaa baggana de'iyaa atteeda biittay kaappoo gido. He biittaw gomppay tammanne laa"u kilo meetirenne bagga. He kaappuwaa biittay huup'issa baggana Yihudaa gakkeedda saaman, gedissa baggana Biiniyaama gakkeedda saaman zawatee.

²³ Atteeda zarettoo biittay hawaadan shaakkettee. Away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw, itti saamay Biiniyaama zariyaw imetto.

²⁴ Biiniyaama zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa itti saamay Simoona zariyaw imetto.

²⁵ Simoona zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa itti saamay Yisaakoora zariyaw imetto.

²⁶ Yisaakoora zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa itti saamay Zaabiloona zariyaw imetto.

²⁷ Zaabiloona zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa itti saamay Gaada zariyaw imetto.

²⁸ Gaada gedissa zaway Taamaara katamaappe denddiide, Mariiba-K'aadeesan de'iyaa pulttuwaanna aad'd'iidde, Gibs'e Shaafaa kaalliide biide, Meediteraane Abbaa gakkee.

²⁹ «Hintte Israa'eeliyaa asaw laata ootsaade shaakkana biittay hawaa; hawanttu untuntta gakkana saamatuwaa. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

Katamaa Penggetuwaa

³⁰ «Katamaappe kesiya penggetuu hawantta. Untunttu Israa'eeliyaa zaratuwaa suntsan s'eegettana. Huup'issa dirssaa gimbbii 4,500 wad'aa aduk'k'ana;

³¹ Katamaa penggetuu Israa'eeliyaa Zeretsaa suntsaan s'eegettana. Huup'isa baggana; Roobeela penggiyaa, Yihudaa penggiyaanne Leewiyaa penggiyaa geetettiyaa heezzu penggetuu de'ana.

³² Away wulliyaa dirssaa gimbbii 4,500 wad'aa aduk'k'ana; he gimbbiyaan Yoosefo penggiyaa, Biiniyaama penggiyaanne Daana penggiyaa geetettiyaa heezzu penggetuu de'ana.

³³ Gedissa dirssaa gimbbii 4,500 wad'aa aduk'k'ana; he gimbbiyaan Simoona penggiyaa, Yisaakoora penggiyaanne Zaabiloona penggiyaa geetettiyaa heezzu penggetuu de'ana.

³⁴ Away wulliyaa dirssaa gimbbii 4,500 wad'aa aduk'k'ana; he gimbbiyaan Gaada penggiyaa,

Aaseera penggiyaanne Nifttaaleema penggiyaa geetettiyaa heezzu penggetuu de'ana.

³⁵ «Katamaa yuushshuu ubbaanna likkina, 18,000 wad'aa gidanawaa. He wodiyaappe doommiide he katamay, «Med'inaa Goday Hewan De'ee» yaageettiide s'eesettana» yaagee.

Geeshsha Mas'aafaa
The Holy Bible in the Dawuro language of Ethiopia,
Latin script

copyright © 2024 The Word for the World International

Language: (Dawro)

Contributor: The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 May 2025 from source files dated 1 May 2025

e663db08-d959-5a91-aa50-cd0737b1040c